

Gorenjski Glas

PETEK, 28. DECEMBRA 2012

LETO LXV, ŠT. 104, CENA 1,50 EUR, 13 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Grozeč plaz ogroža vrtec

»Saniramo, kolikor se hitro da, računamo, da bomo kmalu lahko začeli gradnjo opornega zidu nad cesto,« o ukrepih za zaustavitev plaz na Sovodnju pravi župan Milan Čadež.

BOŠTJAN BOGATAJ

Sovodenj – V začetku novembra je narava po vsej Gorenjski pokazala zobe. Tudi na Sovodnju. Lani nasuti material za cesto do novega športnega igrišča je pretrgal vodovodno napeljavo, cesta se je prelomila, del pobočja se je pogreznil, povlekel vodovodni jašek in sprožil prvi plaz ter zasul cesto. V naslednjih tednih se je zemljina še kar trgala in polzela na cesto pod šolo, razpoke so se razširile vse do šolskih gugalnic.

»Pričakovali smo, da se bo prej ko slej utrgal plaz, saj je

ta hribina znana po plazovih in je bilo podobno že pred petdesetimi leti,« pravi Emil Kokalj iz vasi Laniše, ki upa, da bo kmalu le bolje. Z neprevozno cesto do doma se njegova družina srečuje že dva meseca: »Vsakih nekaj dni grem lahko domov, potem se plaz spet usuje. Vsako jutro moramo najprej pogledati, ali gremo lahko normalno v službo ali ne.« En avto ima družina vseskozi na Sovodnju, drugega doma, iz dneva v dan pa mora prenašati material za njegovo obrt, saj bi barve in drug material v avtu pomrznilo.

»Res je, imamo težave s plazenjem brežine pod šolo in vrtcem na Sovodnju, kar je posledica obilnih jesenskih padavin,« pove župan Milan Čadež in zagotavlja, da so pristojni ob plazu vseskozi prisotni: »S prvim ukrepom smo pod šolsko parkirišče zabili dvajset železnih nosilcev, ki omejujejo premike nad plazom, tudi vrtca in šole.« Z drugim ukrepom je občina organizirala odvoz štiristo kubičnih metrov materiala in s tem razbremenila plaz, ki nenehno sili na cesto v Podosojnico.

► 3. stran

Plaz na Sovodnju se je sprožil neposredno pod šolo in vrtcem in se postopoma trga že skoraj dva meseca. / Foto: Denis Bozovičar

Zdaj še na evropsko sodišče

Ustavno sodišče je zavrnilo predlog za presojo ustavnosti uredbe o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora na območju Triglavskega narodnega parka.

MATEJA RANT

Bohinjska Bistrica – Odločitev sodišča so na občini prejele v ponedeljek, na božični večer, je poudaril župan **Franc Kramar**, ki je nad odločitvijo močno razočaran. »Njihova utemeljitev za zavrnitev je bila, da občina ni izkazala javnega interesa. Ne vem, kako lahko to trdijo, če me je občinski svet kot župana pooblastil, da sprožim ustavno presojo,« je pojasnil župan in dodal, da se bodo pritožili še na evropsko sodišče.

Ustavno sodišče, je prepričan Kramar, je v tem primeru presojalo politično, in ne strokovno. »Če bi delovali neodvisno, bi namreč uredbo

označili za nezakonito,« je še poudaril župan in pojasnil, da postopek sprejetja uredbe ni bil v skladu s takrat veljavnimi zakonskimi predpisi, saj

niso poskrbeli za javno razgrnitev in javno obravnavo predloga prostorsko ureditvenih pogojev. Postopki v zvezi z rušenjem črnih gradenj

na območju Bohinja tako tečejo naprej, je razložil župan. »Vendar v Bohinju ne bomo dopustili, da bi rušili štirideset in več let stare objekte. Če bo treba, se bom tudi sam ulegel pred buldožer,« je poudaril in dodal: »Zrušiti bi bilo treba tistega, ki je pisal prijave, to je javni zavod Triglavski narodni park.« To je zdaj po njegovih besedah še dodaten razlog, da si bodo prizadevali za izstop iz parka. Odločbe o rušenju so ta čas izdali za 23 objektov, med katerimi so tudi hiše in gospodarska poslopja domačinov. V Triglavskem narodnem parku naj bi bilo sicer okrog petsto nedovoljeno zgrajenih objektov.

Ustavno sodišče je zavrnilo predlog za presojo ustavnosti uredbe, po kateri v Bohinju rušijo objekte, ki so jih gradili brez dovoljenj (fotografija je simbolična). / Foto: Tina Dokl

Februarja spet nižje cene vozovnic

MATEJA RANT

Kranj – Po umiku sindikalne pobude za referendum o zakonu o izvrševanju proračunov za prihodnji dve leti bodo stare cene subvencioniranega prevoza za dijake in študente spet veljale od februarja naprej, so sporočili za ministrstva za infrastrukturo in prostor. Po pravilniku, ki je začel veljati 22. decembra, so se sicer cene vozovnic občutno podražile.

Za januarsko vozovnico bodo tako dijaki in študenti, ki so od kraja izobraževanja oddaljeni do 60 kilometrov, plačali 35 evrov namesto dosedanjih 20. Vozovnica na razdalji od 60 do 90 kilometrov je do zdaj stala 30, po novem pa bo

zanjo treba odšteti 40 evrov, tisti, ki so od kraja izobraževanja oddaljeni več kot 90 kilometrov, pa bodo za vozovnico namesto 50 odšteli 60 evrov. Kot so pojasnili pri ministrstvu za infrastrukturo in prostor, so namreč morali zagotoviti vozovnice v predprodaji. »Vozovnice morajo biti namreč načeloma v predprodaji v skladu s predpisi konec meseca. S spremembami pravilnika smo tako zagotovili predprodajo subvencioniranih mesečnih vozovnic za mesec januar od 24. decembra naprej,« so razložili pri ministrstvu. Prejšnje cene, so še dodali, bodo zaradi umika zahteve sindikatov po referendumu spet veljale od februarja naprej.

AKTUALNO

Je bivši župan zlorabil položaj?

Nadzorni odbor občine Železniki ocenjuje, da je bil občinski proračun v prejšnjem desetletju zaradi nepobrane okoljske datatve prikrajšan za 335 tisoč evrov.

2

GORENJSKA

Na štefanovo žegnali konje

Na Gorenjskem ohranjamo staro navado Štefanovega blagoslavljanja konj, ponekod tudi vode in soli. Žegnanji v Naklem in Stari Loki.

6

GG +

Zvonček še izpolnjuje želje

V okviru tradicionalnega božično-novoletnega potopa blejskih potapljačev so v Grajskem kopališču na božični dan z legendo o potopljenem zvonu pričarali pravo pravilno vzdušje.

9

SNOVANJA

Kaj bi norce zdravil

Sem član Foruma 52 in hkrati urednik Snovanj, soočen z izzivom, da jih v celoti naredim sam. Pa sem hotel biti dosleden in poskusil sam narediti še pogovor s seboj, nekakšen samointervju

22

VREME

Danes bo sprva oblačno, nato pa se bo zjasnilo. Jutri in v nedeljo bo večinoma jasno, zjutraj po nižinah megleno.

-4/3°C

jutri: večinoma jasno

9 770352 666025

Vodilni projekt bo kanalizacija

Občinski svet v Preddvoru je v samo četrte ure potrdil proračun za leto 2013. Soglasje za milijon dolga.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Preddvor – Preddvorski občinski svetniki so na zadnji letošnji seji zelo hitro sprejeli proračun za leto 2013, sicer pa so ga temeljito predelali že v prvem branju. Takrat jim je župan **Miran Zadnikar** dal v razmislek možnost, da se pri slovenskem razvojnem skladu zadolžijo za milijon, da bodo lahko financirali največjo naložbo v občini, primarno kanalizacijo in čistilno napravo.

Občina Preddvor, ki ima visok indeks razvojne ogroženosti, ima dobre možnosti za črpanje ugodnega kredita pri tako imenovanem Ribniškem skladu. Razpis bo januarja, je povedal župan **Miran Zadnikar**, obstaja pa težava, ker bi denar za kanalizacijo in čistilno napravo potrebovali dve prihodnji leti, ministristvo za finance pa daje soglasje za posojila le za eno leto. Lahko bi denimo črpali 40 odstotkov posojila v letu 2013, v letu 2014 pa 60 odstotkov, vendar pravijo, da ni nobenega jamstva, da bodo

posojila v skladu na voljo tudi v letu 2014. Projekt se bo sicer nadaljeval tudi v letih, ko sedanjemu županu in občinskemu svetu poteče mandat. Vmes se bo začela tudi nova finančna perspektiva Evropske unije, ko tudi Preddvorčani spet upajo na možnost črpanja evropskega denarja.

Vodilni projekt prihodnjega leta bosta torej kanalizacija in čistilna naprava. Če bodo zanj uspeli dobiti posojilo, bodo lahko izpeljali še kaj drugega, med drugim tudi kanalizacijo in vodovod v Mačah in vodovod Vaškar, nekaj denarja bi lahko vložili tudi v Voče, kjer naj bi bilo v prihodnje športno igrišče.

Na zadnji letošnji seji so preddvorski svetniki postavili tudi več vprašanj, denimo, zakaj sta pod ključem obe otroški igrišči pri vrtcu. Dobil je odgovor, da je popoldne zaprto le igrišče, ki pripada vrtcu. Drugo, ki je javno in ga je občina dokončala s pomočjo evropskih virov, pa bo dostopno vsem otrokom iz kraja, a šele spomladi, ko bodo imeli znanega upravljavca.

»Povejte, da v Komendi starejših nočete!«

Tako ostro in razočarano se je na razpravo komendskih svetnikov ob sprejemanju proračuna odzvala direktorica Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda Mojca Šraj.

JASNA PALADIN

Komenda – Komendski svetniki so sprejeli proračun za leto 2013, ob tem pa tudi dva amandmaja, ki bosta, po prepričanju tistih, ki si že več let prizadevajo za izgradnjo medgeneracijskega središča, prizadeli starejše občane.

Sprva so zavrnil predlog župana Tomaža Drolca za menjavo dveh zemljišč, kar bi omogočilo gradnjo doma starostnikov. »Dobili smo ponudbo podjetnika, da bi na delu zemljišča, kjer smo planirali postavitev medgeneracijskega središča, s svojimi sredstvi zgradil dom za stare s šestdesetimi posteljami, pri tem pa bi sodeloval z občino in svetniki, prav tako bi dom v upravljanje prepustil našemu zavodu Medgeneracijsko središče Komenda. Občina bi v zameno za to zemljišče dobila parcelo v središču Komende,« je načrte predstavil župan Tomaž Drolec, a svetniki so namero zavrnili, saj želijo, da občina zemljišče in projekt za medgeneracijski center proda kot celoto. V svetniški skupini

Direktorica Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda Mojca Šraj (na levi)

SDS so poudarili, da bi bila ta zamenjava negospodarna in v škodo občine, prav tako svojega dela še ni zaključila posebna komisija, ki je bila ustanovljena za prodajo zemljišča in projekta Medgeneracijsko središče.

Sprejeli pa so tudi amandma o znižanju postavke za delovanje Zavoda Medgeneracijsko središče Komenda, ki opravlja delo pomoči na domu za starejše. Kot je na seji pojasnila direktorica

zavoda Mojca Šraj, imajo od štiri do devet uporabnikov in – za razliko od koncesionarjev po drugih občinah – ni čelno čakalno dobo za svoje uporabnike. Svetniki so v razpravi opozorili na previsoke stroške delovanja zavoda in nujnost varčevanja. »Delovanje tega zavoda ni ekonomsko upravičeno. Tistih nekaj uporabnikov lahko koristi tudi usluge koncesionarja iz Kamnika,« je bil odločen svetnik Pavel Šmid.

»Kar ste zdaj povedali, je naravnost smešno. Kaj boste naredili s starimi ljudmi? Nihče ni povedal niti ene alternative. Zaradi vaše ignorance in nevedenja smo tam, kjer smo. Raje javno povejte, da stari ljudje nimajo mesta v naši občini oz. ni potrebno, da jim nudimo kakršno koli oskrbo,« je bila razočarana Šrajeva. Svetniki so kljub temu stroške zavoda s 14 tisoč evrov znižali na deset tisočakov.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MARKO ŠKOFIC iz Zgornje Besnice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Pismo naše naročnice

Vaših pisem, dragi naročniki, smo vedno veseli, še posebej, če v njih napišete kaj pohvalnega in spodbudnega, toda tudi konstruktivne kritike se ne branimo. Tokrat objavljamo pismo gospe Minke Kolman iz Begunj, ki je svoje razmišljanje prelila na papir. »Vam moram čestitati k odločitvi za zgodnejšo dobavo časopisa. Jaz sem ga dobila šele proti popoldnevu in sem že mislila odpovedati. Tudi z vsebino sem zadovoljna, mogoče namesto Usod kaj bolj veselega – za spremembo. Pa na križanke ne pozabite, čeprav niso nagradne. Želim vsem sodelavcem zdravja in uspešno novo leto, da bo veliko razveseljivih novic! Pozdravlja vse, Minka Kolman.«

Ker je pred nami samo še finale, zaključek leta, vam tudi iz uredništva vsem želimo, da zadnje dni v letu 2012 preživite kar se da lepo. Gorenjski glas vas bo letos s stopeto številko obiskal tudi na silvestrovo, ko bo naša časopisna hiša za vas odprta od 7. do 12. ure. Če imate čas, lahko že danes ali pa v ponedeljek pridete poravnati letno naročnino, ob kateri vam postrežemo s kavo ter vam podarimo darilo po vaši izbiri.

Nagrajenci

V nagradni igri za vstopnici za božično-novoletni koncert Pihalnega orkestra Alples Železniki je bil pravilni odgovor Trideset let in Prišla je pomlad. Vstopnice so prejeli Štefka Andolšek iz Bohinjske Bistrice, Samo Štern iz Kranja in Marija Gogala iz Selc. Čestitamo!

Je bivši župan zlorabil položaj?

Nadzorni odbor občine Železniki ocenjuje, da je bil občinski proračun v prejšnjem desetletju zaradi nepobrane okoljske dajatve prikrajšan za 335 tisoč evrov.

ANA ŠUBIC

Železniki – Nadzorni odbor Občine Železniki je pri pregledu projekta gradnje sekundarne kanalizacije v Selcih in Dolenji vasi ter učinkovitosti pobiranja občinske okoljske dajatve za onesnaževanja okolja zaradi odpadnih voda ocenil, da naj bi bil občinski proračun zaradi neustreznega obračunavanja okoljske dajatve v obdobju 2001–2010 oškodovan za približno 335 tisoč evrov. Poleg tega meni, da v ravnanju nekdanjega župana **Mihaela Prevca** kaže na utemeljeni sum storitve kaznivega dejanja zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic, s tem ko je leta 2009 neupravičeno začasno ustavil zaračunavanje okoljske dajatve gospodinjstvom, ki niso bila povezana na javno kanalizacijo. O svojih ugotovitvah

bodo seznanili Računsko sodišče, ministristvo za finance ter ministristvo za pravosodje in javno upravo.

Nadzorni odbor je po pregledu učinkovitosti in gospodarnosti skoraj 1,45 milijona evrov vredne gradnje sekundarne kanalizacije Selca–Dolenja vas ugotovil, da je bil projekt v letih 2008 in 2009 korektno izveden, zato je zanj podal pozitivno mnenje. Negativno mnenje pa je odbor podal na neustrezno pobiranje okoljske dajatve od leta 2001 do vključno 2010. Po njegovem tolmačenju bi namreč morala Občina Železniki vse od sprejetja odloka o odvajanju in čiščenju odpadnih ter padavinskih voda v aprilu 2001 okoljsko dajatev oziroma takso za obremenjevanje voda obračunavati na celotnem območju občine, dejansko pa jo je od leta 2001 pobirala le v naseljih Železniki

(brez Studena), Rudno in Zali Log, od leta 2002 naprej pa še v Selcih in Dolenji vasi. Zaradi tega naj bi bil občinski proračun vsako leto prikrajšan za približno 30 tisoč evrov, do leta 2011, ko so takso vendarle začeli pobirati po vsej občini, torej skupaj za približno 270 tisoč evrov. Leta 2010 naj bi nastalo še za dodatnih 65 tisoč evrov škode, kolikor je morala občina zaradi nepobrane okoljske dajatve carinskemu organu plačati iz svojega proračuna, piše v poročilu nadzornega odbora, s katerim se je občinski svet seznanil na decembrski seji.

»S poročilom nadzornega odbora nisem seznanjen, zato ga ne morem komentirati,« pravi nekdanji župan Prevca. Občinska uprava se sicer z ugotovitvami nadzornega odbora ne strinja. V ugovoru na njegovo poročilo, ki ga je podpisal sedanji župan

Alojz Luznar, so tako navedli, da je šele od leta 2010 naprej obstajala zakonska podlaga, po kateri so lahko okoljsko dajatev začeli obračunavati vsem občanom, tudi tistim, ki niso priključeni na javno kanalizacijo. Ker pa v letu 2010 ni bila pobrana vsa dajatev, je bil občinski proračun v tem letu po izračunu občinske uprave prikrajšan za 10.182 evrov, ki pa so po njenem mnenju še vedno izterljivi. Nadzornemu odboru zato predlagajo, naj županu in občinski upravi naloži, da ta denar izterja od neplačnikov. Predsednik nadzornega odbora **Uroš Šinkovec** je na ta predlog odgovoril, da nadzorni odbor ne more nositi krivde, ker župan in občinska uprava v preteklosti nista pravilno izvajala občinskega odloka, prav tako pa ni njegova naloga, da bi jima nalagali, katere naloge naj opravita.

Redno čiščenje pomeni tudi prihranek

Redno čiščenje in vzdrževanje kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav ne pomeni le požarne varnosti, ampak tudi prihranek energije in manjše izpuste škodljivih emisij v ozračje.

ANA ŠUBIC

Kranj – V zadnjih letih se je v Sloveniji povečalo število kurilnih naprav na trdna goriva, nekatere pa so spet v uporabi po več letih mirovanja, kažejo evidence dimnikarskih storitev. V sekcijah dimnikarjev pri gospodarski in obrtno-podjetniški zbornici zato vse uporabnike nepregledanih peči, še posebej, če so več let mirovale, pozivajo, da jih zaradi varnosti prijavi koncesionarju dimnikarske javne službe in poskrbijo, da bodo pregledane in ustrezno vzdrževane.

Redno čiščenje in vzdrževanje kurilnih in prezračevalnih naprav ter dimnikov ne pomeni le požarne varnosti, ampak tudi prihranek energije in manjše izpuste škodljivih emisij v ozračje, opozarjajo v dimnikarskih sekcijah: »Očiščene kurilne naprave porabijo tudi do deset odstotkov manj goriva. Pri sodobnih napravah na plin je ta prihranek nižji, pri neustreznih kurilnih napravah na trdna goriva pa je lahko celo višji. Vsak milimeter oblog v kurilni napravi zniža njen izkoristek za štiri do šest odstotkov.«

Število dimniških požarov v Sloveniji zadnja leta upada. Leta 2009 jih je bilo denimo 570, lani pa 377.

V Sloveniji je iz leta v leto manj dimniških požarov, nastalih zaradi vžiga saj, iskrenja in neustreznega tehničnega stanja dimniških naprav. Po podatkih Uprave RS za zaščito in reševanje je bilo tako leta 2009 v Sloveniji 570 tovrstnih požarov, leto kasneje 449 in lani 377. Za preprečitev dimniškega požara sta sicer bistvena dva pogoja:

pravilna izbira in vgradnja ali sanacija kurilnih naprav, dimnikov in zračnikov ter dosledno izvajanje dimnikarskih pregledov, čiščenj in odpravljanje napak.

Če pride do dimniškega požara, v sekcijah dimnikarjev svetujejo, da ostane mirni, ne odpirate dimniških vratc, požara pa nikakor gasiti z vodo. Čim prej

pokličite na številko 112, o požaru obvestite tudi vse stanovalce in gasilec omogočite dostop. Iz bližine dimnika odstranite vse gorljive predmete. Ne vstopajte v zadimljene prostore in tudi, če se vam zdi, da se je gorenje umirilo, nikakor sami ne odpirajte dimniških vratc. Po požaru naj dimnik obvezno pregleda in očisti dimnikar.

Grozeč plaz ogroža vrtec

1. stran

»Imam pomisleke, da ukrepi niso dovolj konkretni in gre plaz vse bližje vrtcu in šoli. To je moja služba in moj dom, v obeh institucijah pa je, ko sta polni, prek devetdeset ljudi, predvsem otrok. Upam, da bo stavba ostala na mestu,« pravi vodja sovodenjske šole Milka Burnik.

Šola naj bi bila postavljena na trdne temelje, vrtec s telovadnico in enim oddelkom šole pa je na plazovitem terenu, kar se je pokazalo že ob gradnji. »Geolog na tri dni meri premike plazov, poroča nam, da so konstantni, vendar sta šola in vrtec varna,« zagotavlja župan. Doda, da je imela občina do sedaj že za 20 tisoč evrov stroškov, vendar kaže, da to še zdaleč ne bo dovolj.

GORAJTE

Petnajst dni pravljicne dežele

Tretje leto zapored otroke decembra v Pravljični deželi Gorajte obišče dedek Mraz. Zamislila sta si jo Danica Kordež in Boštjan Sečnik iz društva Oddih, slednji s postavitvijo pravljicnih hišk, vsako leto pa sodeluje tudi več deset prostovoljcev. Med njimi je 28 nastopajočih: pravljicnih bitij, ki sprejmejo otroke v pravljicni deželi. »Letošnja novost je škratova vasica z gobicami, v katerih prebivajo škratje. Novih je tudi nekaj pravljicnih likov, med njimi palček Smuk, zvezdica Zaspanka, razbojnik Ceferin,« pove Danica Kordež. »Pravljicno deželo smo letos odprli 14. decembra in v njej najprej sprejeli odrasle ljudi s posebnimi potrebami in otroke iz socialno ogroženih družin, jih pogostili in obdarili, nato pa 19. decembra pravljicno deželo odprli tudi za vse druge otroke. Tu darila za otroke prispevajo starši, mi pa poskrbimo za pravljicno doživetje, trikrat na dan pride v pravljicno deželo dedek Mraz. Dnevno nas obišče od 7 do 80 otrok.« Pravljična dežela Gorajte bo odprta le še danes in jutri, ko bo otroke ob 13., 15. in 17. uri pozdravil dedek Mraz. D. Ž.

Dedek Mraz z otroki v Pravljični deželi Gorajte / Foto: Egon Cokan

Bodo samo še »konjska planina«?

Leta 2013 bodo prihodki občinskega proračuna na Jezerskem 2,1 milijona evrov.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Načrtujejo pa za 2,9 milijona odhodkov, saj imajo od prejšnjih let za dobrih 800 tisoč evrov prihrankov, ker so upali na gradnjo kanalizacije. Svetniki so se prebili skozi prvo branje proračuna in se dogovorili, da bodo besedilo odloka in vsebino proračuna objavili na spletni strani, kajti do 29. decembra je osnutek v javni obravnavi.

Ob drugem branju proračuna, kjer bodo že vključene pripombe iz javne razprave, če bo tako presodil župan, bodo svetniki predlagali dopolnila. **Primož Muri** je že napovedal, da bo predlagal dopolnilo v zvezi z denarjem, ki ga občina namenja kmetijstvu. Lani so na razpisu kmetom razdelili

12 tisoč evrov, za naložbe v kmetijstvo pa so kmetje zaprosili za 27 tisočakov, torej je bilo po Murijevih besedah vsaj še za enkrat toliko novih investicij v jezersko kmetijstvo. Za prihodnje leto bo predlagal, naj občina kmetijstvu nameni 15 tisočakov. Predlaga tudi, da bi za glasbeno opismenjevanje jezerskih otrok namenili del denarja, saj imajo sedaj na tem področju res dober potencial. Župan **Jure Markič** je temu pritrldil in dejal, da bodo poiskali pravičen mehanizem, kako zagotoviti to novost. **Milan Milošič** pa je opozoril, da bi kazalo nekaj storiti na področju turizma, ki na Jezerskem zamira. Kazina propada, zaprt je hotel Planinka in če se bo vse zaprlo, »bomo samo še konjska planina, kakor je napisal

Karničar«. Treba bi narediti poligon za smučarske teke, morda zgraditi manjše smučišče. Župan Markič temu dodaja, da za smučišče potekajo pogajanja z lastniki zemljišč. Ob proračunski razpravi se je vnela tudi polemika o tem, ali bi kupili vozilo za potrebe občine pri urejanju komunalne infrastrukture. Vozili gasilcev ali gorskih reševalcev sta namenski in ju ne bi mogli izposojati za ta namen, kar je v duhu varčevanja predlagal Primož Muri. A tudi on se je strinjal z nakupom avtomobila, če bi občina prevzela nazaj vso komunalno dejavnost, ki jo sedaj v občini opravljajo drugi. V tem primeru bi morali imeti zaposlenega človeka, ki bi delal na komunalnem področju, je dejal župan.

KRANJ

Vodniški odsek okrepili mladi vodniki

Vodniki Planinskega društva Kranj so na zadnji letošnji seji potrdili Plan izletov za leto 2013. Organizirali bodo ture Polž-Otliško okno-Vipavski rob, Bele vode-Corsi, Polog-Krn-jezero v Lužnici ter pohode na Trokogel, Bije-le stene, Strmo peč, Zadnjiški ozebnik. »Vodniški odsek smo letos kadrovsko okrepili z mladimi in strokovno dobro usposobljenimi vodniki. Zdaj imamo 27 vodnikov, med njimi so tudi inštruktorji alpinizma in vodniki za zahtevnejše, tudi zimske ture. Ker v preteklosti z vodniki nismo imeli take sreče, so bili izleti manj obiskani. Prepričan sem, da posledje ne bo več tako. Zdaj imamo strokoven kader in dober program,« pravi Peter Leban iz PD Kranj. Obvestila o izletih bodo objavljali v oglasni omari na sedežu društva v Bežkovi vili, kjer je že na ogled celoten program vodniškega odseka za prihodnje leto. J. P.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:
Matjaž Gregorič, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 150 EUR, letna naročnina 2012: 15750 EUR; redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Trideset let organizirane pomoči drugim

Radovljiški center za socialno delo letos praznuje 30-letnico delovanja. Številni preventivni programi, dobra vključenost v lokalno okolje.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Center za socialno delo letos praznuje tridesetletnico delovanja na območju občin Bohinj, Bled, Gorje in Radovljica. Inštitucija, ki je za svoje delo na področju pomoči ljudem v stiski pred kratkim prejela priznanje Občine Radovljica, že vse od ustanovitve zagotavlja nujne materialne vire in druge prejeme, strokovno podporo, pomoč pri osebnih in socialnih stiskah ter potrebah posameznikov in družin ter ukrepe za zaščito in korist socialno najbolj ranljivih. »Smo center, ki je bil vedno pripravljen na nove izzive. Ves čas se trudimo delati več. Naša vrata so odprta za vse, ki potrebujejo pomoč,« poudarja direktorica Miloša Kos Ovsenik, ki radovljiški center vodi zadnjih dvanajst let.

Glede na potrebe v lokalnem okolju je center razvil in svojo redno dejavnost razširil s številnimi preventivnimi programi. Med njimi so »Laična pomoč družinam«, ki poleg strokovne ponuja tudi pomoč laičnih delavk, »Pravice otrok – odkrivajmo in preprečujmo vse oblike zlorab«, uspešen krizni center za mlade Kresnička z varno namestitvijo otrok in mladostnikov v stiski ter s programi dnevnega centra. Tudi projekti centra na drugih področjih so primeri dobre prakse: od otrokom prijazno urejene in opremljene sobe za zaslivanja z uradnimi osebami, rejništva in posvojitve do programov prostovoljnega dela.

Ob tridesetletnici so kot prvi v Sloveniji prejeli tudi mednarodno priznanje kakovosti v socialnem varstvu e-Qualin.

Miloša Kos Ovsenik radovljiški Center za socialno delo vodi zadnjih dvanajst let. /Foto: Gorazd Kavčič

Ponovila se je embalažna kriza

Nabralo se je 87 tisoč ton odpadne embalaže, nihče pa je ne bi prevzel, kljub sklenjeni pogodbi, opozarja direktor Komunale Tržič.

SUZANA P. KOVAČIČ

Tržič – Komunala Tržič se je sredi decembra znašla v podobni stiski kot pred letom dni, le da se v tem času ni nič spremenilo na bolje, je opozoril direktor Komunale Tržič Sebastijan Zupanc. 87 tisoč ton odpadne embalaže nihče ni hotel sprejeti. »Začasno smo uspeli skladišče embalažo odpeljati v Papir servis, ki je podizvajalec družb za ravnanje z odpadno embalažo Interseroh in Slopak. Ker družbi nista želeli sprejeti obveznosti za to embalažo, nas je Papir Servis obvestil, da moramo odstraniti embalažo iz njihovega skladišča ali pa smo dolžni poravnati vse stroške,« je pojasnil Zupanc. Stroški za skladiščenje so ocenjeni na nekaj tisoč evrov.

Že lani je pristojna inšpekcija na podlagi prijav, da družbe za ravnanje z odpadno embalažo (DROE) ne zagotavljajo prevzemanja odpadne embalaže pri vseh izvajalcih javnih služb, opravila nadzor v DROE Slopak, Surovina in Interseroh. Pri vseh so ugotovili, da ne zagotavljajo prevzemanja odpadne embalaže pri vseh izvajalcih javnih služb oziroma ne zagotavljajo prevzemanja odpadne embalaže za vse embalerje, ki so jim s pogodbo prepustili

so svoje obveznosti za ravnanje z odpadno embalažo na celotnem območju, na katerem odpadna embalaža nastaja. A se v letu dni ni nič spremenilo na bolje, je pojasnil Sebastijan Zupanc: »O tem smo že sredi letošnjega novembra in znova v decembru obvestili Inšpektorat za okolje in prostor, ki pa ni ukrepal.« Zupanc je dodal, da se kljub obljubam – minister je celo imenoval delovno skupino za rešitev situacije, – sistemski popravki v Uredbi o ravnanju z embalažo s strani ministrstva za kmetijstvo in okolje vse do danes niso naredili.

»V družbi Slopak imamo skladno z zakonodajo sklenjeno pogodbo o prevzemu odpadne embalaže s Komunalo Tržič, kjer smo svoj

delež že presegle pri stekleni embalaži. Usklajujemo se še glede prevzema kartonske embalaže, saj tu še nismo izpolnili ciljev. Pričakujemo še njihove podatke o delitvi pri mešani plastični embalaži,« je sporočila Tjaša Kranjec iz družbe Slopak. »Družba Interseroh bo letos pri komunalnem podjetju Tržič prevzela 33 odstotkov več embalaže kot lani. Letos je bomo prevzeli 83 ton, čeprav nam je komunalno podjetje v začetku leta napovedalo, da nam bodo oddali zgolj 75 ton. Menimo pa, da bi morala komunalna podjetja, na podlagi navad gospodinjskih izboljšati napovedi o količinah ločeno zbrane embalaže,« je dejala Mateja Mikec, direktorica družbe Interseroh.

Zupanc meni drugače: »Glede količin pristojno ministrstvo vsakoletno izda obvestilo, v kakšnem deležu od vse nastale embalaže mora prevzeti posamezni DROE, ki ima okoljevarstveno dovoljenje za ravnanje z odpadno embalažo. Zato količine ne smejo biti predmet pogodbe med izvajalci javnih služb in DROE.«

DROE in izvajalci javnih služb medsebojno razmerja urejajo s pogodbo, ki je civilno-pravni akt, zato se kršitev le-te rešuje na pristojnem sodišču. Lani je, primer Sežane, sodišče v štirinajstih dneh odločilo, da mora DROE v treh dneh odpeljati odpadno embalažo. Za vsak zamujen dan je bila kazen 300 tisoč evrov.

JESENICE

Obdarovanje otrok z manj priložnostmi

Na Centru za socialno delo Jesenice so pripravili novoletno prireditev za otroke z manj priložnostmi. V letu 2012 je bilo v različne programe na centru vključenih 35 otrok, je povedala Marijana Odorčič s centra. Program je popestril čarovnik Magic Brane, ki je otroke nasmejale in jim pričaral celo golobe in zajčke. Ker pa otroci začaranih živali niso mogli vzeti s seboj, so namesto tega dobili novoletne pakete, ki so jih napolnili donatorji. Tako so tudi tisti otroci, ki jim starši letos ne bodo mogli kupiti novoletnih daril, občutili radost odvijanja daril in sladkanja ter igranja s tistim, kar se je skrivalo v paketih. **U. P.**

Otroke je razveselil čarovnik Magic Brane.

PRENOVLJENI V PRIHODNOST.

2013

V letu 2012 smo z zaupanjem in podporo vseh vas, cenjenih partnerjev in prijateljev Save, uspešno zaključili pomembno fazo strateške prenove Poslovne skupine Sava.

Skupaj z novimi pričakovanji in zavezami, ki jih prinaša Novo leto, naj nam podari tudi nove možnosti sodelovanja in vzajemnega zadovoljstva na naši nadaljnji poti.

Vesele in sproščujoče praznike ter obilo uspeha in sreče v letu 2013!

Poslovna skupina Sava

Za praznike priboljški

Ob Tednu Karitas konec novembra so v župnijskih Karitas v Medvodah zbirali hrano za ljudi v stiski, a tokrat predvsem priboljške, s katerimi jim bodo polepšali prihajajoče praznike.

MATEJA RANT

Medvode – »Ta čas se na nas za pomoč obračajo predvsem starejši in brezposelni, vedno več pa je tudi tih, ki imajo službe, a s svojo plačo ne morejo preživeti,« ugotavlja Ivanka Šušteršič iz župnijske Karitas Preska in dodaja, da imajo letos za približno četrtno več prisilcev za pomoč. Že lani so razdelili več kot dve toni pomoči v hrani, letos pa naj bi je bilo tako še več.

Kot vsako leto so tudi letos ob Tednu Karitas v novembru k solidarnosti spodbujali s številnimi prireditvami in dobrotelnimi akcijami. »Zbrali smo nekaj več kot sto kilogramov hrane v vrednosti okrog štiri-sto evrov. Želeli smo, da bi bili to predvsem priboljški, kot so recimo marmelade, čokolade, otroška hrana in

Ivanka Šušteršič

podobno, saj osnovna živila dobimo tudi iz drugih virov, recimo od Škofijske Karitas ali iz evropskih rezerv,« je pojasnila Ivanka Šušteršič. Ob tem je poudarila, da pravnikomur iz njihove občine ni treba biti lačen, le oglašiti se mora pri njih. Zelo

odmevna, je še dodala, je bila letos tudi že tradicionalna prireditev Klic dobrote, ki jo župnijske Karitas iz Pirnič, Preske, Smednika, Sore in Sv. Katarine pripravijo v sodelovanju z lokalno medvoško televizijo. »Tokrat smo zbirali denar za družino umrlega gasilca Eda Kosca. Žena je hudo bolna, ima pa še tri nepreskrbljene otroke. Odziv gledalcev je bil izjemen, saj smo uspeli zbrati skoraj tri tisoč evrov, kar je največ doslej,« je nadvse zadovoljna Ivanka Šušteršič. Najmanjši darovani znesek je bil deset evrov, večina pa je za družino namenila od 30 do 50 evrov. Vsem so poslali položnice, zato Ivanka Šušteršič prosi, da jih tudi poravnajo. Zbrana sredstva bodo po njenih besedah namenili izključno za plačilo položnic in stroškov šolanja otrok.

ŽIROVNICA

Po novem letu dražje komunalne položnice

Občinam, ki bodo z novim letom povišale cene komunalnih storitev, se pridružuje tudi Žirovnica, kjer bosta dražja oskrba s pitno vodo in odvajanje odpadnih vod. Več let nespremenjene cene so bile prenizke za pokrivanje stroškov, zato je občina izvajalcu Jeko-in morala izgubo pokrivati iz proračuna, pojasnjujejo v občinski upravi. Pri oskrbi s pitno vodo se bo omrežnina, ki trenutno znaša 1,58 evra/kom, povišala za 0,46 evra (brez DDV). Povprečna štiričlanska družina s porabo 18 kubičnih metrov vode bo mesečno plačevala 3,41 evra (brez DDV) oz. 0,7 evra več kot doslej. Znesek na položnici bo povišalo še dražje odvajanje odpadnih vod; povprečna štiričlanska družina bo po novem letu morala odšteti 2,48 evra več kot doslej, od julija dalje pa še enkrat toliko – 4,97 evra več. **A. Š.**

ŠENČUR

Odpadki bodo dražji

Po novem letu bodo komunalne storitve dražje tudi v občini Šenčur. Občinski svetniki so namreč na zadnji seji potrdili višje cene zbiranja in odvoza bioloških in mešanih komunalnih odpadkov. Povprečno štiričlansko gospodinjstvo bo za zbiranje mešanih odpadkov po novem plačevalo 5,24 evra, kar je 1,22 evra več kot doslej. Za odvoz in odstranjevanje bioloških odpadkov bo gospodinjstvo z 80-litrskim zabojnikom po novem mesečno plačevalo 10,33 evra oz. 3,82 evra več kot doslej, v zimskem obdobju, ko je odvoz manj pogost, pa 5,17 evra oz. 1,91 evra več. »Cene se niso spreminjale že vse od leta 2008, stroški pa rastejo. Občina mora tako na leto subvencionirati izgubo v višini več kot 60 tisoč evrov. Kljub povišanju cen še vedno ne bomo pokrili celotnih stroškov pri zbiranju in prevozu mešanih odpadkov, zato bo občina še vedno morala plačevati okoli 16 tisoč evrov subvencije na leto,« je pojasnil župan **Miro Kozelj. A. Š.**

PREDDVOR

Jaslice, stare več kot sto let

Okno večnamenskega informacijskega centra v Preddvoru bodo do novega leta krasile jaslice, ki jih je ekipi centra odstopila ena od vaščank. Stare so več kot sto let in jih je podedovala od staršev, ti pa brčkone od svojih. Resda so majhne in skromne, vendar predstavljajo družinsko dediščino, ki prehaja iz roda v rod in jo zato potrebno spoštovati. **D. Ž.**

Foto: Tina Dokl

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

www.gorenjskiglas.si

OBI

www.obisi.si

Ekskluzivna ponudba za imetnike Bober Bonus Card in vse, ki bodo to postali!

16 strelov

efekti dosežejo višino cca. 35 m

trajanje baterije cca. 15 sekund

Bober Bonus cena

namesto **9,99**

Prihranite **40%**

5,99

Ognjemetna baterija „Concorde“

kombinacija efektov atraktivnega izgleda: rdeča, vijolična, večbarvna in srebrna potonika, vijoličasti padajoči listi z vijoličnim kometom, kategorija 2, št.art.: 130133 2

Vse za vaš ognjemet

19 strelov

efekti dosežejo višino cca. 40 m

trajanje baterije cca. 20 sekund

17,99

12,99

Ognjemetna baterija „Rio“

odlična kombinacija efektov: rdeči v zeleni efekt s srebrnim repom, zlata in srebrna vrba s prasketanjem, zeleni kokos z zelenim repom, kategorija 3, št.art.: 129665 6

Oglejte si posnetke različnih ognjemetov na www.obisi.si

25 strelov

efekti dosežejo višino cca. 45 m

trajanje baterije cca. 20 sekund

37,99

25,99

Ognjemetna baterija „Faraon“

nepozabno doživetje s prečudovitimi efekti: prasketajoče križanje, vijolična in večbarvna potonika, zeleni val, srebrna vrba, prasketajoči kokos, kategorija 3, št.art.: 129696 1

efekt doseže cca. 30 m

5,99

3,99

Raketa „Flash“

prasketajoči zeleni, rdeči, rumeni in modri biseri, kategorija 2, št.art.: 129699 5

9,99

7,99 set

Komplet „Holliday“

kvalitetna kombinacija 9 različnih raket z dodatkom rimskih sveč, kategorija 2, št.art.: 129694 6

Pomoč za otroke ostaja

Starši otrok, ki malčkov ne vpišejo v vrtec, v Žireh prejmejo 110 evrov pomoči in tako bo ostalo, kljub drugačnemu predlogu, tudi v prihodnjem letu.

BOŠTJAN BOGATAJ

Žiri – Župan Janez Žakelj je občinskim svetnikom predlagal spremembo pravilnika o subvencioniranju varstva otrok, ki niso vključeni v programe predšolskega varstva. »Ta odlok smo sprejeli lani, ko so starši, ki so upravičeni do varstva, vendar vanj niso vključeni, mesečno prejeli 110 evrov. Pred kratkim smo odprli nov oddelek vrtca, na seznamu upravičencev je sedaj 21 otrok oziroma staršev, subvencijo pa bi znižali, ker ne bi radi imeli praznih vrtcev,« je pojasnil župan.

Anton Klemenčič meni, da je subvencija prava in se jo plačuje, dokler so kapacitete vrtca premajhne, Ida Filipič Pečelin vprašuje, zakaj znižanje subvencije za dvajset evrov: »Ne verjamem, da bomo rešili proračun s tem znižanjem. Pravega razloga ni, subvencija je pozitivna, saj je vrtec poln.« Župan Žakelj je pojasnil, da sedaj nekateri starši plačujejo več

za varstvo in si ne želi, da bi ukrep subvencioniranja po novem letu sprožil množične izpise iz vrtca.

»Vrtec je sedaj zaseden, ukrep je koristen. Cena za varovanje pa se je od poletja celo znižala, zato bi bil tak ukrep mačehovski,« je kritičen Peter Dolenc. Cena varovanja je nižja za tri odstotke, pojasni župan, vendar jo sedaj Center za socialno delo izračuna glede na vse premoženje staršev. Milan Oblak je pripomnil, da na otrocih ni treba varčevati: »Če bo sledil množičen izpis iz vrtcev, pa bomo čez nekaj mesecev spremenili pravilnik.«

Tudi Vesna Kranjc je proti nižanju subvencije: »Smo med redkimi občinami, ki izplačuje tovrstno subvencijo. Pa čeprav je danes v vrtcu največ otrok v zgodovini občine.« Župan Janez Žakelj je nato predlog o znižanju subvencije umaknil in pripomnil, da je občina letos privarčevala na mnogih področjih in si takšen strošek lahko privoščiti.

POLJANE

Vse nared za ureditev šolske pešpoti

S sprejemom občinskega podrobnega prostorskega načrta za območje med šolo in centrom Poljan so izpolnjeni vsi pogoji za ureditev šolske pešpoti, enosmernega prometa in ploščadi pred Kulturnim centrom slikarjev Šubic. »Pri pripravi načrta smo upoštevali pripombe svetnikov in krajanov. Še največ jih je šlo na ureditev prometa, saj v večjem delu uvajamo enosmerni promet, več prostora smo med hišami in cesto namenili tudi pločnikom, kolesarska pot vodi po cesti,« razloži Robert Potokar iz Ravnika Potokar Arhitekturnega biroja. Pred Štefanovo hišo oziroma Kulturnim centrom slikarjev Šubic bo urejena manjša ploščad oziroma trg, ki bi rahlo dvignjen nad nivojem ceste za umirjanje projekta. Občinske svetnike, ki so načrt potrdili, je zanimalo predvsem kdaj bo projekt izveden, saj gre za varnost otrok. »S potrjenim načrtom je pol projekta za nami, saj so načrti usklajeni s krajinami. Kdaj ga bomo lahko izvedli, ne vem, počakati moramo na ugoden razpis,« je razložil župan Milan Čadež. **B. B.**

KRANJ

Upokojeni »elektrikarji« na izletih po Sloveniji

Člani Društva upokojencev Elektro Gorenjska so bili v jesenskem času na dveh izletih. Na oktobrskem izletu so si ogledali Kočevsko jezero, grobišče pod Krenom, zaprto območje Kočevske Reke in spominski park, kraje v Kostelu in polnilnico vode Costella. Cilj novembrskega izleta »v neznanu« je bil Ljutomer v Prekiji. Ogledali so si mesto, konje kasače, Čebelarški muzej Tigeli na Krapju pri Veržeju in vasico Jeruzalem, izlet pa so sklenili na kmečkem turizmu Stari hrast v vasi Radomerje, kjer smo imeli Martinovo kosilo in pokušnjo vin. **C. Z.**

Fotografija za spomin iz središča Ljutomera

Na štefanovo žegnali konje

Na Gorenjskem ohranjamo staro navado Štefanovega blagoslavljanja konj, ponekod tudi vode in soli.

JOŽE KOŠNJEK, SAMO LESJAK

Naklo, Stara Loka – Sveti Štefan, ki ga krščanski svet že od konca četrtega stoletja naprej praznuje 26. decembra, je zavetnik konj in priprošnjik za zdravje vseh živali ter zaščitnik ljudi, ki imajo opravka s konji, sodarjev, zidarjev, kamnosekov, tkalcev in tesarjev. Štefan ima pomembno mesto v cerkveni zgodovini, ker so ga okrog leta 33 po Kristusu pri Damaščanskih vratih v Jeruzalemu do smrti kamenjali (danes bi rekli linčali) in zato velja za prvega mučenika. Najpogosteje ga upodabljajo s knjigo, na kateri ležijo kamni kot spomin na njegovo smrt.

Blagoslavljanje ali po domače »žegnanje« konj je najbolj ohranjen spomin na svetnika. Narodopisci domnevajo, da je postal konjski zavetnik zato, ker je pri naših prednikih nadomestil poganskega boga Velesa. Poleg blagoslavljanja konj ponekod na štefanovo blagoslovijo tudi vodo in sol, v nekaterih cerkvah pa pri Štefanovi maši nesejo okrog oltarja iz lesa izrezljane konjiče. Na Gorenjskem imajo najdaljšo tradicijo »konjskega žegna« na Križu pri Komendi, na Blejski Dobravi, na Kupljeniku v Bohinju, v Žirovnici, v Naklem in v krajih, povezanih s furmanstvom in vzrejo konj, zadnja leta pa blagoslavljajo konje še v nekaterih gorenjskih krajih. Blagoslovitve so tudi poziv k humaneму ravnanju z živalmi.

Na tradicionalni blagoslovitvi v Naklem in v Podbrezjah se je zaradi slabega

Nekaj dežnih kapelj ni zmotilo slovesnega blagoslova štiridesetih živali. /Foto: Gorazd Kavčič

V Naklem je konje blagoslovil domači župnik Janez Zupanc.

vremena zbralo nekoliko manj konj kot lani. Konji in njihovi lastniki so najprej krenili po vaseh. Blagoslov pa sta opravila domača župnika.

Pred cerkvijo sv. Jurija v Stari Loki je Konjenski klub Škofja Loka že sedmo leto zapored organiziral blagoslov konj ter oslov. Navkljub

dokaj kislemu vremenu je prireditev pritegnila mnogo obiskovalcev, rekordno pa je bilo tudi število živali, ki so jih lastniki pripeljali v priprošnjo zavetniku sv. Štefanu za njihovo zdravje in srečo. Po blagoslovu je prišlo kar štiriinšestdeset plemenitih konj, vsi vredni občudovanja množice, ter šest prikupnih

osličkov, ki so bili zlasti všeč najmlajšim. Pozdravni nagovor – v duhu prazničnih vrednot sloge in enotnosti – sta imela župan **Miha Ješe** ter predsednik KS Stara Loka-Podlubnik **Franci Pirc**, moderator **Jurij Svolišak** pa je jedrnat predstavil pomen štefanovanja. Za vrhunec dogodka je poskrbel župnik **Alojzij Snoj**, ki je v zadovoljstvo vseh blagoslovil zbrane živali. Po svečanem ritualu se je nadaljevalo veselo druženje s pokušino slastnih dobrot, ki so jih pripravile domače gospodinjice. »V sedmih letih je blagoslov konj in oslov poleg miklavževanja postala druga najbolj obiskana prireditev na prostem v Stari Loki, zato bomo z njo ter z drugimi dejavnostmi vsekakor nadaljevali,« je upravičeno zadovoljen dejal aktivni organizator **Andrej Štremfelj**.

Občina kot komunalno podjetje

Tako je sprejem 11,7 milijona evrov vrednega proračuna občine Gorenja vas – Poljane pospremil svetnik Jurij Krvina in pozval k razvojni strategiji občine.

BOŠTJAN BOGATAJ

Javorje – Gorenjevaško-poljanski proračun za prihodnje leto beleži 11,682 milijona evrov odhodkov in za 10,688 milijona evrov prihodkov, kar z drugimi besedami pomeni skoraj šeststo tisoč evrov zadolževanja. Sprejeti proračun se od prvega branja bistveno razlikuje v zmanjšanju sredstev za projekta Urejanje porečja Sora za 1,1 milijona evrov in Odvajanje in čiščenje voda v porečju Sore za 217 tisoč evrov.

»Razlog je preprost. Med obema branjema se je

zaključil javni razpis, prejele smo ugodnejšo ponudbo, kot je bila predvidena po projektu,« je pojasnila Branka Srša iz občinske uprave. Prej načrtovana zadolžitev v višini 1,5 milijona evrov je sedaj bistveno manjša, v proračun pa je vključen tudi prihodek iz naslova t. i. rente na račun Rudnika Žirovski vrh. Vlada je prejšnji teden le sprejela poslovno poročilo rudnika za leto 2012, zato na občini računajo na 400 tisočakov, ki niso bili plačani vse od leta 2011 naprej.

V proračunu za prihodnje leto je več kot šest milijonov

evrov namenjenih za investicije, kot je razvidno iz prej omenjenih projektov, gre večina denarja za gradnjo glavnega kanalizacijskega kanala Trebija–Gorenja vas, gradnjo sekundarnih kanalizacijskih vodov na isti trasi ter gradnjo novega vodovoda na trasi Trebija–Škofja Loka.

Svetnik Jurij Krvina je najprej opozoril na nedopustno znižanje sredstev za šolo Jela Janežiča in, tako kot pri vseh postavkah, znižanju izdatkov za občinsko upravo za desetinno ter: »Že osem let opozarjam na pripravo srednje- ali

dolgoročnega plana občine. Za prihodnje leto imamo še načrt razvojnih programov, potem pa nič.«

Župan Milan Čadež se je s Krvino strinjal, vendar: »Težko delam dolgoročne načrte, če ne vem, ali jih bom lahko izpolnil.« Krvina mu je odvrnil, da je jasno občina le še komunalno podjetje, vsaka investicija pa mora biti dobro premišljena za razvoj gospodarstva, turizma in privabljanja novih občanov. Mirjano Možina je zanimalo, za koliko se bo znižal znesek povprečnine, česar danes še ne vedo.

Pred novoletno turnejo skakali v Planici

Naši smučarji skakalci, ki so minule dni vadili v Planici, danes potujejo na prvo prizorišče novoletne turnee v Oberstdorfu, kjer bodo jutri kvalifikacije, v nedeljo pa prva od štirih prestižnih tekem.

VILMA STANOVNIK

Planica – Minuli dnevi so bili za naše smučarske skakalke in smučarje skakalce nekaj posebnega, saj so se po dolgih letih na nove preizkušnje spet lahko pripravljali v domači Planici.

Zlasti so bile priprave pomembne za reprezentante, ki jih te dni čaka novoletna turneja. Strokovno vodstvo slovenske reprezentance se je odločilo, da bodo na 61. novoletni turneji nastopili **Robert Kranjec, Peter Prevc, Jurij Tepeš, Jaka Hvala, Matjaž Pungertar** in **Tomaz Naglič**. Kar trije, Hvala, Pungertar in Naglič, bodo na tekmah novoletne turnee nastopili prvič, bolj izkušeni so Tepeš, Prevc in seveda Robert Kranjec, ki prihaja v vse boljše formo.

Prav tako sta dobro pripravljena Jaka Hvala in Peter Prevc, ki sta bila v Kranju najboljša na zaostali tekmi državnega prvenstva za preteklo sezono v kategoriji mladincev do 20 let. Zmagal je Jaka Hvala, drugi je

Naši smučarji skakalci in trenerji so bili navdušeni, da so pred novimi tekmami lahko trenirali na odlično pripravljenih Bloudkovih skakalnicah v Planici.

bil Peter Prevc, tretji pa Nejc Dežman. Na ekipni tekmi mladincev do 20 let so zmagali skakalci SK Triglav (Luka Romšak, Nejc Dežman, Aljaž Vodan, Peter Prevc). V prav tako zaostali tekmi mladincev do 16 let je zmagal Cene Prevc.

»Ker sem skakal na tekmi v Kranju, sem en dan

treninga tukaj v Planici zamudil, sicer pa sem vesel, da lahko skačemo v Planici.« je povedal **Peter Prevc**, ki je bil prav tako kot ostali vesel, da so bili med božičnimi prazniki doma in hkrati trenirali.

Novo leto bodo namreč pričakali na tekmah, saj se z jutrišnjimi kvalifikacijami

v Oberstdorfu začne letošnja novoletna turneja. V nedeljo bo v Oberstdorfu že prva od štirih tekem, drugo pa jih nato čaka na novoletni dan v Garmisch-Partenkirchenu. V petek, 4. januarja, bo tretja tekma v Innsbrucku, v nedeljo pa se bo novoletna turneja zaključila s tekmo v Bischofshofnu.

Tekači in biatlonci na Pokljuki

Zasnežena Pokljuka je minule dni na tekmah in treningih gostila smučarje tekače in biatlonce.

VILMA STANOVNIK

Pokljuka – Državno tekaško prvenstvo v sprintu štafet in klasičnih štafetah je odlično uspelo klubu TSK OGP Grad Bled, saj so njihovi tekači in tekačice osvojili kar enajst odličij, dveh manj pa so se veselili člani TSK Triglav.

Sobotno tekaško državno prvenstvo je zaznamovala tesna zmaga biatlonske dvojice Klemena Bauerja in Petra Dokla (SK Ihan), pred dvojico Rok Tršan in Boštjan Klavžar (TSK Logatec) ter dvojico Lovro Malnar in Matic Slabe prav tako iz TSK Logatec. V ženski kategoriji je slavila dvojica Lea Einfalt in Anamarija Lampič (TSK Triglav) pred klubskima kolegicama Barbaro Jezeršek in Vesno Fabjan, tretji sta bili Nika Razinger in Alenka Čebašek (TSK OGP Grad Bled).

Na nedeljski štafetni preizkušnji se je naslova

Petr Dokl, Jakov Fak in Simon Kočevar so državni biatlonski prvaki v sprintu.

državnega prvaka veselila štafeta TSK OGP Grad Bled v postavi Domen Potočnik, Matija Rimahazi in Luka Prosen, pred TSK Logatec ter TSK JUB. V ženski kategoriji je naslov državnih prvakinj prav tako šel v roke TSK OGP Grad Bled, tekle pa so Anja Eržen, Alenka Čebašek in Nika Razinger. Drugo mesto je osvojila

ekipa TSK Triglav₁ (Anamarija Lampič, Lea Einfalt in Barbara Jezeršek), tretje pa ekipa TSK Triglav₂ (Nina, Anita in Polona Klemenčič).

Športni center Triglav Pokljuka na Rudnem polju je gostil tudi prvo biatlonsko tekmo državnega prvenstva v letošnji sezoni. Na 7,5-oziroma 10-kilometrski sprinterski preizkušnji sta bila

v članski konkurenci najuspešnejša Teja Gregorin (ŠD Nika Ihan) in Jakov Fak (ŠD Pokljuka). Pri ženskah je drugo mesto pripadlo strelsko ne preveč razpoloženi Andreji Mali (ŠD Mali svet), tretja pa je bila Lili Drčar (SK Ihan). Med moškimi si je drugo mesto pritekel in pristreljal Peter Dokl (SK Ihan), tretji pa je bil Simon Kočevar (SK Kovinoplastika Lož). Pri mladincih je bil najuspešnejši Jure Ožbolt, med mladinkami pa je slavila Urška Poje (oba SK Kovinoplastika Lož).

Naslednje biatlonsko državno prvenstvo, tokrat v disciplini zasledovalno, bo na Pokljuki že jutri, v soboto, 29. decembra. Na njem pa ne bosta nastopila zmagovalca sprinta, ki bosta kot edina slovenska udeleženca na povabilo organizatorja zastopala slovenski biatlon na tekmi izbrancev »Biatlon World Team Challenger« v Nemčiji.

ŽIRI

Skakalci in skakalke za pokal Cockta

Minulo soboto so v nordijskem centru v Žireh člani SSK Alpina pripravili prve letošnje tekme za pokal Cockta. Med dečki do 14 let je zmagal Aljaž Osterc (Velenje), drugo mesto je zasedel Kristjan Lesnik, tretje pa Domen Prevc (oba Triglav). V leto starejši kategoriji je slavil Tine Bogataj pred Janom Kusom (oba Costella Ilirija) in Borom Pavlovčičem (Rateče Planica). Pri deklicah do 15 let je bila najboljša članica domačega kluba Alpina Ema Klinec, sledili sta ji Tanja Fricelj (Ljubno BTC) in Anita Seretinek (Costella Ilirija). V žirovskem nordijskem centru bo živahno tudi jutri in v nedeljo, ko pripravljajo nove tekme za pokal Cockta. **V. S.**

KRANJ

Triestina je bila najboljša

V organizaciji AVK Triglav in VD Kamnik je v kranjskem olimpijskem bazenu potekal šesti mednarodni božično-novoletni vaterpolski turnir za letnik 1999 in mlajše. Vse tekme so bile zelo zanimive, na koncu pa je slavila PN Triestina pred Primorjem EB, tretji je bil Triglav in četrti Kamnik. **J. M.**

KRANJ

Triglav pregorel v želji po zmagi

V sredo je bil v Internacionalni hokejski ligi odigran redni krog. Hokejisti kranjskega Triglava so v ledni dvorani Zlato polje gostili zaloško Slavijo in izgubili z 1:2 (0:1, 1:0, 0:1). Tako je Triglav na lestvici zdrsnil na šesto mesto in za zelenim četrtnim mestom zaostaja dve točki. Popravni izpit bodo hokejisti Triglava, ki so sinoči nastopili brez poškodovanega Jana Berčiča in obolelega Julijana Puglja, imeli že to nedeljo, ko bodo na domačem ledu ob 18. uri gostili Lustenau. **J. M.**

Center za usposabljanje, delo in varstvo
Matevža Langusa Radovljica
Cesta na Jezerca 17
4240 Radovljica

Svet Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica, Cesta na Jezerca 17, 4240 Radovljica na podlagi 34. člena Zakona o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 in 127/06), 56. in 57. člena Zakona o socialnem varstvu (Ur. l. RS, št. 3/07-UPB2, 23/07-popr., 41/07-popr., 122/07-Odl.US: U-I-11/07-78, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS), 38. člena Statuta Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica, Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica in na podlagi sklepa za razpis direktorja/direktorice z 13. seje sveta Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica z dne 13. 11. 2012.

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA / DIREKTORICE Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica.

Kandidat/ka mora za imenovanje na funkcijo direktorja zavoda, po določilih Statuta Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica in Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07-UPB2, 23/07-popr., 41/07-popr., 122/07-Odl.US: U-I-11/07-78, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS), poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- končana visoka strokovna ali univerzitetna izobrazba (VII. stopnja) skladno z 69. členom Zakona o socialnem varstvu in 5 let delovnih izkušenj
- ali višja strokovna izobrazba (VI. stopnja) skladno z 69. členom Zakona o socialnem varstvu ter 20 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih na področju socialnega varstva,
- opravljen strokovni izpit za delo na področju socialnega varstva v skladu z Zakonom o socialnem varstvu,
- kandidat/ka mora imeti organizacijske in vodstvene sposobnosti, ki jih dokazuje z dosedanjimi delovnimi izkušnjami,
- zaželeno dodatna znanja s področja specialne in rehabilitacijske pedagogike, računalniško znanje in znanje tujega jezika,
- ob prijavi mora predložiti program razvoja Centra za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa Radovljica,
- kandidat/ka mora imeti tudi opravljen program za vodenje socialno varstvenega zavoda, ki ga določa Socialna zbornica v soglasju s strokovnim svetom RS za splošno izobraževanje,
- skladno s 56. členom Zakona o socialnem varstvu je lahko za direktorja/co imenovan/a tudi kandidat/ka, ki nima opravljenega programa za vodenje, mora pa ga opraviti najkasneje v enem letu od začetka opravljanja nalog direktorja/ice, sicer mu/ji preneha mandat na podlagi zakona.

Izbrani/a kandidat/ka bo imenovan/a za mandatno dobo petih let. Z imenovanjem/no direktorjem/ico se sklene delovno razmerje za določen čas, za čas trajanja mandata.

Prijave z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: CUDV Matevža Langusa Radovljica, Cesta na Jezerca 17, 4240 Radovljica, s pripisom: »Razpis za direktorja – ne odpiraj!«.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Svet Centra za usposabljanje, delo in varstvo
Matevža Langusa Radovljica

KRATKE NOVICE

LESCE

Rop banke mu je spodletel

V petek popoldne je neznanec poskušal oropati Gorenjsko banko na Alpski cesti v Lescah. Kot so sporočili s Policijske uprave Kranj, je ob 16.55 v bančno poslovalnico vstopil zamaskiran moški in od uslužbenca zahteval denar, a mu ga slednji ni dal. Po neuspelem poskusu je ropar banko zapustil in zbežal. Policisti so takoj po obvestilu odšli na kraj in začeli zbirati obvestila o pobeglem storilcu. Ugotovili so, da je poskus ropo osumljen od 35- do 40-letni moški, ki je visok 180-185 centimetrov. Oblečen je bil v rdečo bundo s kapuco, temne hlače in črne superge. Na hrbtni jakne je imel napis Nike. Na glavi je imel črno kapo s šiltom, okoli vratu pa črn šal. Policisti o storilcu še zbirajo obvestila, morebitne priče, ki bi kaj vedele povedati o dogodku, pa naprošajo, da to sporočijo najbližji policijski postaji ali pokličejo na interventno številko 112. **A. Š.**

Foto: Marijana Ahračič

TRŽIČ

Neznanec oropal mlajšega moškega

V torek okoli 19.30 so bili policisti obveščeni o ropu v Trziču, kjer je neznanec z grožnjo in s silo od 24-letnega moškega zahteval denar. Po ropu je zbežal. Policisti o dogodku še zbirajo obvestila. **A. Š.**

ŽIRI

Vlomilca sta se odpeljala z ukradenim vozilom

V sredo okoli 9.15 so bili škofjeloški policisti obveščeni o vlom v poslovni objekt v Žireh. Neznana vlomilca sta ukradla več računalniške opreme, LCD televizor in trezor, našla pa sta tudi ključne službenega vozila Renault Megane, karavan izvedbe, grafitno sive barve, registrskih števil KR T6-716, ter vanj naložila ukradene predmete in se odpeljala. Morebitne priče, ki bi kaj vedele povedati o dogodku, storilcih ali ukradenem vozilu, policija prosi, da to sporočijo najbližji policijski postaji ali pokličejo na interventno številko 112. **A. Š.**

SORIŠKA PLANINA, LJUBELJ, CERKNO

Vrstijo se nesreče na smučiščih

V nedeljo popoldne se je na smučišču Soriška Planina poškodovao smučar. Oskrbeli so ga reševalci in ga prepeljali do parkirišča, v nadaljnjo medicinsko oskrbo pa so ga prevzeli reševalci nujne medicinske pomoči iz Škofje Loke. Isti dan se je na smučišču Cerkno huje poškodovao mlajši smučar, s policijskim helikopterjem so ga prepeljali v ljubljanski Klinični center. V ponedeljek popoldne pa je na smučišču na Zelenici grdo padel deskar in si pri tem poškodovao hrbtnico. Posredovali so gorski reševalci iz Trziča, poškodovanega deskarja pa so s helikopterjem Slovenske vojske prepeljali v jeseniško bolnišnico. **A. Š.**

KRIŽE

Zagorelo v večstanovanjski hiši

V torek malo po pol tretji uri zjutraj je zagorelo na stopnišču večstanovanjske hiše v Hladnikovi ulici v Križah, so sporočili z uprave za zaščito in reševanje. Požar so pogasili gasilci PGD Križe in Bistrica pri Trziču. **A. Š.**

KRANJ

Pretep na Planini

V ponedeljek okoli 19. ure so bili kranjski policisti obveščeni, da se na Planini pretepa več oseb. Ugotovili so, da se je pretepal 31-letni moški, ki se je na javnem kraju tudi nedostojno vedel. Ukaze policistov, naj se umiri, je preslišal, bil pa je tudi pod vplivom alkohola. Policisti so ga pridržali, zaradi kršitev pa so mu izdali plačilni nalog z 855 evri globe. **A. Š.**

Več kot 67 tisoč klicev na 112

Gorenjski center za obveščanje v Kranju je do konca novembra letos sprejel kar 67.567 telefonskih klicev, sile za zaščito in reševanje pa so posredovale na 2.101 izrednem dogodku.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – Center za obveščanje v Kranju je letos do konca novembra zbral že kar 67.567 telefonskih klicev, od tega je bilo v 2101 primeru potrebno posredovanje sil za zaščito in reševanje. Največ dela so opravili gasilci, tako je poklicna gasilsko reševalna služba Gars Jesenice opravila 451 intervencij, kranjski poklicni gasilci GRS Kranj pa 698. Kot je še povedal vodja centra za obveščanje **Robert Skrinjar**, so letos gasilci zaradi spomladanske suše že aprila prekoračili celoletno količino prepeljane vode, v primerjavi z drugim najhujšim letom doslej 2003, ko so toliko vode prepeljali do konca avgusta. Opažajo pa tudi povečano število klicev nujne medicinske pomoči, ki jih prevezujejo najbližjim reševalnim postajam, teh je bilo do konca novembra že 4364.

Najhujše novembrske poplave

Med najhujšimi nesrečami je Skrinjar izpostavil nesrečo avtobusa in tovornjaka v Škofji Loki, ko je marca letos zaradi trčenja avtobus zapeljal v globel, nesreča pa na srečo ni terjala smrtnih žrtev. Med hujšimi dogodki letošnjega leta pa najbolj izstopajo novembrske poplave: »Najhuje je bilo v Bohinju in v Žireh, skupno pa smo zabeležili kar okoli 300 zalitih objektov. V Kranju je podtalnica ogrožala objekte okoli nekdanje Planike, narasla Sava pa je močno ogrožala kanalizacijsko cev pod mostom na Savi, saj so večji hlodi, ki jih je s seboj nosila narasla reka, imeli le še nekaj centimetrov prostora, valovi pa so že udarjali ob cev. Sprožil pa se je tudi zemeljski plaz v Škofji Loki, zaradi katerega je morala tamkajšnja civilna zaščita

Operater na delu

starejšima stanovalcema priskrbeti nadomestno prebivališče, sprva pa sta ga našla pri sorodnikih.«

Sicer so operaterji centra za obveščanje navajeni že vsega hudega, saj imajo poleg nenamernih in celo zlonamernih klicev tudi kar nekaj rednih klicateljev, večina gre za ljudi z raznovrstnimi psihološkimi težavami: »Tak primer je klicatelj iz doma upokojencev Podbrdo, ki včasih kliče po večkrat na dan, kljub psihičnim težavam pa se dobro spominja, zakaj je prejšnjič že klical,« pojasnjuje Skrinjar. Veliko težav še vedno povzročajo številni nenamerni klici, pravi Skrinjar: »Nekateri telefoni imajo predprogramirano številko za klic v sili, tako pride do nenamerne klica, včasih pa se pri nošenju telefona v žepu po nesreči odtipka 112 in v slušalki slišimo šumenje blaga med hojo. Posebna težava so tudi SOS telefoni, ki imajo na SOS tipki programiran klic na 112, sama tipka pa je štrleča, tako pri nerodni odložitvi telefona pride do nenamerne klica, obenem

pa tudi telefon vibrira, tako da včasih kar težko razložimo njihovim lastnikom, da jih nismo mi klicali.«

Operaterji se sicer srečajo s številnimi presenetljivimi dogodki, tako so že obravnavali prijavo požara, kjer se je izkazalo, da je stanovalec bloka posodo za zažgano hrano postavil na hodnik, v novoletnem času pa opozarjajo tudi na nevarnost požarov na novoletnih smrečicah zaradi neustreznih lučk ali prižiganja sveč, ter nesreče s pirotehniko, do katerih predvsem prihaja zaradi neupoštevanja navodil oz. predelav pirotehniko.

Prihodnje leto SOS mobilno sporočilo

Center, v katerem dela osem operaterjev, se ponša s številnimi tehničnimi pridobitvami. Pred kratkim so tako dokončno vzpostavili sistem avtomatskega lociranja klicatelja, tako se operaterjem v centru za obveščanje ob telefonskem klicu na zemljevidu izriše lokacija klicatelja, sistem pa žal ni dovolj natančen pri

mobilnih telefonih, saj kaže lokacijo bazne postaje, prek katere je prišel klic, ravno tako pa ne omogoča lociranja IP telefonov.

Zelo pa so ponosni na SOS 112 SMS storitev, ki je namenjena predvsem gluhonehim oz. naglušnim, in je v zaključnem testiranju, predvidevajo pa, da bo dokončno zaživela v prihodnjem letu. Ob zaključku vodja centra za obveščanje Robert Skrinjar ponovno opozarja, katere informacije je treba navesti v primeru, da potrebujete pomoč in kličete na 112: »Zelo pomembno je, da operaterju podate vse nujne informacije, torej: kaj se je zgodilo, kje, kakšno pomoč potrebujete in kdo kliče, po potrebi pa odgovarjajte na vprašanja operaterja, saj ekipe za reševanje potrebujejo čimveč informacij. Slaba volja ni potrebna, se je že zgodilo, da smo ob požaru v kuhinji klicatelja vprašali, ali kuha na plin, kar je za gasilce pomembna informacija, pa nas je že kar nakuril.« Enake informacije pa je potrebno podati tudi v SMS sporočilu na številko 112.

KRANJ

Razgrajal v lokalu

V nedeljo malo pred pol eno uro zjutraj je kranjske policiste po telefonu poklical varnostnik in povedal, da ima v gostinskem lokalu težave z več osebami. Policisti so na kraju ugotovili, da je 21-letnik kršil javni red in mir, saj se je nedostojno vedel na javnem kraju, poleg tega pa ni upošteval njihovih ukazov. Policisti so ga zato pridržali in mu zaradi kršitev izdali še plačilni nalog z globo v znesku 855 evrov. **A. Š.**

POLJANE

Izginila zlatina in denar

Policisti so bili v soboto zvečer obveščeni, da je neznanec iz hiše v Poljanah nad Škofjo Loko odnesel več zlatine v vrednosti okoli 5.500 evrov in gotovino v znesku 1.500 evrov. **A. Š.**

BLEJ

Pridržali voznika, ki ni hotel pihati

Blejski policisti so v noči na četrtek med kontrolo prometa na Bledu ustavili 36-letnega voznika osebnega avtomobila, ki je odklonil preizkus alkoholiziranosti. Policisti so ga zaradi tega pridržali in mu odvzeli vozniško dovoljenje. Zoper njega bodo podali še obdolžilni predlog na sodišče za prekrške. Za prekršek je predpisana globa v znesku najmanj 1.200 evrov in 18 kazenskih točk. **A. Š.**

JESENICE

Vlomilec odnesel električne kable

Nedavno je bil tarča vloma tudi gradbeni kontejner na gradbišču v Podmežakli. Neznanec je s seboj odnesel večjo količino električnih kablov v vrednosti štiri tisoč evrov. **A. Š.**

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLIED

Zvonček še izpolnjuje želje

V okviru tradicionalnega božično-novoletnega potopa blejskih potapljačev, ki so ga pripravili že 17. leto po vrsti, so v Grajskem kopališču na božični dan z legendo o potopljenem zvonu pričarali pravo pravljico vzdušje.

MATEJA RANT

Za čarobno razpoloženje so poskrbeli že pritrkovalci z Vrhniko, na pletni pa se je nato iz teme prikazal še dedek Mraz, ki je otroke razveselil s pravljico o Zlatorogu, na stojnicah na obali pa zanje pustil tudi darila. K čarobnosti je s svojim glasom prispevala še sopranistka Janja Hvala, ki je zapela Sveto noč v štirih jezikih, razen v slovenščini tudi v nemščini, italijanščini in angleščini, vse skupaj pa so s plesom lučk popestrile še plesalke BPS Radovljica. Nato pa so obiskovalci lahko prisluhnili legendi o potopljenem zvonu.

Legenda pripoveduje o nastanku zvončka želja na Blejskem otoku in se med letom ohranja z zvonjenjem

in dobrimi željami v otoški cerkvi. Na božični dan pa Društvo za podvodne dejavnosti Bled v sodelovanju s Turizmom Bled in blejskimi pletnarji pričara dvig osvetljenega zvona z dna jezera na gladino, ki vsako leto znova navduši. Tudi letos se je tako zbralo več kot štiri tisoč obiskovalcev, ki so ob tem lahko spoznali zgodbo o tem zvončku, ki ga je leta 1534 vtilil Franziskus Patavinus v italijanski Padovi. Nekako v tem času naj bi na Blejskem gradu živel mlada neutolažljiva vdova, ki so ji moža ubili razbojniki, njegovo truplo pa vrgli v jezero. Zbrala je vse svoje srebro in zlato ter dala vtiliti zvonček za kapelo na otoku v spomin vsem žalostnim in nesrečnim. A ko so ga peljali na otok, se je razbesnel hud vihar in ga potopil z ladjico in

čolnarji vred. Tako naj bi se še dandanes v jasnih nočeh oglašal iz globin. Obupana vdova pa je po tej nesreči prodala vse svoje imetje, izkupiček darovala za novo cerkev na otoku, sama pa stopila v samostan v Rimu. Po njeni smrti je sam papež posvetil nov zvon in ga poslal na Blejski otok. Če gre verjeti legendi, potem se vsakomur, ki pozvoni s tem zvonom in svojo željo sporoči usmiljeni »gospo z jezera«, želja tudi izpolni. Za konec so potapljači, bilo jih je okrog štirideset iz vse Slovenije, v soju bakel zaplavali okrog okrašene novoletne jelke v vodi in tako na simboličen način vsem zaželeli vse dobro v novem letu. Prav dolgo v vodi niso ostali, saj je imela le okrog sedem stopinj. Idejo o božičnem potopu so sicer blejski

potapljači prenesli z avstrijske Koroške, kamor so jih pred tem že trikrat povabili njihovi avstrijski kolegi, s katerimi so sodelovali na področju zaščite in reševanja. Božični potop so tako prvič opravili že leta 1996, tri leta kasneje pa so na predlog direktorice Turizma Bled Eve Štravs Podlogar prireditev dopolnili še z legendo o potopljenem zvonu.

Dogodek, je pojasnila Eva Štravs Podlogar, poleg domačinov privablja tudi številne tuje goste. Hoteli ta čas sicer niso polno zasedeni, je razložila, lahko pa se pohvalijo z zanimivo strukturo gostov. »Poleg veliko Nemcev, Angležev in celo Maltežanov na Bledu gostimo skupino 70 Avstralcev, ki se je na enomesečni poti po Evropi prav med prazniki za štiri dni ustavila na Bledu in so imeli v svoj program vključen tudi ta dogodek.« Obiskovalci so se ob stojnicah lahko pogreli z brezplačnim čajem, dišalo pa je tudi po praženem krompirju, saj zadnjih nekaj let na prireditvi sodeluje tudi društvo ljubiteljev praženega krompirja. Tokrat so med obiskovalce brezplačno razdelili dvesto porcij te domače dobrote, za kar so sprazili kar štirideset kilogramov krompirja. Prireditev so kot vsako leto zaokrožili z ognjemetom, obiskovalci pa so se nato lahko v cerkvi sv. Martina udeležili še tradicionalnega božičnega koncerta mešanega pevskega zbora Blejski odmev.

Na božični dan so na Bledu že 13. leto obudili legendo o potopljenem zvonu. /Foto: Tina Dokl

Otroke je nagovoril tudi dedek Mraz. /Foto: Tina Dokl

Po prizorišču se je širil omamen vonj s stojnice društva ljubiteljev praženega krompirja. /Foto: Tina Dokl

Božičnega potopa se je letos udeležilo okrog 40 potapljačev. /Foto: Tina Dokl

Od petka do petka

Med prazniki je novi predsednik Borut Pahor prevzel posle od Danila Türka. **Stran 10**

Pogovor

Rok Perko, smukač z najboljšim rezultatom moške ekipe v alpskem smučanju letos **Stran 11**

Kmetijstvo

Izmikanje davkom, delo na črno, kršitve pri dovoljenjih ... pri prometu z lesom **Stran 12**

Od petka do petka

Kladivce je padlo: referendumov o slabi banki in državnem holdingu ne bo. / Foto: Tina Dokl

Novemu predsedniku države Borutu Pahorju je čestital predsednik vlade Janez Janša. / Foto: T. K.

Predsedniški položaj je od Danila Türka prevzel Borut Pahor. / Foto: T. K.

Teden v prazničnem duhu

Teden od petka, ko je bil napovedan konec sveta, do danes, je bil napolnjen s prazniki. Sledi še en praznični dan, 2. januar pa bo prvič delavnik.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Pretekli teden smo praznovali: 23. decembra dan ustavnosti (pred 21 leti je bila sprejeta slovenska ustava), 26. decembra dan samostojnosti in enotnosti (pred 22 leti so bili razglašeni rezultati plebiscita o osamosvojitvi Slovenije) izpod takratne Jugoslavije), vmes je bil še božič. Slovenosti ob državnem prazniku sta strnila slavnostna seja državnega zbora s prisego novega predsednika države Boruta Pahorja in osrednja državna proslava ob dnevu samostojnosti in enotnosti. Vse ni šlo povsem gladko in praznično. Dan poprej, ko so nam majejski preroki sicer napovedovali konec sveta, a iz tega ni bilo nič, so bili v prestolnici in nekaterih drugih slovenskih krajih znova protesti, kjer so ljudje izražali nezadovoljstvo s politično elito in pravno državo. V soboto pa je ob uradni slovensosti v Cankarjevem domu zunaj potekal Protestival, alternativna prireditev, na kateri so kulturniki izražali svoje nezadovoljstvo s stanjem v državi.

Bo v prihodnje kaj bolje? Novi predsednik države Borut Pahor, ki je v nedeljo od prejšnjega predsednika Danila Türka prevzel predsedniške naloge, je v svojem govoru napovedal, da bo

poskušal zblížiti pozicijo in opozicijo. Oba voditelja največjih strank, tako Jankovič kot Janša, sta že dobila njegovo vabilo na pogovor.

Odrekli so se referendumu

Odločitev ustavnega sodišča, da ne dovoli referendumov o slabi banki in slovenskem državnem holdingu, je dvignila veliko prahu. Zlasti v opoziciji je slišati, da se je ustavno sodišče uklonilo vladi in popustilo ekonomsko-političnim interesom. Sindikati javnega sektorja, ki so že začeli s postopkom zbiranja podpisov za referendum o proračunih za leti 2013 in 2014, so pobudo umaknili. Eden od razlogov je tudi odločitev ustavnega sodišča. V sindikatih pravijo, da s tem izkazuje spoštovanje pravne države, pričakujejo pa tudi, da bo spoštovanje pravni in socialni državi izkazala tudi vlada. Oni pa se bodo za plače borili s klasičnim sindikalnim sredstvom, s stavko. Slovenija tako lahko leto 2013 začne z veljavnim proračunom in ne bo potrebnega začasnega financiranja po dvanajstih.

Rektorji so zgroženi

V visokem šolstvu pa imajo nov razlog za nezadovoljstvo. Minister Žiga Turk je

na univerze naslovil zahtevo po naknadni spremembi razpisa za vpis v prihodnje študijsko leto, v kateri načrtuje krčenje mest za družboslovje, umetnost, humanistiko, in sicer naj bi te programe skrčili kar za petino. Rektorji treh največjih slovenskih univerz so ogorčeni: ne le da je za vpis v prihodnje študijsko leto že vse pripravljeno, vlada po njihovem mnenju nima nobenih analiz, ki bi utemeljevale takšno odločitev, poleg tega pa se jim zdi to nedopusten poseg v avtonomijo univerze. Nedopusten pa se je urednikom in novinarjem na RTV Slovenija zdel poseg v njihovo poročanje. Na zahtevo nekaterih članov je bila sklicana izredna seja programskega sveta, na kateri naj bi obravnavali poročanje javne RTV o protestih in priporočili urednikom in novinarjem, s katerimi sogovorniki naj o teh občutljivih temah pripravijo intervjuje. Zaposleni so pred sejo izobesili napise »RTV pripada državljanom in državljanom in ne političnim strankam«.

Vrnila sta mandat

Izredno sejo pa za danes sklicuje državni zbor. Na mizi bo predlog rebalansa računa finančnih terjatev in naložb ter računa

financiranja državnega proračuna za leto 2012. Poleg tega bodo po hitrem postopku obravnavali še predlog zakona o šolski prehrani. Tik pred koncem leta so državni zbor zapustili trije poslanci. Borut Pahor je sedaj predsednik države in ga bo nadomestila Ljubica Jelušič. Svoj odstop pa je napovedal poslanec SDS Branko Marinič. Bil je pravnomočno obsojen, ker je goljufal pri izpitu iz nemščine in napeleval k ponarejanju listin. K odstopu ga je pozvala njegova stranka, sam pa pravi, da je šlo za osebno odločitev. Sodba pa se mu zdi krivična, češ da je v ozadju tranzicijska levica. Ko smo si komaj opomogli od presenečenja, da je kak poslanec odstopil (pred Mariničem je tako ravnal samo še njegov strankarski kolega Pavel Rupar iz Tržiča), že smo doživeli drugi odstop. Mandat je le dan za Mariničem vrnila poslanka DL Truda Pepelnik. Bila je namreč pravnomočno obsojena zaradi napake v upravnem postopku iz časa, ko je bila zaposlena na občini Ruše. Nje k odstopu ni bilo treba nagovarjati tako dolgo kot Mariniča. Dejala je, da odstopa iz osebnega prepričanja, češ da se morajo izvoljeni funkcionarji, če so obremenjeni s sodnimi postopki, umakniti iz politike.

Decembrska zgodba

STANE BOŠTJANČIČ, SD

moj pogled

December je mesec, ki ni enak drugemu. Je poseben. Do koder mi seže spomin, je bil poseben. Zdel se mi je najprijaznejši mesec v letu. Ljudje smo bili prijaznejši kot običajno, v resnici smo želeli, da bi bilo prihodnje leto boljše, delali smo osebne letne obračune in kovali obljube, kaj vse bo drugače. Verni in neverni so miklavževali in božičkovali, neverni bolj zaradi tradicije kot pa iz notranjega prepričanja. Vrh je prišel skupaj z dedkom Mrazom in silvestrovim. Takrat je bila plima ljudskega razpoloženja, ki se je hitro spremenila v osek, če ne prej, pa ob pogledu v družinske finance.

Letošnji december je tudi poseben, vendar ne na tak način, kot so bili decembri, ki se jih jaz spominjam. Oseka je nastopila že mnogo prej. Na suhem je ostala skoraj

četrtina prebivalstva, ki mu tudi najboljše želje ne morejo pomagati. Ne njim ne njihovim otrokom. Razočaranje nad politično elito, nad njeno vzvišenostjo, oddaljeno od ljudi, ki so jim zaupali in zato tudi izvolili, se je spremenilo v ljudski revolt. In to zaznamuje nekoč najprijaznejši mesec v letu. Temu mesecu bi lahko letos rekli »gotofsi« ali »fertigsi«, pri čemer ljudje ne mislijo na december, imata pa ta dva izraza veliko obrazov in priimkov.

V takem vzdušju sva se v gostilni, torej na nevtralnem terenu, v čast odhajajočega leta usedla poslanec in rodoljub Miran Majer in jaz. Takoj ob prvem litru mi je razložil, da je povabljen na koncert rodoljubne pesmi v Kočevju pod vodstvom nekega Krkoviča. Za to priložnost je zložil in uglasbil pesem nadvse rodoljubno z naslovom Naš

junak, heroj in trgovec Janez. Ko sem ga vprašal, zakaj trgovec, je odvrnil, da se bo posnetek vsaj tako dobro prodajal kot orožje. In orožje bodo kočevske rodoljubne pesmi. Narod, ki gladuje, potrebuje domoljubne pesmi za to, da pozabi na lakoto in socialno državo. Tako bo ta festival neposredni prispevek k preganjanju lakote na Slovenskem. Ko sem ga vprašal, kdo bo pa vse to plačal, je rekel, da denar ni problem. Vlada ima poseben program vzbujaanja rodoljubja, seveda na katoliški osnovi, ki je tudi finančno ovrednoten. Torej problema denarja ni. Sploh pa rodoljubje nima cene, več kot ga je, lažje ljudje prenašajo nezaposlenost, lakoto, samopašnost političnih elit, kadrovske čistke, krajo bivšega družbenega premoženja itd.

Ko sem mu odgovarjal, da je to skrajno nepošteno, mi

je odvrnil, naj bom kar tiho. Da nisem nič boljši. Da bere v znanem slovenskem časopisu, kakšen da sem. Pa ne samo to. Zadnjič je bil pri njem novinar časopisa, ime le-tega je pozabil, ki ga je spraševal nekaj o meni. Imena in priimka novinarja se ni zapomnil, saj ima pomembnejše skrbi. Glede na njegovo obnašanje pa ga je najprej ocenil kot mesarja, saj se je odlično spoznal na suhomesnate in tudi druge mesne izdelke. Ko pa je začel govoriti o raznih pravilnikih, ki da se v Kranju nočejo spremeniti v skladu z njegovo predstavo, pa ni več vedel, kaj naj si misli. Ocenil ga je, da sta njegov duh in razum očitno premo sorazmerna z njegovim videzom in nastopom, kar pa ga ni presenetilo, saj se strup vedno nahaja v »majhnih flaškah«. Ko sem mu razložil,

da stvari niso take, je dejal, da se lepa pesem enkrat izpoje, tudi če jo prepeva novinar, in naj se zaradi tega nikar ne sekiram. Želel mi je dobre dni v novem letu in mi obljubil za darilo ploščo rodoljubnih pesmi s kočevskega festivala v izvedbi grospelejskih Janezov.

Ker sva vedela, da bo 21. 12. 2012 konec sveta, čeprav vlada tega ni potrdila, demantirala pa tudi ne, sva ročno naročila še en liter, s katerim sva se poslovila tako od tega leta kot od takšnega sveta nasploh.

Naslednji dan mi je Miran Majer telefoniral, da 21. 12. ne bo konec sveta, saj se je ljudstvo odločilo, da bo poskušalo narediti konec sveta, v katerem živijo sedaj. Miran je rekel tudi, da se ljudstvo mora prilagoditi njemu in njegovi stranki, ne pa obratno.

Pogovor

Za smukača je treba dozoreti

Tako pravi Tržičan Rok Perko, nekdanji mladinski svetovni prvak, ki je prejšnji konec tedna na smuku v Val Gardeni z drugim mestom poskrbel za svoj najboljši rezultat v svetovnem pokalu doslej pa tudi za najboljši rezultat naše moške ekipe alpskih smučarjev v tej sezoni.

VILMA STANOVNIK

Za pravo atrakcijo je na zadnjem smuku v Val Gardeni v Italiji prejšnji konec tedna poskrbel Tržičan Rok Perko, ki je s startno številko 35 prevzel vodstvo. Presenečenje je bilo toliko večje, ker je v cilju že slavil Kanadčan Erik Guay. Perko sicer na koncu ni bil zmagovalec, saj je bil od njega nato hitrejši še Američan Steven Nyman, a je dokazal, da je izvrstno pripravljen in da bodo tekme poslej s slavljenjem morali počakati, dokler ne bo zapeljal skozi cilj.

Rok Perko je bil že v najstniških letih izreden smukač in mnogi so stavili, da bo kmalu zablestel v najhujši mednarodni konkurenci. Ko je leta 2005 postal še svetovni prvak med mladinci, so bila pričakovanja še večja. Vendar pa danes 27-letni

Rok na najstniška leta gleda precej bolj zrelo, predvsem bolj izkušeno. »Če je nekdo pri devetnajstih letih mladinski svetovni prvak, to še ne pomeni, da bo v prihodnji sezoni, ali pa tudi v prihodnjih dveh, treh, pri vrhu tudi v svetovnem pokalu. Priti v smukaško elito je navadno kar dolga pot in tudi ko govorim o sebi, se mi zdi, da ni nič posebnega, da mi je nov vzpon uspel pri sedemindvajsetih letih. To so za smukača še vedno mlada leta, tudi Andrej Jerman in Andrej Šporn sta najboljši rezultate začela dosegati po sedemindvajsetem letu,« pravi Rok Perko, ki je za poven vzpon potreboval kar nekaj let trdega treninga in dokazovanja.

»Pot je bila kar težka, še posebej zame, ki sem po naravi precej nestrpen. V najstniških letih je šlo po

načrtih, bil sem najboljši med mladinci, pričakovanja so bila velika tako zame kot za tiste, ki so stavili name. Nekateri so pričakovali, da bom takoj konkuriral Hermanu Mayerju. Toda to seveda ni bilo mogoče. Treba je bilo trdo delati in kar sedem let je trajalo, da sem lahko uresničil tisto, česar sem si želel. Končno sem stopil na zmagovalni oder tekem svetovnega pokala in sedaj sem srečen, da mi je uspelo,« pravi Rok Perko, ki je imel v tem času tudi krize, čeprav obupal ni nikoli.

»Zavedal sem se, da treniram zase, da se trudim zase in za tiste, ki mi stojijo ob strani in me spodbujajo. To je zlasti moja punca Tjaša, najin enoletni sin, pa tudi drugi najini najbližji. Seveda je bilo kdaj tudi težko, zlasti po zadnji olimpijski sezoni v Vancouvru, ko enostavno ni

šlo, kot sem si želel. Premišljeval sem, kaj še lahko storim, kako naj nadaljujem. Vendar pa nisem nikoli dvomil o sebi in vedel sem zakaj. Zaradi takšnih trenutkov, kot je bil prejšnji vikend,« pravi Rok Perko, ki ga skupaj z našo ekipo jutri čaka nova tekma v Bormiu.

»Tudi ko mi ni šlo, sem vedno imel velike apetite po dobrih rezultatih. Sedaj so seveda toliko večji, čeprav moram ostati realen. Vsi tereni mi pač ne ležijo enako, skušal pa se bom izkazati tam, kjer mi bolj ustreza. Tako je treba biti za Bormio in Wengen najbolje fizično pripravljen, največ pa je treba tvegati v Beaver Creeku in Kitzbühlu,« pravi Rok, na katerega bodo tekme po Val Gardeni gotovo čakali, da pride skozi cilj.

»Ekipo, kakršna smo trenutno smukači pa tudi trenerji, je res prava ekipa in

Foto: Corazd Kavčič

Rok Perko se je dobre volje in še bolj samozavestno odpravil na novo tekmo, ki smukače jutri čaka v Bormiu.

užitek je delati in tekmovati. Imam pa še vedno status B in sem na seznamu samoplačnikov. Kako bo vnaprej, še ne vem, moram pa reči, da me šok, da bom moral sofinancirati svoj program, ni toliko prizadel, kot me je bolelo to, da so ljudje

na Smučarski zvezi Slovenije prenehali računati name. K sreči sem zaposlen pri Slovenski vojski, tako da gre z meseca v mesec. Imam tudi sponzorje in opremljevalce,« še pravi Rok, ki je s svojim zadnjim uspehom razveselil številne navijače.

Kmetijstvo

Razpisujemo delovno mesto za določen čas, delo v računovodstvu – nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu.

Zahtevana minimalno srednješolska izobrazba ustrezne smeri. Obvezno tekoče znanje angleškega jezika. Dodatni tuji jeziki so zaželeni.

Zahtevane so minimalno triletne delovne izkušnje.

Prijave pošljite na e-poštni naslov mebor@mebor.si, v roku 8 dni po objavi razpisa.

STALNA RAZSTAVA
GORENJSKEGA MUZEJA

PRELEPA GORENJSKA

V GRADU KHISLSTEIN V KRANJU

JAVNA VODSTVA OB ČETRTHIH,
SOBOTAH IN NEDELJAH OB 16. URI

OTROŠKE DELAVNICE
OB PETKIH IN NEDELJAH OB 16. URI

VLJUDNO VABLJENI

Nova stalna razstava Prelepa Gorenjska je zasnovana kot sprehod skozi čas v dvanajstih epizodah v prvem nadstropju in na podstrehi gradu Khislstein. Razstavne zgodbe o Gorenjski in ljudeh pripoveduje več kot 1300 muzealij, vsebino posameznih sob povzemajo izbrani verzi iz Prešernovih poezij in ljudske pesmi.

GORENJSKI
MUZEJ

GORENJSKI MUZEJ,
TOMŠIČEVA 42, KRANJ
TEL.: 04/201-39-50
WWW.GORENJSKI-MUZEJ.SI

Beli december v Škofji Loki 2012

Film »Kekec« ob 16.30

Petek,
28.12.

Dedek Mraz in
otroška voščila ob 18. uri
Don Mentony Band in
Chatte Noire ob 20. uri

Sobota,
29.12.

Novoletna tržnica ob 9. uri
Delavnica svetilk in nočni
pohod ob 17. uri
Koncert SheEva in Muff ob 20. uri

Ponedeljek,
31.12.

Silvestrovanje s skupino
Galypso od 22. do 3. ure

Petek,
4.1. 2013

Koncert PSPD Lira Kamnik in
Vipavski tamburaši ob 19. uri

Pisana Loka

RADIO SORA Gorenjski Glas etikeja

Številne nepravilnosti pri prometu z lesom

Davčna in carinska uprava sta pri prometu z lesom ugotovili številne nepravilnosti – izmikanje davkom, delo in zaposlovanje na črno, kršitve pri dovoljenjih, nenamensko uporabo pogonskega goriva ...

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Davčna in carinska uprava, ki se bosta 1. julija prihodnje leto združili v enoten organ, sta še pred združitvijo začeli skupni nadzor na področju prometa z lesom. Carinska uprava odkriva predvsem morebitni nezakonit uvoz lesa, nenamensko uporabo goriva v prevoznih sredstvih ter v delovnih napravah in strojih ter kršitve v zvezi z dovolilnicami, dovoljenji, dokumenti in listinami, ki jih morajo imeti prevozniki in vozniki med opravljanjem prevozov. Carinski mobilni oddelki so tako v obdobju med 26. novembrom in 9. decembrom opravili po Sloveniji 99 kontrol, med katerimi so preverjali prevoz lesa iz gozda do kupca. Poleg primerov utemeljenega suma dela na črno so v devetnajstih primerih posumili tudi na zaposlovanje na črno, primere bodo odstopili republiški inšpekciji za delo.

Carinski organi pri nadzoru prevozov v cestnem prometu preverjajo tudi to, ali imajo tuji prevozniki in prevozniki z območja Evropske unije ustrezne in pravilno izpolnjene dovolilnice oz. dovoljenja in licence. Predlani in lani ter v letošnjih prvih desetih mesecih so na tem področju ugotovili 1.675 prekrškov. Pri nadzoru nenamenske uporabe goriva so v obdobju od začetka leta 2010 do konca letošnjega oktobra odkrili 1.307 kršitev.

Davčna inšpekcija je v obdobju od 1. januarja 2009 do 31. oktobra 2012 opravila 993 nadzorov na področju posredništva in trgovine na debelo, kamor sodi tudi trgovina na debelo z lesom. V postopkih pri družbah, samostojnih podjetnikih in kmetih je ugotovila za 21,9 milijona evrov dodatnih davčnih obveznosti, to je povprečno 22.058 evrov na nadzor, pri kmetih povprečno kar 51.248 evrov. Inšpekcija je tako ugotovila, da zavezanci v poslovnih knjigah niso evidentirali prodaje lesa (hlodov, desk in drv) in da niso ravnali pravilno pri odhodkih med povezanimi osebami, pri plačevanju davkov in prispevkov od plač zaposlenih, pri odbitku do vstopnega davka na dodano vrednost

Davčna in carinska uprava sta pri prometu z lesom ugotovili številne nepravilnosti.

V Sindikatu kmetov Slovenije se jim podatek, da je povprečen kmet utajil več kot 50 tisoč evrov davka, zdi ob izjemno razdrobljenem lastništvu gozdov bolj malo verjeten. Davčno in carinsko upravo pozivajo, da javnost obvestita, koliko nadzorov je bilo opravljenih pri kmetih in kolikšen je bil največji oz. najmanjši znesek domnevne utaje.

(DDV), pri izkazovanju stroškov reprezentance ...

Nadzor bodo še poostri

V davčni in carinski upravi bodo še poostri nadzor na področju prometa z lesom. Nadzorovali bodo zavezance, ki prodajajo les v Avstrijo in Italijo. Pri nadzoru kmetov bodo od zavoda za gozdo pridobili podatke o poseku in odkazilu lesa; izkušnje namreč kažejo, da v nekaterih primerih podatki kmetov v obračunu pavšalnega nadomestila o prodanih količinah lesa znatno presegajo količino odkazanega in posekanega lesa. Na podlagi podatkov o sečnji na črno bodo ugotavljali prihodke od tako posekanega lesa in uvedli nadaljnje postopke za obdavčitev. Tako pri sečnji in spravi kot pri prevozu in prodaji lesa bodo odkrivali delo in zaposlovanje na črno

V Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije so se odzvali na podatek, da je davčna uprava pri kmetih glede prometa z lesom ugotovila povprečno 51.248 evrov neplačanih davčnih obveznosti. Menijo, da je zaradi majhnosti kmetij v Sloveniji to skoraj nemogoče in da so kršitve možne le pri drugih dejavnostih, ki so povezane z odkupom lesa, to je pri sečnji, spravi in prevozu lesa.

pri sečnji, spravi, prevozu in prodaji lesa in obdavčili tako pridobljeni prihodek. Poostri bodo nadzor nad delom izvajalcev storitev preko strojnih krožkov, saj ugotavljajo da delo v tovrstnih krožkih presega zakonske okvire. Od kmetov bodo pridobili informacije o izvajalcih sečnje in spravi lesa, na podlagi teh podatkov pa bodo preverili, ali so izvajalci prijavi prihodke od opravljenih storitev. Poostri bodo tudi nadzor nad prodajo drv in drugih lesnih sortimentov.

Kaj lahko storijo zavezanci

Kmetje, ki imajo dovoljenje za uveljavljanje pavšalnega nadomestila, morajo vsako leto do 31. januarja vložiti za preteklo leto obračun pavšalnega nadomestila, iz katerega so razvidni

podatki o kupcih in zneskih nadomestila. Kupec, zavezanec za DDV, mora kmetu izdati račun, na katerem obračuna pavšalno nadomestilo v višini osmih odstotkov dogovorjene cene, šele po plačilu celotnega zneska kmetu pa lahko uveljavlja nadomestilo kot odbitek DDV. Če kmetje »pavšalisti« ne prodajajo le lesa iz svojega gozda, temveč ga kupujejo tudi od drugih, se morajo ustrezno registrirati za opravljanje dejavnosti, v primeru, da promet presega 25 tisoč evrov, pa tudi identificirati za namene DDV. Kmet se lahko tudi prostovoljno registrira za DDV, v tem primeru mora pri prodaji lesa izdati račun in na njem obračunati 20-odstotni DDV, to pa ima za posledico vodenje predpisanih poslovnih knjig in evidenc.

Kmet lahko opravlja sečnjo v gozdu tudi kot dopolnilno dejavnost na kmetiji. Za opravljanje te dejavnosti mora pridobiti dovoljenje upravne enote, dohodki pa so obdavčeni z davkom od dohodkov iz dejavnosti, ki se lahko ugotavlja po normiranih odhodkih v višini 70 odstotkov priznanih odhodkov ali po dejanskem dohodku, ki predstavlja razliko med prihodki in odhodki. V drugih gozdovih lahko dela tudi kot član strojnega krožka, vendar je pri tem obseg dela omejen z višino prihodkov in številom dovoljenih ur (do 1.500 ur na leto). Prihodki se dokazujejo z računi, ki jih izda kmet, in niso obdavčeni.

Malo optimizma nikoli ne škodi

Gospodarstvo v letu 2012 in napovedi za prihodnje leto, leto rasti, stagnacije ali upada, skozi oči predsednice sindikata, uspešnega podjetnika, predsednika upravnega odbora srednje velike družbe in direktorice velike družbe. Svoja opažanja o trenutnem gospodarskem položaju Slovenije, poglede in napovedi so z Gorenjskim glasom delili Nežka Bozovičar, Brane Lotrič, Gregor Benčina in Jožica Rejec.

BOŠTJAN BOGATAJ

»Trenutno gospodarsko in politično stanje je uvod v družbene spremembe. Tako kot je bilo, ne bo nikoli več,« pravi Brane Lotrič, direktor in soustanovitelj B&B, njegova kolegica Jožica Rejec, direktorica Domela, pa: »Gospodarska klima zaradi ponovnega poglobljanja krize ni dobra, ne v Sloveniji in ne na svetovnih trgih, tudi napovedi za leto 2013 niso obetavne. Nakopičenih je veliko odprtih vprašanj in težav, ki se vlečejo, ustreznih rešitev ni. To posledično vpliva na zaostrovanje razmer in negotovost, ki jih v gospodarstvu zelo občutimo.«

V B&B so že letos opazili manjše trošenje tako gospodinjstev kot podjetij, obseg poslovanja v obstoječih projektih se manjša, vendar se Lotrič prihodnosti ne boji: »Zavedamo se, da smo zaradi kakovosti poslovanja in pozitivnega odnosa do strank vse bolj konkurenčni, podjetjem, ki so poslovala z obljubami in lažno hvalo, pa počasi pojenja sapa.« Domel po drugi strani proizvode trži na globalnih trgih, več kot 90 odstotkov vseh izvoznikov neposredno, preostalo posredno.

Tudi Jelovica, ki jo vodi Gregor Benčina, je usmerjena v izvoz. Pravi, da nestabilno poslovno okolje močno vpliva na poslovanje podjetij kot tudi na zanimivost okolja in družb za morebitna vlaganja, saj se zaradi takšnih razmer marsikateri (tuj) kupec ali vlagatelj odloči za sodelovanje s podjetji iz stabilnejših držav. V Jelovici se pri razvoju in rasti soočajo predvsem z nerazumljivimi birokratskimi postopki, izgubo mednarodne konkurenčnosti zaradi prevelike obremenitve gospodarstva in nerazumnim vedenjem bank.

»Tako kot podjetja se tudi banke, zaradi napačnih odločitev v preteklosti, soočajo s pomanjkanjem kapitala in zato iz trga umikajo sredstva, novih razvojno usmerjenih sredstev pa ne plasirajo. To pomeni, da zdrava podjetja namesto vlaganja v razvoj

denar namenjajo za poplačilo posojil. V prihodnje bodo zaradi iztrošenosti še bolj mednarodno nekonkurenčni,« pojasni Benčina.

Preveč pesimizma

»Opažamo izredno slabo delovno klimo med zaposlenimi. Tudi tisti, ki delo imajo in se za njih finančna situacija ni poslabšala, so zajeti v val obupa in pesimizma, čeprav pravega razloga ni. Enako je na nivoju podjetij. Tudi tista, ki dobro poslujejo, med delavci z različnimi strahovi ustvarjajo slabo razpoloženje. Tudi mediji bi lahko prispevali svoj delež k bolj pozitivnemu razmišljanju,« o stanju v gospodarstvu in med zaposlenimi pove Nežka Bozovičar, predsednica Sveta gorenjskih sindikatov (SGS), in doda, da danes zaradi negativne klime vsi varčujemo na zalogo, kar je slabo tudi za gospodarstvo. SGS je sicer samo letos izgubil dva sindikata, sindikat podjetij Gradbinec GIP in ETP. Obe družbi sta končali v stečaju, pri obeh je bila glavna dejavnost gradbeništvo. Razen s prejšnjimi omenjenima sindikatomata SGS ni beležil večjega upada števila članov.

Obdobje streznitve

Gregor Benčina napoveduje, da je pred Slovenijo in njenim gospodarstvom še eno izjemno težko leto: »Čaka nas obdobje resnice, zaostrenih razmer na bančnem trgu, pomanjkanje dela in zmanjševanje BDP. Gospodarstvo bo odvisno od tujih trgov in tujih naročil oziroma od izvoznikov. Razviti trgi so že v normalnem načinu delovanja, mi pa se bomo še vedno ukvarjali s krizo.«

Gospodarska klima bi bila bistveno boljša, če bi država znala in zmogla zagotoviti pogoje za gospodarsko vzdržnost in konkurenčnost podjetij v drugih evropskih državah. Sramota za nacionalno gospodarstvo je, da se tuja podjetja iz

Nežka Bozovičar

Slovenije selijo na Češko, Slovaško ali Poljsko, da pri nas ukinjajo podružnice in predvsem, da tuji vlagatelji ne razmišljajo o vstopu v Slovenijo.

O nujnih ukrepih za zagon gospodarstva Jožica Rejec pravi, da gre za vprašanje, s katerim se ukvarjajo vsi, poklicani, izvoljeni in plačani pa premalo. »Gospodarstvo je preko gospodarske zbornice pripravilo kup predlogov, ki naj bi zaustavili nazadovanje in vzpostavili pogoje za rast. Predstavili so jih ministrom, poslancem, sindikatom in drugim zainteresiranim. Zdi se, da jim nihče ne prisluhne ali ne verjame. Vlada zagovarja svoje ukrepe, sindikati svoje poglede, pozicija in opozicija se ne moreta zediniti.«

Benčina meni, da ima Slovenija tri glavne probleme: nekonkurenčno poslovno okolje, nedelujoč bančni sistem, pomanjkanje lastniškega kapitala in neustrezne poslovne modele v podjetjih: »Za vzpostavitev mednarodno konkurenčnega okolja mora poskrbeti politika s strukturnimi reformami na področju trga dela, dajatev in debirokratizacije postopkov. Drugi problem lahko reši s sanacijo bančnega sistema (uvredbo slabe banke ne vidi kot slabe rešitve), za tretji problem pa je rešitev jasno lastništvo družb in odprtje trga za tuje investicije, ki s seboj poleg kapitala prinesejo tudi potrebno znanje.«

Sprejemljiva goljufija

Tudi Brane Lotrič vidi več težav. Najprej zbirokratiziran odnos do okolja. »Investitorji v vetrne elektrarne so se vrsto let borili z administracijo in lažnimi okoljeljubci, preden so dokazali neškodljivost projekta. Naša smučišča se zapirajo, ker je postopek dovoljen za sisteme zasneževanja obsojen na propad, v primeru razpisanih evropskih

Brane Lotrič /Foto: Gorazd Kavčič

sredstev za industrijske objekte, na primer predelavo lesa, pade projekt v vodo, ker sprememba namembnosti prostora traja nemogoče dolgo. Bohinjski turizem ne more konkurirati, ker je v Triglavskem narodnem parku zaščiten vse, kar ustreza ljubljanskim turistom in okoljeljubcem,« našteva Lotrič.

Med zelo pomembne rešitve umešča še spremembo delovno-pravne zakonodaje in navede še en razlog za slabo gospodarsko (in siceršnjo) klimo v Sloveniji: sodstvo. Ta svojega dela ne opravlja dobro, pravi: »Stečajni in prisilne poravnave, izterjave dolžnikov, da ne govorimo o neplačevanju prispevkov zaposlenih in še čem. To gre v korist nepridipravom in na škodo zaposlenim v gospodarstvu in poštenim podjetnikom. Poslovno goljufanje je postalo popolnoma normalno, žal celo sprejemljivo.«

O stečajih in zaposlovanju prek javnih del spregovori Nežka Bozovičar: »Država bi morala prek javnih del več zaposlovati in ohranjati podjetja pri življenju, ne pa da jih brezglavo prepusti stečajnemu postopku. Če je denar za dokapitalizacijo bank, ga moramo imeti tudi za reševanje strateško pomembnih družb. Stečaj Primorja je ogromna napaka. Denar, ki bi ga porabili za sanacijo, gre za nadomestila za brezposelnost in socialno pomoč vsem, ki so bili odvisni od Primorja.«

Po novem letu bolje?

»Prihodnje leto ne bo boljše kot letošnje. Bo pa drugače. Vse bolj bomo cenili majhne pozornosti in drobne zmadne,« pravi Brane Lotrič, ki tudi prihodnje leto stavi predvsem na svoje podjetje B&B, ki se že 22 let prilagaja spremembam. Tudi Benčina najprej stavi na podjetje, ki ga vodi in je

»Obstajajo tveganja v zvezi z napovedmi, saj je situacija na trgih nestabilna in nepredvidljiva. Pa vendar smo zmerno optimistični,« pravi Jožica Rejec.

Gregor Benčina pove, da je uspeh Jelovice vse bolj odvisen od uspeha na tujih trgih. /Foto: Tina Dokl

solastnik, tako kot Rejecova pa na izvoz: »Izvozniki bomo vse bolj nosilci slovenskega gospodarstva, saj smo se v preteklih letih že prilagodili konkurenci, vlagali v razvoj in investirali. Samo takšna kombinacija, oplemenitena z znanjem in delavnostjo, omogoča konkurenčnost na mednarodnih trgih in v Sloveniji imamo več takšnih podjetij.«

Slovensko gospodarstvo na domačem trgu medtem slabi in ne more napredovati brez prestrukturiranja. Kupna moč prebivalstva pada, investicij ni. Zato je, tako Jožica Rejec, že danes izvoz, tako pa bo tudi v prihodnje, ponujal možnost za zasuk v stabilnejšo gospodarsko situacijo: »Slovensko izvozno gospodarstvo se mora krepiti in prevzeti večjo vlogo. Večje rasti izvoza pa ne bo, če ne bomo poskrbeli za bolj konkurenčno okolje.«

Boleči ukrepi

Nežka Bozovičar pravi, da bi morali oživiti gradbeništvo, saj projekti so in bodo. Vzpostaviti bi morali tudi možnosti za razvoj lesne industrije, saj imamo veliko lesa, ki bi ga morali bolje unovčiti, ne pa poceni izvažati in potem dražje uvažati. »Ne, bolje pa prihodnje leto

zagotovo ne bo, dobro bo, če bo tako, kot je trenutno. Javni sektor bo šele v letu 2013 občutil posledice krize. Vsi se bomo morali prilagoditi,« pravi Nežka Bozovičar.

»Brez ukrepov kriza sama po sebi ne bo minila, spremembe so nujne, tudi boleče. Napovedi glede slovenskega BDP zato za prihodnje leto niso nič kaj obetavne, saj tudi letos zaradi različnih blokad nismo uspeli sprejeti nujnih protikriznih ukrepov in z veliko verjetnostjo bo domači BDP tudi v prihodnjem letu upadel za več kot odstotno točko,« napoveduje Benčina, ki ga skrbi tudi napoved celotnega evroobmočja.

O rasti domačega bruto domačega proizvoda Jožica Rejec najprej pravi: »Malo optimizma je vedno dobro.« Razloži, da je optimizem še posebej pomemben v gospodarstvu, da se presežejo meje, ki ločujejo uspešne od neuspešnih: »Tudi v prihodnjem letu je mogoče napraviti več. Z iskanjem rešitev, trdim delom in večjo složnostjo je možno najti način in pot v konkurenčnejše okolje. To bo spodbudilo rast BDP, nov zagon gospodarstva, nova delovna mesta, zaposlovanje mladih in napravilo bolj zdravo gospodarsko okolje.«

»Brez ukrepov kriza sama po sebi ne bo minila, spremembe so nujne, tudi boleče. Napovedi glede slovenskega BDP zato za prihodnje leto niso nič kaj obetavne, saj nam tudi letos zaradi različnih blokad ni uspelo sprejeti nujnih protikriznih ukrepov in z veliko verjetnostjo bo domači BDP tudi v prihodnjem letu upadel za več kot odstotno točko,« napoveduje Gregor Benčina, ki ga skrbijo tudi napovedi za evroobmočje.

Na robu

Čas, ko ni niti priložnosti

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Janija je kuhanja naučila babica, v glavo pa mu je vtepla tudi nemalo kuharskih trikov. Zelo rad dela različne njoke, ki so podobni idrijskim žlikrofum. Kepico vlečenega testa potem razdeli na več delov, za več dni, nič ne gre v nič. Če ima pri roki kakšno jabolko, speče tudi zavitek. Ne vem, kaj bi brez njega! se razneži tudi Anita in se stisne k njemu.

Dan pred božičem me Anita pokliče in pove, da je Jani dobil službo za pol leta, da naj pridem na torto, ki jo bo spekel, ker želita veselo novico praznovati tako, kot se spodobi. Žal se ni izšlo, le njuno pripovedovanje sem morala mičkeno spremeniti.

»Ja, kar izbriši tisti del, ko govorim o tem, da sva žalostna in nesrečna,« se zasmije Anita in doda še nekaj drugih napotkov. Na srečo je

bilo na diktafonu jamranja komaj kaj.

V mestu, kjer živita, je nešteto možnosti, da lahko tudi tisti, ki nimajo ničesar, zaužijejo nekaj sprostivte. Poleti so prekosarili Barje po dolgem in počez, na Vrhniko so zavili proti Horjulu, do Polhovega Gradca, kjer so obiskali sorodnike. Hodili so na organizirane pohođe, Miha pa se je vključeval v počitniško organizirano varstvo. Skupaj so odkrivali različne tematske poti, bili zraven na odprtjih različnih razstav, uživali na literarnih večerih, delavnicah za spretnostne prste, degustacijah.

»Veste, če slediš različnim prireditvam, ogromno najdeš, kar je brezplačno in še kvalitetno povrh,« trdi Anita, ki se nikakor ne strinja s tistimi, ki pravijo, da so revnim zaprte vse poti.

»Vsaka knjižnica ima posebno stojalo, kjer lahko brezplačno vzamemo knjige, ki jim je rok trajanja potekel. Na ta način smo se krepko založili z različnim čitvom, tudi pravljicami, pa s starimi, vezanimi številkami Cicibana. Iz druge roke so bila kupljena tudi kolesa, na pol zastoj sva jih dobila. Zadnjič je nama sosed v bloku ponujala skoraj novo kuhinjo, a kaj, ko je nisva imela kam dati. Boli me, ko nekateri ljudje skrivajo, da so revni. Zakaj le? Saj to ni bolezen, nekaj sramotnega. Se pač zgodi in če smo potrpežljivi in vztrajni, tudi revščina enkrat mine,« razlaga Anita.

Spominjata pa se dogodka, ko so paketi Rdečega

križa zamujali, še Miha je bil bolan, nekaj se je zataknilo tudi pri plačilu zdravstvenega zavarovanja, onadva pa nista imela niti toliko denarja, da bi šla lahko na kavo.

»Iz zadnjih požirkov mleka sva Mihi naredila zajtrk, za naju ni nič ostalo. Kaj bova, so govorile najine oči. Po pravici povem, strah, ki se je vtihotapil v našo sobico, je postajal vedno večji. Čeprav je deževalo, smo se oblekli in se napotili proti tržnici. Imeli smo srečo, že na prvi stojnici smo dobili nekaj jabolk, ki so bila mičkeno nagnita, a še zmeraj užitna. Naredila sva čežano, vsi smo se najedli, a vseeno je v želodcu ostal grenak priokus. Kaj pa, če se tako zlahka ne bi izšlo?«

Samo enkrat samkrat sta se tudi javila na oglas, kjer so ponujali »dobro ohranjena oblačila«. Domov sta privlekla kar nekaj vrečk, a kaj, ko je bila vsebina povsem neuporabna. Ljudje so se želeli zgolj znebiti navlake.

Jani prav tako ni skoparil z jeznimi besedami: »Najbolj mi gre na živce, ko koga slišim reči, da bi moral biti bolj ponižen. Ponos in dostojanstvo sta pogosto vse, kar ostane, ko vsega drugega zmanjka. V našem bloku, ki je zadnje čase znan kot blok revežev, živi na primer družina, o kateri se veliko govori, bere. Znajo pritisniti na prave tipke sočutja, ljudje jim prinašajo vse mogoče, oni pa s stvarmi prekupčujejo in dobro služijo. Hčerka hodi okoli vsa v zlatu, pa tega nihče ne vidi.

Sosedje se jih bojimo, pustimo jih pri miru, čeprav bi lahko povedali marsikakšno pikro zgodbo «

Ne morem si kaj, da ne bi še enkrat vprašala Anite, če si kdaj pa kdaj vseeno ne zaželi, da bi se vrnila domov, kjer bi bilo za vse lažje. Nenazadnje bi lahko domači pazili na Miho, njej pa bi ostalo več časa za iskanje zaposlitve. Odločno zmaje z glavo.

»Doma bi se počutila kot v zlati kletki, kot v suženjstvu. Vse bi moralo biti tako, kot bi ukazala mama, če ne, bi sledile kazni. Včasih, ko ni bilo po njeno, nam je celo odklapljala elektriko, se izmišljevala stvari, ki sploh niso bile resnične, ljudje pa so ji verjeli in nasedli. Z Janijem sta si tudi svetovno nazorsko zelo na nasprotnih bregovih in bi hitro počilo.«

Zgodbo, ki bi morala biti osrednja, pa sta stisnila na konec. Ker pač nočeta, da bi se hvalila in postala kakšna junaka. Anita je konec avgusta, v dneh, ko so starši kupovali šolske potrebščine, pred trgovino našla denarnico, v kateri je bilo skoraj 500 evrov gotovine. Ne da bi razmišljala, je pogledala, če je kje tudi kakšna osebna izkaznica, ko jo je našla, je sedla na avtobus in denarnico odnesla presrečni lastnici, ki sploh ni opazila, da jo je izgubila.

»In kaj ste dobili za lon?« jo radovedno pobaram. Oba z Janijem se zasmijeta, zmajeta z glavo in v en glas odgovorita: »Zavitek prave kave!« (Konec)

 SODNA KRONIKA TEDNA

Piše: Ana Šubic

Očetu koroške deklice znižali kazni

Višje sodišče v Mariboru je delno ugodilo pritožbi Boštjana Kakerja, ki so ga marca letos na okrožnem sodišču v Slovenj Gradcu zaradi sodelovanja pri odvzemu mladoletne osebe ter zanemarjanja otroka obsodili na tri leta in pol zapora. Višji sodniki so kazni znižali na dve leti in osem mesecev zapora, sodba v primeru leto dni pogrešane »koroške deklice« pa je s tem postala pravnomočna, poročajo mediji. Višje sodišče je pritožbo obravnavalo na tajni obravnavi, po njej pa je Kakerjev zagovornik Erik Šuler povedal, da je pritožba obrambe temeljila na novih dejstvih in dokazih, ki so se pojavili po razglasitvi sodbe na prvostopenjskem sodišču, o njih pa je obsojeni do takrat molčal. Ti dokazi naj bi kazali v smer, da je obsojeni ravnal v skrajni sili.

Policist še vedno zanika krivdo

Na celjskem sodišču znova sodijo policistu Mateju Boberi, ki mu svojci pred trinajstimi leti ustreljenega Celjana Naserja Berisho v zasebni tožbi očitajo povzročitev posebno hude telesne poškodbe, ker naj bi 23. aprila 1999 med policijsko akcijo namerno ustrelil Berisho, ki je zaradi strelnih ran na kraju umrl. Obtoženi policist že ves čas razlaga, da je na takrat 27-letnega Berisho, za katerim je bila razpisana tudi mednarodna tiralica, streljal v strahu za lastno življenje. Sodeloval je v policijski akciji, v kateri so želeli Berisho prijeti. Ko je ta med begom skušal preplezati ograjo, je Bobera vanj nameril s službeno pištolo in ga večkrat ustrelil. Bobera je tudi na ponovitvi sojenja oziroma na predobravnavnem naroku ponovljenega postopka sodniku zatrdil, da ni streljal namerno, saj je bil prepričan, da je imel Berisha tedaj v roki pištolo, zato se je zbal za svoje življenje. Po dogodku so ugotovili, da je pokojni v rokah držal mobilni telefon, česar pa policist v temi menda ni mogel videti. Ker se tožilstvo ni odločilo za pregon policista, so zasebno kazensko tožbo vložili svojci pokojnega Berisha. Na prvem sojenju so policista oprostili, vendar je višje sodišče sodbo razveljavilo.

ČRNA KRONIKA TEDNA

Minuli teden ena smrtna žrtev

V minulem tednu (od 17. do 23. decembra) so prometne nesreče na slovenskih cestah terjale eno človeško življenje. Gorenjski policisti so prejšnji teden obravnavali 34 prometnih nesreč, v katerih se je ena oseba huje poškodovala in sedem lažje. Zaradi hudih kršitev prometnih predpisov so pridržali enega voznika in zasegli eno vozilo. Letos so slovenske ceste terjale 131 smrtnih žrtev (lani 138). Na Gorenjskem je do nedelje umrlo šestnajst oseb, prav toliko kot lani.

Sledi

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Vsi poznamo sledi. Najbolj so nam poznane tiste v snegu, ki kažejo velike ali majhne človeške korake ali sledi živali. Mame imamo v genih takojšnje zaznavanje sledi blatnih čevljev na pravkar pomitih tleh in temu primerno imamo vgrajeno še pridi-go lastniku teh sledi. Policisti se ukvarjajo z iskanjem sledi, ki jim pomagajo razvozlati kazniva dejanja. Pobegnil s kraja nesreče, išče-mo sledi. Podobno se dogaja tudi v življenju. Vsak bi kdaj pa kdaj pobegnil iz življenja, vsaj za toliko časa, da bi bili problemi videti rešljivi, če že ne manjši. Ampak sledi puščamo. Na samotni stezi ali na široki uhojeni poti. Kot polževa slina se vlečejo za nami naše navade, doživetja,

jamranje, optimistično razmišljanje, pogumno soočanje z vsem težkim. Pri tem prevečkrat pozabljam, da te sledi puščamo otrokom, ki nam zvesto sledijo. Tako se zgodi, da cele generacije otrok hodijo po poti, ki zanje ni najboljša. Ljudje se leta ukvarjajo z eno in isto stranpotjo, do katere so jih pripeljale odločitve. Odločitve določajo naše poti. Vse prevečkrat gledamo, kako hodijo drugi, kam jih zanese pot, s kom gredo. Kot da je to naša pot, ne njihova. Kako zlahkoto raziskujemo, pojasnjujemo in kažemo na tuje sledi. Veliko težje se je ukvarjati s svojimi. Včasih se sprašujem, kam bi me pripeljale sledi ljudi, ki puščajo svoje komentarje pod novicami. V kakšen svet bi vstopila? Kakšen

je svet ljudi na tej strani? Ali smo vam v spodbudo ali v breme ali kar tako za kratek čas? Hvala vsem, ki berete in tudi kdaj komentirate napisano. Lepo bi bilo popiti kavo z vami. Že zaradi vas je prav, da se sprašujem, kakšne sledi puščam na tej strani, s stavki, ki jih delim z vami. Tako lahko se sliši udarjanje po tipkovnici, pa vendar več-sih udari prehujo kakšna misel. Zaradi hitrosti, nepremišljenosti, zaverovanosti v svoj prav. Rada bi puščala človeške, prijazne sledi. Vredne zaradi razmišljanja, ne zaradi misli samih. Z vami bi delila takšne misli, da bi bil dan lepši. Morda naivno, a vseeno se spleča. Pomislimo na pragu novega leta, kakšne sledi puščamo za seboj.

Zanimivosti

Planinski izlet: Visoki Mavrinc (1561 m)

Zimska idila

Vrh, na katerega v kopnih razmerah vodi neoznačena steza, je lahko dosegljiv razglednik. Morda celo lažje dosegljiv v zimskem času, ko le sledimo shojeni gazi.

JELENA JUSTIN

Vršič je običajno izhodišče za ture v visokogorje; Prisojnik, Mojstrovka, Jalovec. Tisti nižji vrhovi, ki jih v tem koncu ni ravno veliko, na katere vodijo neoznačene poti, običajno ostanejo zapostavljeni, kljub temu da so lahko čudovito razgledišče. Eden takih kucljev je Visoki Mavrinc, ki s svojimi 1561 m nadmorske višine predstavlja preddverje vršiških velikanov. Od daleč je videti skoraj nedostopen, saj je poraščen z gostim gozdom.

Izhodišče za vzpon nanj je Koča na gozdu, kjer parkiramo avto. Ja, pozimi se lahko zgodi, da bomo morali avto pustiti nižje; a nič hudega, se bomo pa do odcepa oz. začetka poti povzpeli kar po vršiški cesti.

Od Koče na gozdu se odpravimo približno 200 metrov nazaj navzdol, kjer je na drevesu markacija za Erjavčevo kočjo, oz. dosežemo manjšo gozdno grapo, po kateri začnemo vzpon. Na prvem razcepju, ko če pogledamo nazaj, še dobro vidimo cesto, se pot usmeri levo proti Vršiču, mi pa proti Mavrincu krenemo desno. Zložno speljana lovska pot nas v okljukih vodi po gozdu. Mestoma je malce strmejša, sicer pa se pot zložno vzpenja. Dokaj hitro dosežemo klop, ki je na

Mojstrovka, Nad šitom glava in Robičje z Visokega Mavrince / Foto: Jelena Justin

naši levi strani in gleda proti Robičju. Tam se steza začne počasi obračati v desno smer in se strmo vzpne na greben. Na grebenu pa pazorno. Mavrinc je na naši desni strani, levo gre pot na Kumlehovalo glavo. Zavijemo desno in se po gozdnem pomolu vzpnemo do vrha. Tih pod vrhom strmina naraste, a le za nekaj korakov, ko se pred nami že pokaže fantastično razgledišče. Na vrhu je križ, s skrinjico. Osamljeni vrh ponudi razgled, zaradi katerega nam zaigra srce; dolina Krnica z mogočnimi Razorjem, Kriško steno, Križem, Dolkovo Špico, Oltarji, Škrlatico; na levi nam mežika priostreni Špik, pod njim je naporni Kačji graben, levo od grabna pa Frdamane police. Pogled na desno je pogled na

veličastni kolos Prisan/Prisojnik.

Z Visokega Mavrince se v eni uri lahko povzpne na Kumlehovalo glavo, 1782 m. Potrebovali bomo sicer nekaj smisla za orientacijo, saj tudi ta pot ni označena in speljana je skozi gostu ruševje. Vzpon je precej strm in po hujšem deževju odsvetovan, ker je pot blatna. Kumlehovala glava je dosegljiva tudi pozimi, če ni preveč snega, sicer pa z vzponom raje počakajmo do pozne pomladi.

Za vzpon na Mavrinc potrebujemo približno uro hoda. Pot je neoznačena, a lahko sledljiva. Morda res še najlažje pozimi, ko sledimo shojeni gazi.

Poraščena špička, z golim temenom, povsem nepomembna, ki nekako štrli

Vrh Visokega Mavrince z razgledom na Krnico, Škrlatico, Špik / Foto: Jelena Justin

iz grebena, ki se spušča od Mojstrovke, preko Nad Šitom glave in Robičja, je tiste vrste hrib, ki nam nudi tisto, kar nam nudijo mogočni vršaci v okolici: razgled, ki človeka pomiri in navda z energijo, obenem pa tišino, ki jo moti le oddaljeni avtomobilski in

motorni hrup z vršiške ceste. Če bomo imeli srečo, bomo na vrhu sami; možno, da sploh nikogar ne bomo srečali. Zato uživajmo v spokoju in tišini veličastne gorske okolice.

Tole je zadnji zapis Planinskega izleta v letu 2012;

v letu 2013 vam želim trdne korake, nasmejane dni, jasne poglede in stisnjene dlani SREČNO!

Nadmorska višina: 1561 m
Višinska razlika: 450 m
Trajanje: 2 uri
Zahtevnost: ★★★★★

Soseda Visokega Mavrince je Kumlehovala glava. / Foto: Jelena Justin

Vrabulja in medved

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Se sliši kot basen, pa ni! Je zgodba o silvestrovem brez družinskih članov. V švicarski prestolnici je sneg skopo odmerjen, nobene težave, da bi ne pohajkovali po mestu. Prijateljica mi pokaže Bäreggraben, kjer so doma živi primerki z grba mesta Bern. Nobena medveda! Čakava. No, zdaj le nekaj pritaca iz medvednice ... Očitno pa sta mrcini skregani, ker vsak zase odtačata proti kamniti spalnici. Dela se mrak, ko končno posije sonce groga v bližini osmega vodnjaka v starem delu mesta, ki se imenuje Zähringerbrunnen. V mestu je namreč več kot sto vodnjakov! Vojvoda Berthold V. Zähringer je ustanovil Bern 1191. A na spomeniku iz XVI. st. tiči

pod viteško opravo medved! Strumno stoji na stebru, s šlemom na glavi in visoko dvignjenim praporom v desni taci. Za pasom mu tiči dva meča, med nogami pa mu sedi medvedek in zoblje grozdje. »Jaz bi zobala tudi grozdke razžarjenega prenega ...«, šklepnem z zobmi. »Uničilo bi ti želodec!« je pragmatična prijateljica, ko me v Kramgasse, zares lepi ulici, prime za komolec in pravi: »Poglej tja! Številko 49!« ... »A spet kakšen medved?« ... »Težko bi rekli, da je medved. Tamle je stanoval Albert Einstein, ko se je dričal proti relativnostni teoriji.« In se oddričava domov, kjer sta prijateljčini hčerki pogrnilo po rokokojsko. Prijateljica

namreč slika na porcelan. Bilo je veselo silvestrovo. Ko je nekaj dni zatem vlak potegnil z bernskega kolodvora, sem imela molčečega sopotnika. »Da se boš spominjala medvedjega silvestra ...«, je rekla prijateljica. Na Jesenicah je carinik sumničavo gledal skoraj metrskega medveda in ni vedel, ali naj ga zacinari, zapleni ali prezre. »Je za otroka,« sem rekla, »sinoval.« »Naj bo, če je za sinova!« je rekel carinik. To, da sta stara štirinajst in osemnajst let, sem pa zamolčala.

Silvestrske preproste variacije

kmesualipečenemukrompirju v oblicah ali dobremu

kruhu ali presni, narezani zelenjavi

Potrebujemo: 1 kg skute, 220 – 250 mleka (odvisno od gostote skute), 3-4 stroke česna, 2-2 in pol žlice blagega kisa, 2 vejici pehtrana (suhega lahko namočimo v nekaj kapljic kisa), 3 žlice kisle smetane, 3-4 žlice ajvarja (pekočega ali nepekočega), 1 šopek drobnjaka, 2 sardelici v olju, 3 žlice kaper, nekaj kapljic tartufovega olja po okusu.

Zmešamo pretlačeno skuto, mleko, kislino smetano, sol in poper in razdelimo pomako na tri dele. Za pehtranovo pomako dodamo gorčic in pehtran; za ajvarjevo ajvar in tartufovo olje; za sardelico nasekljani sardelici in

sesekljane kapre ter nastrižene drobnjak.

Nabodala z mozzarella

Potrebujemo: 12 češnjencev, 12 vloženi šampinjonov, 24 kroglic mozzarelle, 2 žlici nastriženega drobnjaka, 2 žlici črnega sezama, solatne liste.

Češnjence operemo in osušimo. Šampinjone in kroglice mozzarelle odcedimo. Polovico jih povaljamo v sezamu, polovico pa v nastriženem drobnjaku. Na nabodala najprej nataknemo kroglico, povaljane v sezamu, nato češnjence, nato sirovo kroglico, povaljano v drobnjaku in na koncu šampinjon. Nabodala zložimo na solatne liste in z njimi okrasimo narezek.

Česa si želim(o)?

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Pred koncem starega in v začetku novega leta je dopustno izraziti svoje želje v letu, ki prihaja. Zase, za svojo družino in za najbližje si želimo vedno enako: zdravja, sreče, blagostanja. Kako predvidljivo in obenem ne zmeraj uresničljivo. Česa pa si smemo zaželeli kot bitja, ki živijo v skupnosti, vaški, mestni, nacionalni, globalni? Da bi, denimo, že enkrat minila ta »kriza«, ki nas pešči zadnjih pet let. No, dober primer, za to željo je zdaj že povsem jasno, da je neuresničljiva. Let napihnjenega blagostanja, kakršna so bila tista pred 2008, ne bo več. Pravijo, da bomo v letu 2013 dosegli dno, potem pa bomo na ravni tega dna ostali še celo vrsto let. Če bi gledali svetopisemsko, bi bilo še po milosti: leti suhih krav bi bili samo še prihodnji dve, 2015 bi bilo že prvo leto novega

cikla debelih krav. Pa ne bo. Debelih krav ne bo. Ne rečem, da nikoli več, gotovo pa je, da še dolgo ne.

Za slabo stanje na skupnostni ravni običajno krivimo politike, saj je urejanje skupnih, javnih zadev njihov poklic. V protestih, ki so se v zadnjih tednih zgodili na trgih naših večjih mest, je bilo izraženo prepričanje, da politična garnitura obeh političnih polov, ki nas vodi zadnji dve desetletji, ni več verodostojna in naj se zato poslovijo. Da je že skrajni čas, da se nam v politiki zgodijo novi ljudje. S to ugotovitvijo in zahtevo se mnogi strinjajo. Le politiki ne. Pravijo, da so bili izvoljeni, in da imajo zato svoj mandat. To je res, a ne spremeni diagnoze, da ti politiki niso več zaupanja vredni. Predsednika največje pozicijske in opozicijske stranke sta v sodnem postopku. Največ slabega se je v tej državi zgodilo, ko sta vladi v mandatih 2004–2008 in 2008–2012 vodila sedanji predsednik vlade in pravkar ustoličeni predsednik republike. Seveda ni mogoče trditi, da sta za vse slabo osebno odgovorna, a bila sta na najbolj vplivnem položaju v državi in slabega očitno nista preprečila. Predsednik vlade je imel na proslavi pred dnevom samostojnosti še en sijajen govor. To pač obvlada, je sortni politik. A govoril je tako, kot da bi bil on visoko nad vsem tem, nekakšen nadpoštenjak, ki ima moralno pravico presojeti dejanja drugih, poštenjakov in

podpoštenjakov, sebe pa izvzeti. Jo ima res?

Mogoče se bo v novem letu pokazalo, da potrebuje naša država začasno, tehnično vlado, kakršno je imela v minulnem letu Italija. Slovenskega Montija bi menda že našli. Po izteku njegovega enoletnega mandata pa bi se morda na volitvah pojavilo že kaj novih, bolj kredibilnih imen.

No, pišem tako, kot da bi bili za krizo krivi samo vodilni politiki. Pa niso. Njihova odgovornost je v tem, da so v navezavi s tajkuni in bankirji dopuščali ali celo spodbujali tajkunizacijo in druge negativne pojave, ki so razdejali naše gospodarstvo. Ne gre le za to, da z vodilnih položajev odidejo imena, ki jim več ne zaupamo. Gre za spremembo paradigme, prevladujočega vzorca ravnanja. To je paradigma neoliberalnega kapitalizma, ki ji očitno služi tudi sedanja vlada, in za katero je pomemben samo dobiček in ohranitev ugodnosti za bogataše. Vse drugo je pomembno samo toliko, kolikor služi interesom bogatih. Srednji sloji, revni sloji, narava, kultura in vse drugo lahko propade. No, ni res, ne sme propasti do konca. Ohranjati se mora pri življenju toliko, da še lahko poceni delamo, da nas še lahko izčrpavajo in se redijo na naš račun. Pravico imamo, da se takemu ravnanju upremo, hkrati pa začnemo dosedanja potrošniški vzorec obnašanja spreminjati tudi pri sebi in ga nadomeščati s skromnejšim in bolj trajnostnim.

Vaš razgled

Prejšnji teden je Društvo športnih novinarjev Slovenije razglasilo najboljše športnike iztekajočega se leta. Med njimi je bila tudi Tina Maze, ki je v točkovanju osvojila drugo mesto. Po nagrado je na prireditev prišla mama, saj je Tina prav takrat nastopala na tekmi, njen nov izvrsten nastop pa so si športni novinarji in gostje ogledali kar v Cankarjevem domu. V. S. / Foto: Gorazd Kavčič

Športnik Slovenije je vsako leto prireditev, ki je nekaterim všeč, drugim malo manj. Tako je bilo tudi letos, tako gledalci v Cankarjevem domu kot pred televizijskimi zasloni pa so bili navdušeni nad plesno točko, v kateri je nastopil tudi Nejc Zupan iz studia Dansa. V. S.

Slovinci v zamejstvu (331)

Na tujem je težje ostati Slovenec

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

»Biti Slovenec v Sloveniji je povsem logično in enostavno, ohranjanje slovenstva daleč od domovine pa ni tako enostavno. Ko jih obiskujem, vidim, da se trudijo, da govorijo slovensko, se pogosto opravičijo, ker morda več ne znajo materne jezika, in kako jim je hudo, ker ga ne znajo tudi njihovi otroci, vendar želijo svoj jezik prenesti na potomce,« je med drugim na predpraznični slovesnosti povedala ministrica za

Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak. Povedala je, da jim pri tem v Sloveniji pomagajo organizacije, ki ohranjajo sodelovanje z njimi in jim pomagajo pri organizaciji vračanja v domovino in udeležbi na dogodkih, ki dokazujejo, da so Slovenci v zamejstvu in po svetu v domovini dobrodošli. Za prireditve, kakršna je Dobrodošli doma, imajo že nove ideje in popestritve. Spomnila je tudi na vlogo medijev, ki

Slovenska prosvetna zveza iz Celovca vabi v petek, 4. januarja, na tradicionalni, že 61. Slovenski ples, ki bo v dvorani Casineuma v Vrbi/Velden ob Vrbskem jezeru. Rezervacije miz in vstopnic sprejemajo po telefonu 0043/463 51 4300 22 in na e-naslov spz@slo.at.

Prejemniki priznanj z ministrico Ljudmilo Novak

poročajo o Slovencih po svetu in jih obenem seznanjajo z dogajanjem doma. S tem imajo pomembno povezovalno vlogo. Želim, je povedala

ministrca, da bi še več poročali o dobrih stvareh.

Ministrica Ljudmila Novak je ob tej priložnosti podelila priznanja urada za

Slovence v zamejstvu in po svetu organizacijam in posameznikom, ki so v Sloveniji zaslužni za ohranjanje slovenstva po svetu. Priznanja so prejeli predsednik Svetovnega slovenskega kongresa Boris Pleskovič, glavni tajnik Slovenske izseljenske matice Janez Rogelj, glavni tajnik izseljenskega društva Slovenija v svetu Boštjan Kocmur, ravnatelj Rafaelove družbe Lenart Rihar in novinarja poročevalca iz Furlanije in Julijske Krajine ter Koroške Mirjam Muženič in Lojze Kos, novinar koprške televizije Igor Malalan, sodelavec revije za Slovence po svetu in Radia Slovenije Ivan Merljak in urednik oddaje za Slovence po svetu na Radiu Ognjišče Matjaž Merljak.

Snovanja

83

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

UREDNIK: MIHA.NAGLIČ@SIOL.NET

To pot smo Snovanja zasnovali nekoliko drugače. Predstavljamo neformalno kulturno skupino Forum 52. Njenih osem pripadnikov se je rodilo leta 1952 na gorenjskem jugu, 60 let pozneje ugotavljamo, da nekaj pomenijo tudi v slovenskem kulturnem prostoru ...

Ustvarjalci žirovskega letnika 1952

MIHA NAGLIČ

Zgodba Foruma 52 se ne začne leta 1952, ampak 50 let pozneje, leta 2002, ko smo se tisti, ki tej neformalni združbi pripadamo, srečali z abrahamom. In izdali knjigo Ciciban postane Abraham. Ugotovili smo namreč, da nas je v žirovskem letniku 1952 kar nekaj takih, ki se ukvarjamo z avtorskim delom na različnih področjih: pišemo, fotografiramo, slikamo, snemamo filme, oblikujemo grafične izdelke. Tako nastala dela smo objavili v različnih publikacijah, na razstavah in v kinodvoranah. Poglej, sva si naštevala s prijateljem Francem, s katerim sva v pogovoru ob kozarčku žlahtnega prišla do zamisli o skupni knjigi: Milka in Tone pišeta in objavljata strokovna besedila, Milena in Miha pišeta za časopise, Franc fotografira, Vinko slika, oba sta svoja dela samostojno razstavljal, Andrej je režiral že tri celovečerne filme, Helena je grafična oblikovalka. Milka, Tone, Milena, Miha, Franc, Vinko, Andrej, Helena – to so imena, po katerih se poznamo še iz žirovske osnovne šole, v katero smo skupaj hodili v letih 1959-1967. Par desetletij pozneje so se ta imena skupaj s priimkom in strokovnim ali umetniškim nazivom in pridihom uveljavila tudi v žirovski in slovenski javnosti.

Naj nas naštejemo še po glavnih delih, po stanju konec leta 2012. Milka (Ljudmila) Stanonik, poročena Bokal, je postala slovenistka in leksikologinja, je ena od urednikov velikega Slovarja slovenskega knjižnega

jezika in Slovenskega prapopisa 2001. Anton Mlinar je postal duhovnik, pozneje v Rimu doktoriral, bil profesor moralne teologije na Teološki fakulteti v Ljubljani; pred leti je zapustil duhovniški stan, zdaj je profesor na Fakulteti za humanistične študije v Kopru. Milena Čadež, poročena Miklavčič, se je v slovenskih medijih najprej uveljavila s svojimi novinarskimi prispevki, v zadnjih letih pa še s knjigami, ki jih je že devet. Miha Naglič se trudi(m) kot urednik, novinar, kulturni delavec in žirovski domoznanelec, sam sem napisal štiri svoje in uredil celo vrsto drugih knjig. Franc Temelj ima za seboj že več fotografskih ciklov, ki jih je pokazal na razstavah. Vinko Podobnik se je izkazal z avtorsko risbo, večkrat objavljeno in samostojno razstavljenno, v zadnjem desetletju se je bolj posvetil družinskemu podjetju in avtorsko žal ni veliko ustvarjal. Andrej Mlakar je avtor okrog petdeset filmov, med katerimi so trije celovečerni: Christophoros, Halgato, Mokuš. Helena Seljak, poročena Zorjan, je bila več kot tri desetletja prva oblikovalka v firmi Etiketa Tiskarna, svoj avtorski pečat je vtisnila številnim izdelkom te žirovske tiskarske družbe; po upokojitvi se je posvetila slikanju, ptice na njenih platnih so res lepe.

Mogoče kdo povpraša: zakaj pa niste k sodelovanju v knjigi Ciciban postane Abraham povabili še drugih sošolcev, saj vsak počne kaj posebnega in zanimivega? Odgovor je nedvoumen: v knjigi in tudi v tem snopiču Snovanj se predstavljamo tisti, ki premoremo

Vinko Podobnik, Žiri nekoč, z gojzarji, perorisba s tušem, 2000. V hiši na levi je bila nekoč Esadova Ambasada, v kateri smo se shajali tudi bodoči člani Foruma 52.

vsak svoj avtorski opus, bodisi na področju pisane besede bodisi v različnih podobah, nepremičnih ali gibljivih, narisanih, posnetih, natisnjenih. Predstavljamo se vsak s svojim avtorskim prispevkom. Štirje smo posebej za tisto knjigo nekaj napisali, peti je fotografiral, šesti narisal hiše našega otroštva, sedmi je napisal svojo zgodbo in knjigi priložil zgoščenko s filmom (Spominjam se), osma je knjigo oblikovala.

Kako pa se člani Foruma 52 predstavljamo v teh Snovanjih? To pot sem avtor vseh prispevkov podpisani urednik, seveda ob sodelovanju vseh, o katerih pišem. S petimi od nas sem naredil intervju. Z Milko Bokal, Mileno Miklavčič, Andrejem Mlakarjem, Tonetom Mlinarjem in – sam s seboj. Hotel sem biti dosleden v tem smislu, da sem avtor

vseh osmih strani. Lahko bi predlagal Mileni, ki je večča vseh mogočih pogovorov, naj izpraša še mene, a ne bi bilo (t)isto. Vprašanja za pogovor sem zasnoval tako, da je nekaj »tipskih«, skupnih, za vse enakih, druga pa so individualna, za vsakega posebej. Vse sprašujem po kakem spominu iz žirovskega otroštva in po kakem doživetju v žirovski osnovni šoli; po njej smo šli vsak svojo pot. Vsakega vprašam, kateri je njegov največji dosežek v življenju. In kaj meni o krizi, ki nas je zajela v zadnjih letih. Ne nazadnje je tu vprašanje, ali smo že stari, kako se soočiti s starostjo, ki se nam neutrudno bliža. In zadnje: kaj ima kdo še v načrtu. Pet od osmih se torej predstavlja v besedah, trije v slikah. Franc Temelj nas je vse fotografiral. Helena Zorjan je prispevala tri slike, Vinko eno.

Pripadniki Foruma 52 nimamo kakih posebnih ambicij, radi bi le pokazali, kaj delamo, v upanju, da je to zanimivo tudi za druge. Ti prispevki žirovskega letnika 1952 niso izraz naše nečimrnosti. Sprejmite jih kot možnost pogleda v avtorske delavnice tistih, ki nam je bilo dano priti na svet v letu 1952 in potem v toku življenja poiskati svoj avtorski izraz. Ta snopič Snovanj je naše novo skupinsko spričevalo, izdano 45 let po osnovnošolskem. Vzemite ga v roke in ocenite še sami, če je res to, za kar se ima.

Ta snopič Snovanj je novo skupinsko spričevalo žirovskega letnika 1952, izdano 45 let po osnovnošolskem.

Vzemite ga v roke in ocenite še sami, če je res to, za kar se ima.

Teolog in filozof Anton Mlinar je bil duhovnik, a se je odločil ta stan zapustiti. Še vedno pa je svečenik duha in duhovnosti. Lepo ga je poslušati, težje brati, a se poplača. Sošolci iz žirovske osnovne šole smo nanj še posebej ponosni.

Bila je odločitev

DR. ANTON MLINAR, TEOLOG, PROFESOR NA UNIVERZI NA PRIMORSKEM

MIHA NAGLIČ

Tone, rojen si prav na božični dan leta 1952, a tega se gotovo ne spominjaš. Kateri pa je sicer tvoj najboljši ali najbolj živi spomin iz žirovskega otroštva?

»Največ otroških spominov je povezanih z vodo. Sora je večkrat prišla prav do hiše. Enkrat je bilo v hiši skoraj en meter. Dobro se spomnim prvega tekmovanja s smučmi. Smučmi sem dobil dan prej. Po progi se izgubil obe palici, sedemkrat padel in bil na koncu predzadnji. Ne vem, kdo je bil še za menoj.«

Skupaj smo hodili v žirovsko osnovno šolo, pa obudiva še spomin iz tistih let

»Kar nekaj dogodkov se mi je vtisnilo v spomin. Naj omenim enega. Ko sem začel hoditi v prvi razred, sem bil skoraj pol leta v napačnem razredu. Nikoli me niso poklicali, jaz pa sem bil tiho. V pravem razredu so me klicali, pa me nikoli ni bilo. Na prvem roditeljskem sestanku sta ata in mama slišala, da me ni nikoli v šolo. Oglasil se nisem, ker še nisem mogel govoriti in me je bilo sram.«

Po žirovski osnovni šoli so se naše poti ločile, tvoja te je vodila skozi študij teologije in v duhovništvo. Nekoč smo te sošolci in drugi obiskali v Rimu, kjer si se pripravljali na doktorat iz moralne teologije. Kaj je bila tvoja specialnost znotraj te veje bogoslovja?

»Leta 1982 sem šel na podiplomski študij v Rimu (Accademia Alfonsiana). Znotraj teologije sta me zanimali zlasti zdravniška etika in medicinska antropologija.«

Pred sedmimi leti si zapustil duhovniški stan. To je bila gotovo težka odločitev s hudimi posledicami?

»Bila je odločitev. Zdelo se mi je, da se do tedaj nisem nikoli odločal povsem sam. Vse je teklo kot po tirnicah in bi najbrž lahko teklo še naprej. To na neki način utirjeno življenje je pustilo precej globoke sledi v načinu razmišljanja. Takega duhovništva nenadoma nisem več zmogel.«

načinu razmišljanja. Takega duhovništva nenadoma nisem več zmogel. Potrebna je bila korenita sprememba. Morda bi se lahko zgodila tudi tako, da bi še ostal duhovnik. Tega ne vem. Nekaj razlogov za odločitev bi utegnil najti v različnih dogodkih tistega časa, tistih manj lepih in tistih lepših.«

Kateri je tvoj največji dosežek v življenju?

»Nikoli nisem razmišljal o dosežkih. Težko bi rekel, da sem kaj dosegel sam. Še vedno se mi zdi, da je to, kar naj bi dosegel, pred menoj.«

Ukvarjaš se z bioetiko, pisal si tudi o vlogi etike v izobraževanju za trajni in pravični razvoj. Za kaj gre v teh rečeh?

»Bioetika, po naše etika življenja, je, če parafraziram E. Lévinasa, prva filozofija. Nikoli me ni zanimal zgolj njen normativni vidik, pač pa narativni (priposedni). Podobno je tudi s trajnostjo. Je zelo razvejana tematika, moje področje pa je družbena trajnost, zlasti trajnost v izobraževanju.«

Zdaj si profesor na Fakulteti za humanistične študije Univerze na Primorskem. Se je tudi te dotaknila kriza?

»Univerza na Primorskem je med slovenskimi univerzami najmlajša in ima poleg ustanoviteljskih težav (stopnja rednega financiranja) tudi dokaj specifične probleme, povezane s t.i. bolonjsko reformo. Sicer pa se vse univerze ubadajo z upadanjem vpisa, z dejstvom, da je študij preveč množičen, da bi bil kakovosten, in – po mojem mnenju največjim problemom – da ne delujejo kot akademske skupnosti.«

Kako bi ti razložil to »krizo«, ki je zajela tudi slovensko družbo in kot kaže ravno zdaj dosega enega od vrhuncev? Kriza najbrž ni le gospodarska in politična?

»Kriza je predvsem družbena. Družbo sestavlja devet ali deset funkcijskih sistemov, ki so zadnjih nekaj desetletij služijo ekonomiji. Izobraževanje npr., ki

Anton Mlinar ob Sori / Foto: Franc Temelj

je eden od teh sistemov, ne izobražuje, ampak usposablja za trg delovne sile. Neuravnoteženost med sistemi je vse funkcije skrčila na gospodarske, tako da sistemi med seboj niso sodelovali, ampak tekmovali. V pogojih gospodarske rasti se tega problema ni toliko čutilo. Vzrok za krizo je zato šele v prihodnosti: gospodarske rasti, kot jo je poznal Zahod, morda ne bo nikoli več.«

Sošolci iz žirovske osnovne šole smo v letu 2012 dopolnili vsak svojih 60 let. Bliža se nam tisto obdobje v vsakem življenju, ki se mu reče starost? Na kaj bi morali biti ob soočenju z njo posebej paziti? Kako si zagotoviti »kakovostno starost«?

»Zanimivo vprašanje. A ker ne bi znal odgovoriti na kratko, naj povem, kar sem

nekoč slišal, da bi morali svoja leta šteti od smrti sem. Vprašanje kakovosti je tisti nenehni zdaj. Ni recepta.«

So ljudje, ki tudi v starosti zmorejo veliko mero humorja, nekateri pa tonejo v obupu. Je kakšna razlika tudi med moško in žensko starostjo?

»Humor izvira iz latinske oznake za človeka, ho mo. Je specifično človeški, povezan s človekovo individualnostjo: na eni strani osamljenostjo, na drugi strani transcendenco, ki poraja medosebni prostor. Tudi humor. Ne gre le za razliko med moškimi in ženskimi doživljanjem, tudi sicer verjamem v legitimnost drugačnosti.«

V najinih rodnih Žireh je bilo pred leti že vse dogovorjeno

za gradnjo doma za ostarele, vendar so žirovske zdrave projekt onemogočile. So domovi za ostarele še vedno edini izhod za tiste, ki na stara leta nimajo nikogar, ki bi skrbel zanje? So morda še drugi načini?

»Precej knjig s tega področja sem zasledil: o domovih tretje in četrte generacije, oskrbovanih stanovalnih itn. Zdi se mi, da se v oblikovanju urbanega okolja premalo pozornosti posveča robu: stičišču različnih načinov življenja. Sploh je znano, da so ustanove družbenega življenja dokaj neprožne. V bavarskem Germeringu so začeli z urejanjem uslužnostnih dejavnosti, ki jih potrebujejo starejši prebivalci, in na ta način naleteli na idejo novih stanovanjskih skupnosti. V prihodnosti bo to vprašanje eno ključnih.«

Imaš v načrtu še kak večji projekt, knjigo?

»No, to sem hotel povedati prej. V delu imam neko reč o prihodnosti okoljske etike in družbeni trajnosti. Sicer pa največ časa namenjam pripravi na raziskovalne projekte. Domačih razpisov je vedno manj. Veliko časa namenjam iskanju priložnosti v kakih drugih raziskovalnih skupinah. Humanistika tu, žal, nima toliko priložnosti, kot bi si želeli.«

Živiš v Kamniku in se voziš na delo v Koper. Kako to gre?

»V Koper se vozim približno dvakrat na teden. Večino stvari delam doma.«

Eden od treh prvih razredov ob koncu šolskega leta 1959/1960, z učiteljico Marico Wolf. Med učenci je tudi Tone Mlinar, četrty z leve, čepi.

»Bila je odločitev. Zdelo se mi je, da se do nje nisem nikoli odločal povsem sam. Vse je teklo kot po tirnicah in bi najbrž lahko teklo še naprej. To utirjeno življenje je pustilo precej globoke sledi v načinu razmišljanja. Takega duhovništva nenadoma nisem več zmogel.«

Slovaropisko Milko Bokal je življenjska pot vodila iz Žirov v Ljubljano, umirila se je v Srednji vasi pri Polhovem Gradcu. Svojo poklicno pot je preživela v znanstveni ustanovi dolgega imena: Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRC SAZU) v Ljubljani.

Veliko naredila, a komaj opazna

MILKA BOKAL, SLOVENISTKA IN SLOVAROPISKA, (SO)AVTORICA IN UREDNICA VEČ SLOVARJEV

MIHA NAGLIČ

Milka, ko si se rodila, je bila tvoja rojstna hiša v vasi Dobračeva, zdaj je na Selu pri Žireh, ti pa živiš v Srednji vasi pri Polhovem Gradcu. Kaj si torej: Dobračevka, Selanka, Žirovka, Srednjevaščanka?

»Lahko bi se vprašanju diplomatsko izognila, da se ne bi komu zamerila. A ne bom. – Človeka najbolj določa rodni kraj, otroštvo, takrat je dušica še prazna in se vse zapisuje vanjo. Prav nič me ne zbode, če mi v Polhovem Gradcu rečejo, da sem Žirovka. Bolj bi me, če bi mi v Žireh rekli, da sem Polhograjka ali Pograjka, kot se reče v krajevnem govoru.«

Kateri je tvoj najlepši ali najbolj živi spomin iz žirovskega otroštva?

»Tisti, ko smo ušli na Triglav, je pa res živ. Po končani osnovni šoli nas je župnik Pavel Kržišnik v okviru verouka želel peljati na Triglav. Sprva smo se menili, da bo šel z nami, potem pa ni utegnil. Prosil je Florijana Božnarja, poznejšega žirovskega kaplana, a je bil tudi ta zaseden. Nazadnje smo jo popihali sami. Doma nismo nič povedali, da gremo sami. Tone Mlinar je že bil gori in je poznal Tomiškov pot. Mladostna neumnost, ki se je srečno končala. Raje ne pomislim, kako bi to sprejemala pri svojih otrocih (smeh!)«

Skupaj smo hodili v žirovsko osnovno šolo, pa obudiva še spomin iz tistih let

»Ja, bila sem kar živahna, še sreča, da so me imeli učitelji radi, še posebej se spomnim Šulerjeve Ivanke. Tako imam kar nekaj spominov na kakšno blago in eno bolj agresivno kaznovano akcijo. Toliko o tem od učiteljev. A s sošolci smo se imeli kar radi. Če ne, ne bi še sedaj tiščali skupaj. Kolkor se tebe spomnim, si bil bolj miren, že takrat malo

filozofski. Spominjam se Franca Temelja, kako je recitiral, pa Toneta Eniko, tudi njega so radi izbrali za proslave, pa Milene Miklavčič, kako je napisala na tablo v enem stavku besedo podanik in nobeden ni vedel, kaj je to. Pa Franca Mohoriča, kako se je potegnil zame, naj me pusti nekdo pri miru, ko mi je nekaj ho tel (ne spomnim se, kdo je bil) pa kako sva Borisu Pečniku z Mojco Poštarjevo nesli ličkanje za otroško posteljico, ko so sta se mu rodili dvojčici.«

Po žirovski osnovni šoli so se naše poti ločile, tvoja te je vodila skozi študij slovenščine v slovaropisje. Če prav vem, si se v ustanovi, katere polni naziv je mogoče najdaljši na svetu, zaposlila ravno takrat, koso sestavljali Slovar slovenskega knjižnega jezika (SSKJ). Si torej soavtorica tega velikega in temeljnega opusa?

»Predpostavljeni so nam govorili, da je delo pri SSKJ častno. Imeli smo normo, koliko besed moramo obdelati na mesec. V službenem času ni bilo mogoče študirati, kot je bilo dano naslednjim generacijam. Doma pa gradnja, majhni otroci. Tako da smo na račun SSKJ žrtvovali doktorate, ki bi nam potem v poklicnem življenju prišli še kako prav.«

Kaj pa zdaj veljavni Slovenski pravopis iz leta 2001? Avtorstvo tega navadno pripišemo kar profesorju Toporišiču, patriarhu slovenske slovnice, dejansko pa je to izrazit skupinski podvig?

»Delo pri SP je bilo seveda kolektivno, a pod avtoritativnim vodstvom Jožeta Toporišiča. Na eni strani teorija, na drugi pa slovarska praksa. Velikokrat je prišlo do napetosti. Rajši se ne spominjam tega.«

Za enega od svojih del si zapisala, da je Pojmovnik s področja obratovanja in vzdrževanja distribucijskega elektroenergetskega omrežja

Milka Bokal na predstavitvi Slovenskega smučarskega slovarja v Žireh 22. marca 2012 s soavtorjema Alešem Gučkom (desno) in mag. Andrejem Terčeljem / Foto: Joži Kacin

in postroj. Kakšna pošast je to, kako se slovenistka znajde sredi takega omrežja in postroj?

»O dobro, saj je bil idejni vodja mož Drago, ki me pri mojem poklicnem delu in mojih projektih ves čas podpira. Ker je imel za ženo slovaropisko, je za eno svojih študij predlagal, da bi obdelali neurejeno izrazje njegove stroke. Projekt je bil sprejet v elektrostroki v slovenskem merilu in leta 1994 je izšla zgoraj omenjena pošast, ki je doživela celo ponatis. Leksikografska zasnova in slovarska obravnava izrazov je bila moje področje, elektroinženirji so pa to stvar strokovno obdelali. Tudi leksikografija je pozneje pohvalila to delce.«

Kateri so še drugi specializirani slovarji, povezani s tvojim delom in imenom?

»To so terminološki slovarji. Vodila sem delo pri čebelarstvu in smučarskem slovarju, s terminografskim pregledom pa sodelovala pri geološkem, geografskem, tehničnem slovarju, pri slovensko-italijanskem slovarju elektronike pa pri Javnnozdravstvenem terminološkem glosarju.«

Kateri od imenovanih je tvoj največji dosežek v življenju?

»Najbolj sem vesela Slovenskega smučarskega slovarja. Na začetku sem se bala, da sodelujoči strokovnjaki ne bodo imeli posluha za tako seciranje pomenov besed svoje materinščine, ker so veliko v tujini. A sem bila prijetno presenečena. Tako zavzeto so delali na račun svojega prostega časa in materialne podpore. Še v ameriškem časopisu o zgodovini smučanja so pisali o našem dosežku.«

Z mojem Dragom sta ustvarila družino in dom v Srednji vasi pri Polhovem Gradcu. Kakšni kraji so to? Ljubljana je blizu, tudi v domačo Poljansko dolino ni daleč

»Lepi kraji so to, nič kaj drugačni kot naši. Samo da imamo v žirovskih gozdovih grape, tam so pa grabni. Pa ljudje so nekoliko bolj zaprti. Graščino so imeli blizu in če te oblast kar naprej opazuje, res ni fa jn.«

Kako doživljaš stanje, v katerem je zdaj nekaj let slovenska družba in ga imenujemo z besedo kriza? Bi se dalo to krizo lektorirati in korigirati, bi pomagal krizni slovar?

»Zanimivo je tole vprašanje o kriznem slovarju. Še nobenemu, najbrž niti jezikoslovcu, kaj podobnega ni prišlo na misel. Seveda je vse, kar obstaja v stvarnosti,

mogoče spraviti v slovarje. Bom predlagala pristojnim (smeh). Drugače pa težko čakam, da bo manj javnega jamranja in da bodo mladi dobili službe.«

Sošolci iz žirovske osnovne šole smo v letu 2012 dopolnili vsak svojih 60 let. Bliža se nam tisto obdobje v vsakem življenju, ki se mu reče starost. Bi se morali nanjo pripraviti ali pa se zanjo raje sploh ne zmenimo in gremo naprej, kot da je ne bo?

»Eh kaj! Najbolje je delati, potem se pa stvari že same uravnava, kakor se pač. Hvaležna sem staršem, da so mi delo zapisali v gene.«

Imaš v načrtu še kak večji projekt, slovar ali kako drugo knjigo? Si kdaj pomislila na slovar žirovskega govora?

»Seveda sem pomislila, a ne samo jaz. Moja sestra Marija zbira gradivo za slovar že več desetletij. To bi moralo biti kolektivno delo.«

Pišesh tudi »za dušo«, v Planinski vestnik. Se ne bi skrajšala in svoje zapise zbrala v samostojni knjigi?

»To je res nekaj za mojo nemirno dušo. Večkrat mi kdo pravi, da je tista besedilca lepo brati. Knjiga? Hm, ne vem, vsak piščič bi jo bil vesel, a pustimo času čas.«

»Delo pri Slovenskem pravopisu je bilo seveda kolektivno, a pod avtoritativnim vodstvom Jožeta Toporišiča. Na eni strani teorija, na drugi pa slovarska praksa. Velikokrat je prišlo do napetosti. Rajši se ne spominjam tega.«

Kar šest od osmih ustvarjalcev žirovskega letnika 1952 se avtorsko izraža tudi oziroma predvsem na pisni način. Na teh dveh straneh si lahko preberete nekaj izbranih odlomkov iz naših besedil. Naj služijo za novoletno praznično berilo.

Izbrani odlomki iz naših del

IZBRAL MIHA NAGLIČ

Kaj pišemo? Milka Bokal sestavlja slovarje, včasih pa napiše tudi kaj leposlovnega, teolog in filozof Anton Mlinar piše strokovne knjige in članke, Milena Miklavčič najrazličnejše članke in leposlovne knjige, Miha Naglič razne članke in esejistične knjige, režiser Andrej Mlakar je (so) avtor mnogih filmskih scenarijev, fotograf Franc Temelj se je upal preizkusiti tudi na spolzkem terenu humoresk in aforizmov. Preberimo od vsakega nekaj. Avtorja tega izbora pa bralci Gorenjskega glasa že poznate in je dal prednost svojim vrstnikom po poreklu in persusu. Da ne bo samo branje, dodajamo nekaj podob: mala platna Helene Zorjan in fotografije Franca Temelja.

Milka Bokal

Milko Bokal poznamo predvsem po njenem slovarskem delu. Piše pa tudi za svojo dušo, več takih prispevkov je objavila v Planinskem vestniku (PV). Preberimo nekaj odlomkov. Najprej miniaturo o zvončkih.

»Vsako pomlad smo otroci težko čakali zvončkov. Ko smo se vračali iz šole in se je po okoliških gozdnatih hribih še belil sneg, smo stikali po bregovih Sore, da bi kje našli belkasto rumeni kalček, ki je kukal iz zemlje. V njegovi nežni rumenini se je skrival cvet; tisti rumenkasti nadih se je pozneje na cvetni glavici razkril s pikicami na navzdol obrnjenih cvetnih listih. Mogoče se je prav zaradi teh zlatu podobnih drobnih lis zvončkov oprijelo tudi ime kronce. Krome pač ne morejo brez zlata. Imeli smo natančno obgledana posamezna rastišča. Eno je bilo zadaj za Škandrovno hišo, drugo pa je bilo na tistih dolgih travnikih, ki jih danes ni več. Močvirje so izsušili in na njih so zrastle stavbe.« (PV, 2012, let. 112, št. 6, str. 45.)

Helena Zorjan pri slikanju, doma, 2012 / Foto: Franc Temelj

Helena Zorjan, Gozdni brglez, mešana tehnika, 12 x 12 cm, 2011

Helena Zorjan, Kosa poleti, akril na platnu, 40 x 40 cm, 2011

Preberimo še, kako Gorenjka doživlja prekmurško deželo prostranstev (Bogojina, Tešanovci, Selo na Goričkem). »Ravnina je neskončna. Oči, vajene, da se uprejo v gozdove in hribe, tu ne najdejo opore in nekam nenavadno, skoraj izgubljeno se počutim. Kot da sem na prepihu narave, kot da me bo veter zdaj zdaj odnesel daleč proč. Po drugi strani pa ta neskončnost razdalj budi tudi vzvišen občutek – kot da sem del neba. Toliko ga je v tem Prekmurju. Igre oblakov, vetra in sončne svetlobe na njem ponujajo oblike vseh vrst. Zemeljska izoblikovanost tu ne pritiska na človeka.« (PV, 2010, let. 110, št. 2, str. 22–23.)

Kako utripa poznozimsko jutro na Ljubljanskem gradu? »Tu je grad. Nasmeš spreleti obraz in nekje v duši postane toplo. Sem gor smo hodili kot študentje, posedali po klopcih, gledali po deželi, še bolj pa drug drugega. Zdaj je že dolgo od tega. Vračam se po drugi strani, po Študentovski poti. Nanjo prileti kos. Mogoče je prav ta prejle žvižgal v pozdrav jutranjemu soncu na drugi strani hriba. Zasliši se zvonjenje. Mesto pod menoj se že jasno vidi, sveti se v jutranji svečavi; luči nimajo več moči in bleda, a močna svetloba jutra se lovi po pročeljih. In res: Ljubljana se mi v tem trenutku zazdi bela, kot ji reče ljudski glas; svetloba jutra jo naredi nekam praznično.« (PV, 2008, let. 108, str. 22–23.)

Milena Miklavčič

Milena Miklavčič bralcem Gorenjskega glasa ni treba posebej predstavljati, že dolgo jo poznamo. Preberimo raje dva značilna odlomka iz njenih del, eden je za otroke (Angina), tale pa za odrasle otroke. Iz zgodbe Vse ima svoj začetek:

»Moraš priznati, res ste manj vredne od moških,« reče nato rahlo zviška.

»Sestre Bronte so napisale ogromno knjig,« nadaljuje vsa vesela in srečna, da se mi je končno odprlo.

Hinko se je začel režati.

»To ne velja!« je dejal, potem ko se je nehal prav nesramno tolči po kolenih.

»Pisale so pod moškimi psevdonimi, drugače jih ne bi še pes povohal.«

Pomislila sem na Nerono vo ženo Pompejo, ki je uporabljala masko za obraz, narejeno iz oslovskega mleka in kruha. Zadnji trenutek sem se ugriznila za jezik, zdelo se mi je, da bi me Hinko, če ne bi molčala, v kali zatl.

»Dante je napisal sonet Beatrice, ko je imel komaj devet let, Mozart je priredil koncerte pri šestih letih, Newton in Cardin pa sta matematične probleme reševala v sanjah,« se še zmeraj ni naveličal naštevati.

Ježno sem prhnila.

»To so same izmišljotine, verjemi.«

Hinku je za trenutke vzelo sapo.

»Vse je zabeleženo. V knjigah. Zgodovina ne laže.«

»Kakšen tepec si! Nihče bolj ne laže kot zgodovina. Nenehno jo spreminjajo, vsak, ki jo vzame v roke, napiše novo inačico.«

Angina

V Zakajčkovo ulico je prišla Angina.

»Lepo je tukaj,« je rekla in sedla na klop.

»Zdi se mi, da bom kar malo ostala,« je še dodala in se zahihitala.

»Nikar!« se je ustrašila mama.

»Naša ulica je pusta in dolgočasna.«

»Nobene zabave se ne bo našlo zate,« se je razjezil očka in vlekel pipo.

»Spečem ti najslajše kolačke,« se je ponudila teta Mica.

«Samo odidi, prosim.»

»Toliko težav prinašaš, da jim še jaz nisem kos,« je dodalo še Sonce in Angino frncnilo po lico.

»Le počakajte, še žal vam bo, ker ste tako negostoljubni!«

»Ravnina je neskončna. Oči, vajene, da se uprejo v gozdove in hribe, tu ne najdejo opore in nekam nenavadno, skoraj izgubljeno se počutim. Kot da sem na prepihu narave, kot da me bo veter zdaj zdaj odnesel daleč proč.«
(Milka Bokal)

BERILO

Snovanja

je ta požugala s prstom in odprla torbo z bacili.

Potem je neopazno smuknila v Tanjino sobo. Bacili so poskakali na posteljo.

»Jo že imamo!« so zavpili.

»Vročina? Kaj narašča?« je vprašala Angina.

»Narašča,« so prikimali bacili.

»Kaj pa grlo? Ali je že rdeče, zagnojeno in boleče?«

»Seveda!« so zacvilili bacili.

»Kaj še manjka?« se je vprašala raztresena Angina.

»Aha, še ščepec glavobola, kanček slabe volje, kozarec joka in zavitek slabega počutja.«

Tanja je v spanju tiho zajejala.

Njena mama je imela tanek sluh, zato jo je takoj slišala.

»Poklicala bom zdravnika,« je rekla, ko ji je na čelo položila dlan.

Ko je to slišala Angina, se je silno prestrašila. Zdravnika se je zelo bala, saj mu je vedno uspelo, da jo je napodil stran.

Mama je ostala doma pri Tanji. Sedela je ob njej in ji prebirala pravljice.

Spanček-Zaspanček ji je hladil čelo s pravljničnimi obkladki. Nagajivi škratje so prilezli iz svojih lukenj in ji peli pesmice.

Bacili so se drug za drugim vračali v Anginino torbo.

Angina je jezno zacepetala.

»Nisem še rekla zadnje besede!«

Potem se je pokrila s čarobno ruto in izginila iz Tanjine sobe.«

Milena Miklavčič

Anton Mlinar

Teolog in filozof Anton Mlinar je avtor številnih knjig in člankov. Za bralca, ki ni podkovan v bogoslovju in modroslovju, je njegov strokovni način pisanja precej zahteven. Iz njegove delavnice ponujamo odlomek iz besedila, ki je bralca dokaj prijazno in še ni bilo objavljeno. Naslov: Duhovna podpora ali na kaj mislimo z duhovnostjo? V naslednjem odlomku avtor razmišlja o dihu in duhu.

»Kot je bilo že rečeno, je duhovnost tesno povezana z dihanjem in iz njega tudi izvira. V Pripovedi ruskega romarja se molitev zlije z dihanjem in bitjem srca. Na ta način je mogoče odgovoriti na vprašanje, ali je moč govoriti o eni sami duhovnosti. Dihanje je eden najbolj subtilnih načinov izražanja avtonomije in zavestne pozornosti, povsem nanašajoče se nase, zaradi katere se življenje posameznega živega bitja ne presoja več po vhodno-izhodni dinamiki, pač pa po njegovi avtonomnosti

(operational closure) (Varela, 1991: 139; Gibson, 1986). Ker je dihanje tudi nekaj najbolj mojega, najbolj tvojega, je na ta način moč odgovoriti na vprašanje o največji različnosti tipov duhovnosti. Žal je v zahodni kulturi dihanje, ki je večinoma avtomatski mehanizem, redko predmet zavestne pozornosti ali sestavina šole življenja. Z dihanjem – in drugimi čuti – so povezane vse razsežnosti duhovnosti in t. i. duhovni talenti, kot so svoboda, inteligentnost (intuicija), navzočnost, odgovornost, pogum. Že samo naštevaje kaže, da gre za hierarhijo čutov, ki s specifičnim odzivanjem na spremembe v okolju prevzamejo pobudo pri ustvarjalni spremembi. Čeprav so vsi čuti razporejeni na zunanji meji telesa, ima dihanje v tem kontekstu poseben položaj zaradi nenehnega aktivnega odnosa na meji med telesom in okoljem. //

Če se ljudje ne zavedamo pomena dihanja, se naše življenje vedno znova vrača v območje odvisnosti, kot da bi hoteli živeti v placenti pred rojstvom. Kultura, v kateri živimo danes na Zahodu in v kateri se tudi duhovna oskrba poraja kot ena od družbenih storitev, včasih deluje kot placenta, v katero bi se radi zatekli kot v varno zavetje ali od nje prejeli energijo za življenje. Toda ta placenta ni napolnjena z zrakom za dihanje, pač pa z umetnimi izdelki. Od tega ni moč živeti niti se razvijati niti pomagati drugim. V kulturi umetnih potreb in izdelkov se tudi verstva obnašajo paradoksalno. Niklas Luhmann je menil, da se to zgodi vsakokrat, ko se Bog (božanstvo) nadomesti z močjo (denarjem). Duhovnost verstev in duhovna podpora postaneta produkt (Luhmann, 2000). Ker ni več pripovedovanja zgodb, se zdi, kakor da je tudi duhovna podpora nekaj, kar je postalo udobno ali vsaj nekaj, kar pomeni udobje. Nekaj, kar ljudje delajo kot običajni ljudje v skupnosti, se je spremenilo v potrošniški produkt. Danes ljudje tako razumejo tudi drugo kulturno ponudbo: gledališče, ples, umetnost, knjige, filme itn. Tujci pripovedujejo tuje zgodbe. Rezultat nesposobnosti živih skupnosti (ali posameznikov), da bi povedale svojo zgodbo, so odtujenost, nasilje, samouničevalno obnašanje. Postanejo žrtev omame in diet.

Ne glede na moč in globalnost potrošniške kulture se ohranja in znova poraja

zavedanje o pomenu pripovedovanja in poslušanja – in dihanja, ki povezuje, kar je ločenega, in napravlja povezave očitne. Pripovedovanje in poslušanje potem vključita tudi simbolne geste: petje, ples, umetniško izražanje itn. Žive skupnosti imajo skupni življenjski vzorec organiziranosti: fizično (neposredno) povezanost in notranji energijski tok. Fizična povezanost se začneja z dihanjem. Čeprav se tega niti ne zavedamo, je prehranjevanje – ki je prav tako stvar fizične povezanosti – dejavnost, ki večinoma poteka prek vzorca dihanja. Morda najbolj presenetljivo in na Zahodu pozabljeno je, da človekovo telo velik del hrane zaužije neposredno z dihanjem. Tudi drevesa – to kar vidimo kot drevo – rastejo iz zraka s svojim dihanjem. To sicer ni znanstveno povsem ustrezen izraz za revolucijo življenja pred več kot dvema milijardama let, ko je začelo dihati na današnji način, toda govori o nečem, kar sta Humberto Maturana in Francisco Varela poimenovala z autopoiesis. Na ta način sta ta dva avtorja življenje istovetila s spoznanjem (Maturana in Varela, 1980). Fritjof Capra govori o mreži komunikacijskih povezav, ki se same obnavljajo in na ta način odgovarjajo na vprašanje, kaj je pravzaprav življenje, zakaj hočemo živeti in zakaj je spričo vprašanj, povezanih z duhovno podporo, potrebno izstopiti iz mehanskega (kartezijanskega) modela in sprejeti, da smo z vsem, kar nas obdaja, povezani na nelinearen način.«

Aforizmi

Če daš Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega, ti ostane samo še čista vest.

Iz majhne prešernosti se je rodil velik Prešeren.

Če bi imel srečo, mi ne bi bilo treba kupovati srečk. Ker je nimam, nima smisla, da jih kupujem.

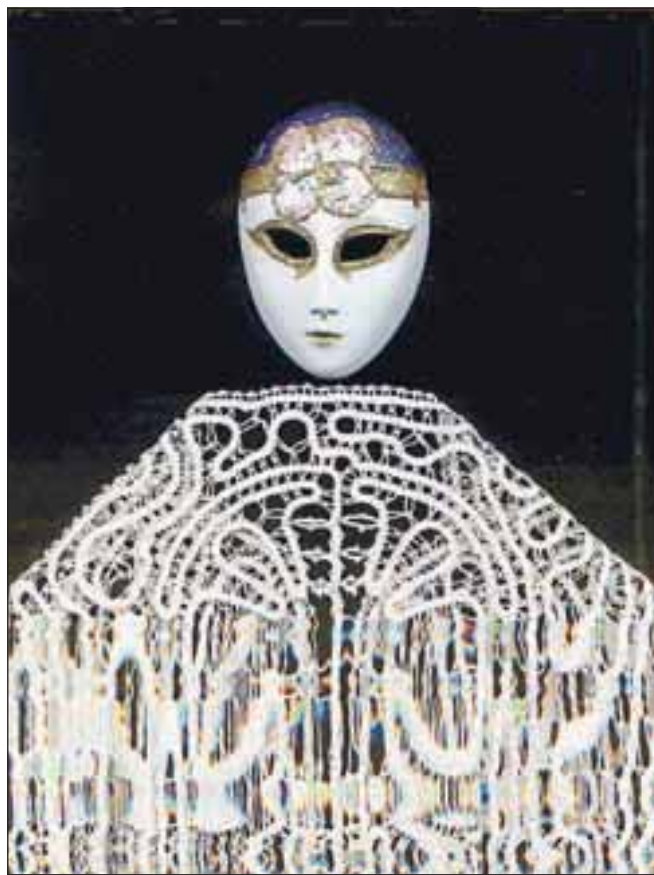
Od lenobe se ne da živeti, zaradi nje jih pa veliko.

Ker je veliko prestal, so mu na Dachauskem procesu dovolili nekaj let presedeti.

Vrana vrani res ne izključuje oči, toda grobar grobarju izkoplje jamo.

Kdor ne dela, še ni rečeno, da nič ne naredi.

Franc Temelj

Franc Temelj, Livia /beneška maska z žirovsko čipko/ skenogram, 2007

Vinko Podobnik z izdelkom, ki ga proizvaja njegovo podjetje, 2012. / Foto: Franc Temelj

Franc Temelj na svoji razstavi v Galeriji v zvoniku, Žiri, 2012 / Foto: Martina Temelj

»Morda najbolj presenetljivo in na Zahodu pozabljeno je, da človekovo telo velik del hrane zaužije neposredno z dihanjem. Tudi drevesa – to kar vidimo kot drevo – rastejo iz zraka s svojim dihanjem.«

(Anton Mlinar)

To pot sem se podpisani znašel v posebnem položaju. Sem član Foruma 52 in hkrati urednik Snovanj, soočen z izzivom, da jih v celoti naredim sam. Pa sem hotel biti dosleden in poskusil sam narediti še pogovor s seboj, nekakšen samointervju ...

Kaj bi norce zdravil

MIHA NAGLIČ, UREDNIK, NOVINAR IN KULTURNI DELAVEC

SAMOINTERVJU

Kateri da je moj najboljši ali najbolj živi spomin iz žirovskega otroštva?

»Lepo je bilo, ko sem služil pri stari mami na čisto majhni kmetiji, bolj bajtariji kot kmetiji. V hlevu so bili krava in njen vsakoletni prirastek, prašič in veliko kokoši, ki so glasno oznanjale, kadar so kaj znesle. Moje glavne postojanke so bile na kozolcu, na skednju in ob potoku Jezernica, ki je tekel tik za hišo. Ata me je v službo vsako jutro pripeljal s kolesom in me prišel po šihtu iskat. Pozneje sem prihajal in odhajal sam. Nekega dne mi ja stara mama dala v papirnat škronicelj nekaj jajčkov. A je deževalo, papir se je namočil in vsebine ni zdržal, na svoj takratni dom sem prinesel le prazen škronicelj. Pa sva šla z atom po poti nazaj in našla vsa jajčka še cela na sredi poti. Tako je bilo tudi pozneje v življenju, le malokrat je vse dokončno izgubljeno.«

Skupaj smo hodili v žirovsko osnovno šolo in ob tej priložnosti se sprašujem, ali se katerega od sošolcev in dogodkov še posebej spominjam?

»V tistih letih sta bila moja najbolj pogosta sošolska družabnika sestrična Helena in bratranec Tone, večino

Ko še nista vedela, da bosta nekoč člana Foruma 52: Miha in sestrična Helena Seljak, poročena Zorjan.

/ Foto: Lojze Seljak

Miha Naglič na novi razstavi v Muzeju Žiri / Foto: Franc Temelj

izvenšolskega časa pa smo preživljali v naravi in ne pred takimi ali drugačnimi ekrani. Zato smo še zdaj bolj analogni kot digitalni. Vzdušje v šoli, v katero smo skupaj hodili, pa je bilo spodbudno, naši učitelji so nas kar dobro pripravili na soočenje z izzivi življenja, ki so sledili.«

Po žirovski osnovni šoli so se naše poti ločile, moja me je vodila na gimnazijo in skozi študij filozofije v negotovo prihodnost. Sem to odločitev kdaj obžaloval?

»Spominjam se nekega dne, bilo je malo pred maturo, ko sem jo po vožnji iz Ljubljane mahal z avtobusne postaje proti domu. Soseba, ki je klekljala na klopici pred hiši (od tod je imela popoln nadzor nad prometom po poti mimo hiše, ki se je večinoma odvijal peš), me je poklicala na zaslišanje. Kaj bom šel študirat, je bilo eno od vprašanj. Filozofijo sem ji zatajil, bilo bi nespodobno sploh omenjati tako neproduktivno početje, na glas sem ji omenil medicino, ki

sem jo imel tudi nekoliko v mislih. In to ne splošno medicino, ampak psihiatrijo. Daj, no, daj, je odvrnila sosedo, kaj bi norce zdravil, ko pa nas je že normalnih dosti bolnih. No, potem sem se kljub temu znašel v vrstah tistih, ki niso povsem pri zdravju in med njimi se še kar dobro počutim.«

Mnogi se/me sprašujejo, kako to, da sem se po dolgih letih študija vrnil na Žirovsko? Več kot dve leti si bil v Parizu, od tam pa se vrnil v Rovtarijo. Vsaj v Ljubljani bi bil ostal!?

»Na ta vprašanja bom v tem življenju težko odgovoril, odgovorov tudi ne iščem. Najbrž mi je bilo tako usojeno. Preden sem odšel iz Pariza, sem dejansko iskal možnost, da bi tam še ostal. Obiskal sem rojaka, ki je bil v visoki službi v eni od tistih visokih stolpnic v pariški poslovni četrti La Defense. Pa sem ga vprašal, če bi imel(i) kakšno delo zame? Obvladaš računalništvo, je bilo prvo vprašanje (leta 1985).

Ne. Kaj pa takole delo, je odvrnil in pokazal na delavca, ki se je prav takrat pojavil na zunanji strani steklene fasade in jo čistil, visoko nad tlemi – akrobat, alpinist in čistilec v eni osebi. Ne, tega si pa ne upam, je bil moj odgovor. Njegov pa, da filozofov ne rabijo. In sva bila zmejnena.«

Kaj bi odgovoril, če bi te vprašali, kateri je tvoj največji dosežek v življenju?

»Največ ljudi me pozna po mojem pisanju za Gorenjski glas in Delo. Za prvega pišem že četrto stoletja, redno in neprekinjeno od februarja 1988, ko me je tedanja odgovorna urednica Leopoldina Bogataj povabila, da napišem uvodnik ob Prešernovem dnevu. Za Sobotno prilogo Dela sem pisal deset let (1994-2004), pod zahtevnim uredništvom Janka Lorencija. Izbor člankov iz tistih let sem izdal v knjigi Kultivirati svoj rovt (2002). Sicer pa imam za svoj na jvečji dosežek ustanovitev in urejanje revije in domoznanskega zbornika Žirovski občasnik. Izhaja od 1980, okrog njega se je zbrala močna avtorska ekipa, ki bi lahko postala jedro žirovskega domoznanskega inštituta. Del sodelavcev Žirovskega občasnika tvori tudi novo jedro Muzejskega društva Žiri, ki v najbolj kvalitetni žirovski posvetni stavbi, imenovani Stara šola, od leta 2007 na novo postavlja stalne muzejske razstave. Zadnji dosežek te skupine je razstava z naslovom Žiri in Žirovci skozi čas, prikazuje glavne posebnosti tega kraja in njegovih ljudi, zastavlja se na šestnajstih postajah ob njihovi poti skozi zgodovino. Začenja se v Matjaževih kamrah, najstarejši žirovski hiši, arheološko dokazano naseljeni že okrog 50.000 pr. n. š., in pripelje do množice hiš, ki so jih Žirovci zgradili v drugi polovici 20. stoletja.«

Mogoče kdo poreče: to, kar navajaš, je bolj delo za družbo. Kaj pa si naredil zase?

»Stari Kitajci bi rekli, da sem napisal knjigo, posadil

drevo (beri: si postavil svojo hišo) in naposled spočel še sina, dobessedno. Na slednjega, ki se mi je zgodil razmeroma pozno, sem še posebej ponosen.«

Kako bi razložil to »krizo«, ki je zajela tudi slovensko družbo in kot kaže ravno zdaj dosega enega od vrhunccev? Kriza najbrž ni le gospodarska in politična?

»Ne, ta kriza je zajela to družbo v celoti. Zato je tudi priložnost za njeno očiščenje. Predvsem bi morala priti obracun s paradigmo neoliberalnega kapitalizma, ki jo skuša do kraja uveljaviti sedanja vlada. Pod firmo varčevanja, ki je res nujno, skuša demontirati tudi socialno državo. Ljudstvo, ki naj bi bilo po ustavi te države njen suveren, je to fi nto spregledalo in zahteva tudi odstop vseh kompromitiranih politikov in bančnikov. Problem namreč niso le tajkuni, ki so pokradli nekdanje družbeno premoženje, problem so tudi tisti politiki obeh polov, ki so to pr ihvatizacijo spodbujali in bančniška kasta, ki jo je finančno servisirala. Ti ljudje niso več kredibilni in bi morali oditi, zlepa ali zgrda. Upam, da bo ljudstvo po Kanglerju k odstopu prisililo še koga nad njim.«

Sošolci iz žirovske osnovne šole smo v letu 2012 dopolnili vsak svojih 60 let. Bliža se nam tisto obdobje v vsakem življenju, ki se mu reče starost? Naj kaj bi morali biti ob soočenju z njo posebej paziti? Kako si zagotoviti »kakovostno starost«?

»Že zdaj vem, da bo moja starost finančno zelo skromna, v s vobodnem poklicu (samozaposlen v kulturi) sem že od 1990 in moja vplačila v pokojninsko blagajno so bila temu primerne. Tako je moje upanje po kakovostni starosti bolj v tem, da mi bo služilo zdravje in da skupaj ohranimo prijazno zavetje v naši troedini družini.«

Imam v načrtu še kak večji projekt, knjigo?

»Imam, a o tem raje takrat, ko se zgodi.«

»Stari Kitajci bi rekli, da sem napisal knjigo, posadil drevo (beri: si postavil svojo hišo) in naposled spočel še sina, dobessedno. Na slednjega, ki se mi je zgodil razmeroma pozno, sem še posebej ponosen.«

POGOVOR

Snovanja

Filmski režiser Andrej Mlakar se ima po očetovem rodu za Žirovca, mama Nežka je bila Tržičanka. Življenjska pot ga je vodila skozi osem slovenskih krajev: Medvode, Žažar, Žiri, Miklavž pri Ormožu, Šoštanj, Celje, Ravne na Koroškem, Ljubljana.

Kar naprej na poti, pristal pa v filmu

ANDREJ MLAKAR, REŽISER, AVTOR TREH CELOVEČERNIH IN MNOGIH DRUGIH FILMOV

MIHA NAGLIČ

Andrej, od kod si pravzaprav doma?

»Kadarkoli me kdo mimogrede povpraša, od kod sem doma, imam težave. Ponavadi me ujame na kakšnem štajerskem naglasu, ki se mi je pritepel v pogovorni jezik ali pa ga mučim z jezikovnimi posebnostmi katerega od krajev, kjer sem včasih živel. Glede na slovenski prostor se imam za razseljeno osebo, saj sem svoja šolska leta preživel vsaj v osmih geografsko precej oddaljenih slovenskih krajih. Ko pretuhtam vse možne variante, da bi se nekako izvlekel, na koncu vendarle priznam, da sem Žirovec – saj veste – čevlji Alpina, Sora Žirovščina je edini jezik, ki mi blagoglasno zazveni, lahko ga govorim, razumem ga v vseh odtenkih, rojaka v tujem kraju spoznam takoj, ko spregovorim prvo besedo.«

Kateri je tvoj prvi spomin iz žirovskega otroštva?

»Fabriško dvorišče Alpine je prvi posnetek Žirov, ki se mi odtemni iz spomina. Komaj petletnega me je vzel s seboj na furo moj oče potem, ko je prevzel redno Sapovo avtobusno progo Ljubljana–Vrhnika–Logatec–Rovte–Žiri, vsaj tako je bilo imenitno razbrati iz table na avtobusni šipi. Zaparkirala sva na tovarniškem dvorišču in prespala kar na zadnjih sedežih avtobusa, zjutraj pa nazaj v Ljubljano. Kasneje smo dobili stanovanje v Stari šoli in v Žiri se je preselila vsa družina. Sicer pa smo tako ali tako prišli med svoje. Očetov oče je bil doma s Krogarjeve kmetije v Opalah in vsi žirovski Mlakarji smo bolj ali manj sorodstveno povezani.«

Naše otroštvo se je dogajalo predvsem v naravi? Moj osrednji poligon je bil na Jezerih, pod Žirovskim vrhom. Kje pa si se najraje zadrževal ti?

»Reka Sora je bila Magistrala mojega otroštva. V njej in ob njej so minevali dnevi mojega predšolskega obdobja, k njej sem se vračal v šolskih počitnicah, ko nisem več živel v Žireh, ob njej postajam danes, da mi pomaga obujati minljivo. V njenem hladu in sivini jesenskih megla odseva žirovski karakter generacije, ki je na zvok fabriške sirene dnevno pešačila in kolesarila na ših, v njej odseva poetika žirovskih malarjev in v platna ujeti kolorit presežene sivine. V njenem tolmu pod slapom sem prvič pasje zaplaval, pod njenimi kamni sem zagrabil prvega mnha, pod njenimi grivami na roko ujel svojo prvo potočno postrv. Sora je bila naša od brzic v Sopovtu do mirujočih globin v Županovem kotu. Pod starim lesenim mostom smo s kamenjem zajezili reko in dvignili gladino do višine, da je bilo pri mostu dovolj globoko za plavanje in skoke v vodo z dile, ki je služila kot odskočna deska. Bolj pogumni smo skakali tudi z ograje mosta seveda v stilu lastovice in čimbolj na ploho, saj voda ni bila tako globoka.«

Iz Žirov ste z mamo odšli po vašem tretjem razredu, pol stoletja je že od tistega leta (1962). Pa si se pogosto vračal?

»Po končanem tretjem razredu osnovne šole sem zapustil Žiri, vračal sem se vedno v šolskih počitnicah, tako da stika s krajem nisem nikoli povsem izgubil. Pogosto sem hodil tudi na Krog, kjer sem ostajal po več dni in pomagal pri spravi sena. Krogar – moj stari stric, je rad obujal spomine na prvo svetovno vojno, ki jo je odslužil kot vojak v Galiciji in v Doberdolu. V meni je vedno našel hvaležnega poslušalca. Nikdar ni verjel, da so Američani res pristali na Luni. L ažna propaganda, je dejal, ra je naj ujamejo strela, ki napravi toliko škode! Ti bi pa že lahko klobuk

nosil, je rekel resno, s aj si že dovolj velik. Konec tedna je zapregel zapravljička in se z rjavo kobilico odpeljal po nakupih v Žiri. Če se mu je zalomilo pri Katrniku, so ga samo posadili na voz in kobilica je sama našla pot domov. Ko je nekoč izgubila podkev, me je stari določil, da jo odpeljem h kovaču in podkujem. Namestili so mi stremena in podložili deko namesto sedla, pa sva šla počasi v dolino. Ves čas me je bilo strah, da bo zdaj zdaj poskočila, se me znebila in oddrvela domov. Srečno sem prijezdil do kovača Starmana in razjahal. Janez me je takoj podučil, kako moram držati konju nogo, da je on lahko opravljal svoje delo. Kobilica pa je imela navado, da je vsake toliko časa trznila z nogo in jo potegnila k sebi. Ker sem bil la han, me je vedno potegnila s seboj in napeti sem moral vse moči, da sem pristopical z njeno nogo med rokami nazaj na svoje mesto. Operacija je kljub temu uspela in proti večeru sem jo spet zadovoljno zajahal. Tedaj pa se je začelo. Ko je začutila, da sem jo obrnil proti domu, je veselo poskočila in zdrvela po goropeški cesti navzgor. Ni je bilo sile, ki bi jo lahko ustavila in vse moči sem porabil, da sem se obdržal na njej. Vsega pretresenega me je v rekordnem času stresla pred domačim hlevom.«

To tvojo ježo iz Žirov v Opale bolj vidim kot berem, je čisto filmski prizor. Kako pa se je začelo tvoje srečevanje s filmom?

»Prvič sem bil na filmski predstavi že pred mojim prihodom v Žiri, in to v Žažarju v gasilskem domu, kamor je prispel potujoči kinematograf. Spominjam se le sem ter tja drvečih avtomobilov in moje groze, da me bodo pozvali. V Žireh sem bil redni obiskovalec kina v takratnem TVD Partizanu in kmalu sem tudi odkril pot, ki je vodila preko verande in potem po klinih za orodno telovadbo

v dvorano, v katero smo se švercali, ne da bi plačali vstopnino. Kako uro pred predstavo smo se poskrili med kulise na odru, ko pa se je začela projekcija, smo kakor ščurki prilezli izza zavese in posedli po tleh pred prvo vrsto, da bi prej in bolje videli. V film sem se tako vživel, da nisem prenesel napetih situacij, tako da sem večkrat zaprl oči ali celo zapustil dvorano za toliko časa, da je neugodna akcija minila, potem sem se zopet vrnil. Danes seveda zapustim dvorano iz nasprotnega razloga.«

P. S. Pogovor sva to pot sklenila z Andrejevimi prvimi srečanji s filmi. Njegova študijska in poklicna pot ga je zapeljala naravnost v filmski svet. Po maturi na gimnaziji v Ravnah na Koroškem je na AGRFTV v Ljubljani diplomiral filmsko in televizijsko režijo, podiplomski študij je opravil na HFF (Die Hochschule für Fernsehen und Film) v Münchnu, nato ustvarjal v svobodnem poklicu kot producent, scenarist, snemalec in režiser, je tudi lastnik in direktor filmskega podjetja Pegaz film, d. o. o. Posnel je kakih petdeset filmov, od tega tri celovečerne igrane. Marca 2013 bo v ljubljanski Kinoteki na ogled retrospektiva njegovega filmskega opusa.

Andrej Mlakar ni le režiser, pogosto je sam tudi snemalec.

Mlakarjevi pred šolo v Miklavžu pri Ormožu. Z leve: Stane, Nataša, Andrej in Dušan.

Mlakarjevi. Zadaj (z leve) bratje Stane, Andrej in Dušan, pred njimi mama Nežka in hči Nataša. / Arhiv Polone Mlakar Baldasin

Tisti, ki pripadamo Gorenjskemu glasu, Mileno Miklavčič že dobro poznamo. Zlasti po člankih, nekateri tudi po njenih knjigah. Ko preberete ta pogovor, jo boste poznali še bolje.

Hm, starost, kaj je to?

MILENA MIKLAVČIČ, NOVINARKA IN PISATELJICA, AVTORICA MNOGIH ČLANKOV IN KNJIG

MIHA NAGLIČ

Milena, še vedno živiš tam, kjer si se rodila. Bi, če bi imela možnost, živela kje drugje?

»Nikakor! Sem zelo tipično vaško dete, moram biti obkrožena z meni ljubimi ljudmi, moram imeti svoj vrtilček, slišati bitje zvona v cerkvi sv. Martina. Kjerkoli drugje bi se počutila utesnjeno. Svoboda pa je ena od stvari, ki mi v življenju največ pomeni. Veliko potujem po svetu, uživam ob ogledu različnih znamenitostih, a kaj, ko je vračanje zmeraj nekaj strašno sladkega. Z zadnjo knjigo Ženske sem prvič v življenju prečesala vso Slovenijo, za menoj je več kot 85 literarnih večerov. Če se lahko v enem dnevu znajdem na povsem drugem koncu domovine, mar to ne pomeni, da so danes daljave nekaj povsem drugega, kot so bile nekoč, ko se je hodilo peš?«

Bo težko poiskati najlepši ali najbolj živ spomin iz žirovskega otroštva?

»Nimam kakšnih izrazitih spominov, bila sem vaze zaprt otrok, ki je odraščal ob strogih starših; ti pogosto niso kazali razumevanja za stvari, ki sem jih rada počela. Spominjam se učiteljice Marice Wolfve v prvem razredu, h kateri sem, po daljši odsotnosti zaradi operacije

mandeljnov, hodila na dodatne ure. Bila je zelo prijazna, topla ženska. Ne bom pozabila četrtega razreda, ko smo, še danes ne vem zakaj, imeli vsi vedenje štiri. Približno ob istem času mi je ena od sošolk napisala anonimno pismo, češ da s em tako grda, da se ne bom nikoli poročila. Bila sem bolj okrogla in nekje v podzavesti je ostalo tudi nič kaj prijazno zmerjanje danes že pokojnega učitelja telovadbe. Pozimi sva se s sestro greli v eni postelji, strop pa se je svetlil od srena, ki je bil reden gost najine otroške sobe. Najlepše je bilo, ko sem obiskovala knjižnico, gospa Jelka Šubic je rada kramljala in tisti pogovori o knjigah so mi bili zmeraj zelo ljubi.«

Kateri je tvoj največji dosežek v življenju?

»Moja družina. Skupaj smo doživeli veliko lepega pa tudi precej hudefga, pogosto nisem mogla razumeti, zakaj ravno na nas pada toliko ošpičenih prekel. Vztrajnost pa optimizem, ki ga imam že v krvi, so pomagali, da smo vedno znova zlezli na zeleno vejo. Pogosto se je bilo potrebno znajti, narediti vse domala iz nič. Drugi najboljši dosežek so knjige, ki sem jih napisala.«

Tvoje knjige so dveh vrst – za otroke in za odrasle. To sta

Milena Čadež, ko je knjige samo še brala (v žirovski knjižnici, okrog 1965).

dva različna svetova, kako se znajdeš med njima?

»Moje otroške knjige prihajajo iz srca, zelo radi jih vzamejo v roke tudi odrasli. Ravno te dni mi je neka babica napisala, da ima ob branju zgodb občutek, kot bi jih doživljala sama, skupaj s svojimi otroki. Nikoli se ne bi do te mere spozabila, da bi pisala v slengu, ali da bi poskušala biti kako drugače všečna mladim bralcem. Pred dnevi je izšla slikanica o lastovkah. Koliko otrok danes ve, kakšne so? Seveda, nekaj povsem drugega so zgodbe za odrasle, kjer si lahko dam duška na drugačen način. In to brez dlake na jeziku. Nič več ne zardevam, ko me sprašujejo, zakaj se pri pisanju ne izogibam erotiki. Brez nje je življenje pušto in prazno, mar ne? Zelo rada imam žensko dušo, njeno prefriganost, sprenevedanje, igranje, dobrikanje, dvočnosti. Vsak, ki ga poznam, mi nehote nudi polno naročje zgodb, ki jim dodam kanček domišljije, preden jih morebiti zapišem.«

Popisala si spolno življenje naši starih staršev, ko sem te bral, sem se spraševal, ali je bilo res tako enolično in nemalokrat tudi prostaško. Tudi tvoje Ženske so mi dale misliti. Se je v zadnjih sto letih utrip naše spolnosti res tako spreminjal ali pa ti izbi- raš le skrajne primere?

»Te, tako imenovane seksualne zadeve se me že lep čas držijo. Letos so me povabili k snemanju dokumentarnega filma o spolnih

motnjah pri sodobni ženski, vsak teden se na moji mizi znajde najmanj pet pisem za rubriko zaupnosti v Nedelu, v katerih ženske tarnajo nad nesposobnostjo moških partnerjev. Če sodim po tem, kar vidim in slišim, bi rekla, da smo se tudi pri ljubljenu spremenili: postali smo leni, izbirčni, presiti vsega. Če ne gre, radi valimo krivdo na druge, nasedamo medijski in filmski propagandni podobi dobrega seksa. Če vzamem v zakup še izjave znank, prijateljic, se slovenskemu seksualnemu življenju ne piše nič dobrega.«

Kako doživljaš stanje, v katerem je slovenska družba in ga imenujemo z besedo kriza?

»Oh ja, za svojo dušo včasih napišem tudi kaj političnega. Menda so ponedeljkovi komentarji na Radiu Sora med najbolj poslušanimi. Včasih imam občutek, da si preveč želimo, ob tem pa se premalo trudimo, da bi to dosegli. Prepogosto tarnamo, da živimo od zraka, istočasno otrokom kupujemo vse, kar jim pade na pamet. Za to, da nimamo, mora na primeren način vedeti vsa družina. Pridejo trenutki, tudi meni so se dogajali, ko ni denarja za marsikaj, niti za kruh niti za počitnice. Biti reven ni ne bolezen ne sramota. O tem moramo govoriti na glas, ker nam bo potem lažje. Tisti pa, ki imajo vsega (pre)več, se morajo učiti solidarnosti, pomoči revnim. Žal je realnost drugačna, tisti, ki so zaradi belega kruha celo objestni, mi res niso všeč. Za vse večne čase

bom hvaležna staršem, ki so me naučili, da se tudi s skromnostjo daleč pride.«

Sošolci iz žirovske osnovne šole smo v letu 2012 dopolnili vsak svojih 60 let. Bliža se nam obdobje, ki se mu reče starost. Bi se morali nanjo pripraviti?

»Hm, starost, kaj je to? Ko sem bila otrok, so se mi tisti pri tridesetih zdeli starci; ko mi je bilo štirideset, sem verjela, da so oni pri šestdesetih z eno nogo že tam čez. Biti star je relativna stvar, nenazadnje poznam kar nekaj nemogočih starcev pri dvajsetih, ki ne počnejo drugega, kot da se valjajo pred računalnikom, šimfajo družbo in državo in kradejo čas bogu in sebi. Zavevno poskušam biti drugačna. Imam dva idola: Nežo Maurer in Adolfa Križnarja. Dokler bom lahko pisala in enako navihano razmišljala kot Neža, bom na konju in dokler bom migala vsaj približno toliko kot Adolf, bom strašno vesela.«

Imaš v načrtu še kak večji projekt, še več knjig, še kaj za dušo?

»Trenutno sta moja glavna radost vnuka, Žiga in Gal. Predolgo sem čakala nanju, da bi ju pustila na stranskem tiru. Ko pride kakšna nora ideja, sedem pred računalnik ob kakšni nečloveški jutranji uri in pišem. Idej je dovolj, morda celo preveč, nekatere so zabavne, druge zahtevajo hitro uresničitev. Ljubim izzive, ogenj v očeh, brez tega bi bilo življenje pušto in dolgočasno.«

»Zelo rada imam žensko dušo, njeno prefriganost, sprenevedanje, igranje, dobrikanje, dvočnosti. Vsak, ki ga poznam, mi nehote ponudi polno naročje zgodb, ki jim dodam kanček domišljije, preden jih morebiti zapišem.«
(Milena Miklavčič)

Milena Miklavčič, ko je veliko knjig že napisala (doma, 2012).

TRZAJE DRILU

GG

Z VLAKOM NA DUNAJ (1)

NA PRAGU PRAZNIKOV

Kičasto, bi bil najboljši izraz, ki ga lahko uporabimo v danem trenutku, ko na Dunaju v teh dneh pade mrak in ta zasije v vsej svoji božično-novoletni lepoti. Gorenjski glas je tokrat z ABC Turizmom popeljal Glasove popotnike na tridnevni izlet na Dunaj. In to z vlakom. Svojevrstna izkušnja.

Alenka Brun

V petek zjutraj smo se že v zgodnjih urah odpravili z ljubljanske železniške postaje v smeri Maribora, na vagon posebej za nas pa nas je pospremil prijazen predstavnik Slovenskih železnic **Primož Kokalj**. Simpatičen vođač **Boris** je bil desna roka potovanja, njegova soproga **Lili** pa sonček našega prihajajočega vikenda, ki ga je vse dni

sicer spremljalo dunajsko vreme, kot sta ledeni dež in sneg. A razpoloženja to ni pokvarilo.

Pot mimo Zidanega Mosta in Celja je do Maribora minila hitro, potem pa smo se s polurno zamudo vlaka iz Zagreba vkrkali naprej za Dunaj. Pot je minila hitro, v avstrijsko metropolo smo prišli okoli druge popoldne, se vkrkali na avtobus, ki nas je odpeljal do našega hotela, simpatičnega štirizvezdičnega Austria Trend Parkhotela Schönbrunn – že ime pove,

da je ta le streljaj od znamenite istoimenske rezidence Habsburžanov, za ovinkom pa najdemo še fantastičen živalski vrt – tega pa smo si ogledali zadnji dan. In to je bila tudi edina organizirana vožnja z avtobusom, no, razen še povratna na vlak, v nedeljo. Vmes smo uporabljali podzemno železnico, kdor je želel, tudi kakšno drugo obliko mestnega prometa. Resnično pa doživiš večerno božično-novoletno vzdušje Dunaja, ko se sprehodiš od Štefanove katedrale, mimo

cerkve sv. Petra, skozi Hofburg, do mestnega teatra, pa mestne hiše, parlamenta, muzejev pa vse do znane nakupovalne ulice Mariahilfer. Že prvi večer smo spoznali znamenito hišo Hundertwasser, pa tudi nočni Belveder in se srečali s številnimi božičnimi sejmi, ki jih najde te na vsakem – dobesedno – vogalu dunajskih večjih ulic, na dvoriščih pomembnejših stavb. Sicer smo bolj gledali kot nakupovali, lučke pa vseeno naredijo svoje

(Se nadaljuje)

Umetniška hiša Hundertwasser v mrazu

Najbolj priljubljen je na Dunaju – in tudi najbolj znan – božični sejem pred mestno hišo. Ko pride noč, čarobnost še bolj pride do izraza.

Ređe okrašena ulica, kamor zaide precej turistov.

Nekatere ulice so okrašene enako kot lani.

Znamenita nakupovalna ulica Mariahilfer

Nočni Belveder / Vse fotografije: AB

KULTURA

KO PESEM OSTANE

Nekdanje in sedanje kranjske gimnazijke, združene v zboru Carmen manet, so novembra odlično nastopale na mednarodnem zborovskem tekmovanju v kitajskem mestu Guangzhou. O »carmencah«, uspehu in načrtih smo se pogovarjali z Barbaro Kušar.

26

HUMOR

NOVO LETO KLJUB VARČEVANJU BO

Znane slovenske osebnosti iz sveta športa, kulture, znanosti, politike in drugih družabnih tekmovalnih panog smo povprašali, kje bodo letos preživele najdaljšo noč. Odgovarjali so različno, statusu, značaju, slogu primerno

27

LJUDJE

BOŽIČNO-NOVOLETNI PIHALCI

Dobrodelnost se nadaljuje, Jerbas je bil razprodan, Pihalna godba Alpina Žiri pa že vrsto let pripravlja tradicionalen božično-novoletni koncert, ki je letos minil v znamenju 65. obletnice.

28

PETEK 28. 12. 2012

KULTURA, KINO

KO PESEM OSTANE

Nekdanje in sedanje kranjske gimnazijke, združene v zboru Carmen manet, so novembra odlično nastopale na mednarodnem zborovskem tekmovanju v kitajskem mestu Guangzhou. O »carmencah«, uspehu in načrtih sva se pogovarjala z Barbaro Kušar.

Igor Kavčič

Mlade pevke, po stažu najmlajšega, po izkušnjah pa lahko rečemo zelo obetavnega kranjskega zbora *Carmen manet* pod vodstvom dirigenta Primoža Kerštanja so se sredi novembra iz več milijonskega kitajskega mesta Guangzhou vrnila z zlato medaljo in zmago v kategoriji Pop, jazz in gospel na Guangzhou Open International Choral Competition ter kar z dvema platinastima nominacijama v tekmovanju Xinghai Prize International Choral Competition, kjer so sodelovali samo povabljeni zbori. »Da smo se na Kitajskem tako dobro odrezale, seveda ni od včeraj, ampak je rezultat zavzetega dela in celoletnih priprav na eni in dobre energije, ki nas povezuje v zbor Carmen manet, na drugi strani,« je uvodoma povedala vodja zbora Barbara Kušar, sicer profesorica matematike na Gimnaziji Kranj. Prav ona je bila namreč pred desetimi leti na gimnaziji med pobudniki danes tudi širše prepoznavnega *Dekliškega pevskega zbora*. V njem se je v tem času izmenjalo več generacij gimnazijk. Po štirih letih je vodenje zbora prevzel Primož Kerštanj. »Dekleta v dijaških letih so namreč zelo odzivna, kadar gre za resno in zavzeto delo, in dovetna za številne nove ideje,« razmišlja Kušarjeva. Zbor je redno nastopal na tradicionalnih gimnazijskih koncertih, napredek je bil vsako leto večji, prišli so uspehi na tekmovanjih

Mladim pevkam iz zbora Carmen manet je z odličnim petjem na Kitajskem uspelo prestopiti v višji rang zborovskega petja v svetu. / Foto: arhiv Carmen manet

in ko so dekleta zaključevala gimnazijo, so se vedno pogosteje vračala nazaj z željo, da bi še pelev. Tako so v okviru KD Gimnazija Kranj februarja lani ustanovili še en zbor, Carmen manet. »Želeli smo povedati, da naše punce pesem spremlja tudi naprej, ko zapustijo gimnazijske klopi. Carmen manet namreč pomeni pesem ostane.« Začelo je štiriindvajset pevk, zdaj jih v zboru prepeva dvaintrideset, enajst izmed njih je aktualnih gimnazijk. Po uspehu na območnem srečanju so se lani udeležile tekmovanja v italijanski Riva del Gardi in si tam z zlatom v kategoriji sakralne glasbe prislužile tudi nastop v glavnem programu v Guangzhouju, v kategorijo pop-jazz-gospel so se naprej uvrstile z zmago v predtekmovanju. Tekmovanje je potekalo v okviru nemške Interkultur, ki velja za eno najpomembnejših organizacij na področju zborovskih tekmovanj na svetu. Kriteriji za udeležbo so visoki, na tekmovanja vabijo najboljše žirante, ocenjevanje je zelo zahtevno

Carmen manet so v Guangzhouju v nadaljevanju na najvišjem rangu v kategorijah ženskih zborov ter že omenjeni pop-jazz-gospel prejele še platinasto priznanje ter bile v eni kategoriji druge, v drugi pa tretje, oba krat torej tik pod vrhom. Organizacija Interkultur objavlja tudi aktualno lestvico zborov, ki se pojavljajo na njihovih tekmovanjih. Več kot 6500 jih je že in »carmence« bodo na novi lestvici precej visoko. »Nastop je bil odmeven in je tudi referenca za naprej. Vesela sem, da smo za nastope na Kitajskem osvojili precej zahteven program. Eden žirantov, priznani dirigent Fred Sjöberg s Švedskega je dejal, da vsak zbor, ki se pripravlja na tako tekmovanje, v tem času na kvaliteto pridobi vsaj 15 odstotkov. S pripravami smo rasle tudi me, vsak naš pripravljalni nastop je bil boljši, punce pa so se tudi zelo povezale med seboj. Prav to ima za nas tudi mnogo večji pomen, kot pa tekmovalnost sama,« je povedala Barbara Kušar. Pevke iz Carmen manet so v povprečju stare

dvaindvajset let, družijo jih prijateljstvo in neizmerna energija. »Trenutno imamo primerno popolnjene vse glasove, odlična baza pa je v Dekliškem zboru. Gimnazijke, ki hočejo kaj več, so vedno dobrodošle,« je še povedala Kušarjeva. Te dni so nastopile na Visokem, sledi koncert v Radovljici, po novem letu pa se bodo začele pripravljati na projekt z delavnim naslovom »Severni sij«, v katerem bodo predstavile skladbe severne Evrope. »Zajeli bomo različna obdobja in glasbene žanre, od renesanse, sakralne glasbe, do sodobnih avtorjev. Jeseni nas čaka nastop na tekmovanju v belgijskem Masmehelenu,« je še povedala Barbara Kušar, vesela, da ob svojem profesorskem poklicu ob delu na najboljši način lahko izživi tudi svojo ljubezen do zborovskega petja. Da je na Gimnaziji Kranj za to pravo okolje, da jo vzpodbujajo kolegi učitelji, da jim ravnatelj Franci Rozman vseskozi daje podporo, predvsem pa ne manjka mladih deklet, ki jim zborovsko petje veliko pomeni.

LJUBLJANA

Božična pesem Slovenskega okteta

Leta 1966 je Slovenski oktet pospel prvo ploščo z božičnimi pesmimi. Pretekli teden, po 46 letih, pa je zagledala luč sveta druga zgoščenka z naslovom Božič s Slovenskim oktetom. Na zgoščenci je 14 vrhunsko izvedenih pesmi iz zakladnice slovenskih božičnih pesmi, kot petnajsta pa je najbolj znana, najbolj univerzalna božična pesem Sveta noč, ki je tako svetovna kot slovenska. Zgoščenci je dodana knjižica z zgodovino te pesmi in z besedili pesmi. Oktet, ki vsako leto decembra in januarja prepeva predvsem božične pesmi, je dolgo želel posneti te pesmi, za letošnje praznike pa je namero uresničil. Zgoščenska, na kateri oktet na orgle spremlja Tone Potočnik, je bila posneta v cerkvi sv. Marije Magdalene v Sodražici. J. K.

Slovenski oktet na predstavitvi božične zgoščene. Levo (sedi) Tone Potočnik, ki na zgoščenci spremlja pevce na orgle.

KRANJ

Klasika za praznično darilo

Danes, v petek, 28. decembra, ob 19.30 bo v Baročni dvorani Radovljiške graščine koncert vokalne in instrumentalne glasbe z odličnimi mladimi izvajalci. V letošnjem prazničnem vabilu bodo nastopili: Kristina Bitenc (sopran), Domen Križaj (bariton), David Jagodic (tenor), Maruša Bogataj (violončelo), Matjaž Bogataj (violina) in Tadej Horvat (klavir). I. K.

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Petek, 28. 12.

15.10, 20.40, 23.45

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE, 3D

12.45, 18.15 PIJEVO ŽIVLJENJE, 3D

20.30, 23.40 ATLAS OBLAKOV

14.20, 18.30 KAKO ZAČINITI ZAKON

21.20, 23.20 UBIJ JIH NEŽNO

14.00 POGUM, sinhro.

16.20 TED

16.00, 18.40 SKYFALL

Sobota, 29. 12.

15.10, 20.40, 23.45

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE, 3D

12.45, 18.15 PIJEVO ŽIVLJENJE, 3D

20.30, 23.40 ATLAS OBLAKOV

14.20, 18.30 KAKO ZAČINITI ZAKON

21.20, 23.20 UBIJ JIH NEŽNO

14.00 POGUM, sinhro.

16.20 TED

16.00, 18.40 SKYFALL

Nedelja, 30. 12.

15.10, 20.40

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE, 3D

12.45, 18.15 PIJEVO ŽIVLJENJE, 3D

20.30 ATLAS OBLAKOV

14.20, 18.30 KAKO ZAČINITI ZAKON

21.20 UBIJ JIH NEŽNO

14.00 POGUM, sinhro.

16.20 TED

16.00, 18.40 SKYFALL

PLANET TUŠ, KRANJ

Petek, 28. 12.

17.00, 21.00

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE

14.20, 20.00, 23.30

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE, 3D

13.20, 17.45, 20.15, 22.50

PIJEVO ŽIVLJENJE, 3D

16.05, 18.40, 21.20 JACK REACHER

14.20, 16.30

HČERKA NAJBOLJŠEGA PRIJATELJA

11.30, 12.20, 14.20, 16.00

BOŽIČKOV VAJENEC, sinhro.

18.30, 21.10, 23.50 TO SO 40

12.40, 15.00 PET LEGEND, sinhro

11.20, 18.00 PET LEGEND, 3D, sinhro.

Sobota, 29. 12.

17.00, 21.00

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE

14.20, 20.00, 23.30

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE, 3D

13.20, 17.45, 20.15, 22.50

PIJEVO ŽIVLJENJE, 3D

16.05, 18.40, 21.20 JACK REACHER

14.20, 16.30

HČERKA NAJBOLJŠEGA PRIJATELJA

11.30, 12.20, 14.20, 16.00

BOŽIČKOV VAJENEC, sinhro.

18.30, 21.10, 23.50 TO SO 40

12.40, 15.00 PET LEGEND, sinhro

11.20, 18.00 PET LEGEND, 3D, sinhro.

Nedelja, 30. 12.

17.00, 21.00

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE

14.20, 20.00

HOBIT: NEPRIČAKOVANO POTOVANJE, 3D

13.20, 17.45, 20.15

PIJEVO ŽIVLJENJE, 3D

16.05, 18.40, 21.20 JACK REACHER

14.20, 16.30

HČERKA NAJBOLJŠEGA PRIJATELJA

11.30, 12.20, 14.20, 16.00

BOŽIČKOV VAJENEC, sinhro.

18.30, 21.10 TO SO 40

12.40, 15.00 PET LEGEND, sinhro

11.20, 18.00 PET LEGEND, 3D, sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

HUMOR, HOROSKOP

NOVO LETO KLJUB VARČEVANJU BO

Znane slovenske osebnosti iz sveta športa, kulture, politike in ostalih družabnih panog smo povprašali, kje bodo letos preživeli najdaljšo noč. Odgovarjali so različno, statusu, značaju, slogu primerno

Mali Brat

Najprej smo vprašali novega predsednika države **Boruta Pahorja**. »Moram priznati, da imam silvestrski urnik kar precej natrpan. Najprej bom pri osmi večerni maši pomožni ministrant (da ne bi bilo preveč gneče, žal ne smem povedat, v kateri cerkvi), potem se bom odpeljal v Ljubljano, kjer bom na Prešernovem trgu po Heleni Blagne, Magnificu in Nuši Derendi, skupaj s skupino Hazard na glavnem odru z njimi zapel novoletno poslanico: »Vsak je sam, ostane sam, roke časa napletejo, pajčevinasto nebo, duša je ptič brez kril.« Že 1. januarja zjutraj se bom pridružil delavcem Komunalnega podjetja Ljubljana pri čiščenju slovenske prestolnice. Plačajo 8 evrov na uro.« Premier **Janez Janša** bo najdaljšo noč preživel nekje na Finskem: »V to

čudovito deželo sem povabljen s še nekaterimi prijatelji, ob meni bodo Tone K., Igor B. in še nekateri najbližji sodelavci. V programu je tudi finska savna, v kateri bomo uživali v lastnem potu in tako Slovincem pokazali, da se da. Spremljala nas bo Domoljubna pesem.« Predsednik državnega zbora **Gregor Virant** bo silvestroval: »V bistvu še ne vem, kje bi silvestroval, vabijo me na več koncih, pa se še nisem odločil.«

Metalec kladiva **Primož Kozmus**: »Na demonstracijah sem manjkal, raje sem vadil met kladiva v samotni Brežiškega polja. Zadnji met je bil tako dolg, da še vedno iščemo kladivo.« Pevski zbor **Kombinatke** bo novoletne praznike preživel v Bosni, kjer so bile med 2. svetovno vojno ofenzive, na Neretvi, Sutjeski, do Dražgoš bodo nazaj. Novinar in avtor dokumentarnih filmov **Jože Možina** bo preživel v tujini: »Ni skrivnost. Na Madagaskarju bom. Pripravljam namreč

Smiljan Mori bo delaven tudi preko novega leta. S čolnom bo prevažal in motiviral vse iskalce motivacij za leto 2013.

teren za 3, 4 in 5 nadaljevanje dokumentarca Madagaskar, v načrtu pa imam še en dokumentarec Ledena doba 1 do 4.« Kje bo **Branimir Štrukelj**: »V naši družini že tradicionalno za silvestra kuhamo štruklje, orehove, sirove, letos imamo tudi nov posladek z delovnim imenom »profesorjev šiht«. Pridite poskusit.« Kaj bo počel notranji minister **Vinko Gorenak**: »A se tle kdo zajebava. Nehajte se zajebavat. Ne vem, kam sem založil avionske karte

za Deviške otoke.« Pustili smo ga pri miru in vprašali še znanega motivatorja **Smiljana Morija**: »Jaz bom nekje ob vodi, imam čoln SM B59338 (glej fotografijo), ki je zasidran nekje ob obali. Če imate dovolj samozavesti in ste 110-odstotno motivirani, boste z lahkoto našli obalo, kjer se bom čez praznike nahajal s svojim čolnom. Pridite, popeljal vas bom naokrog. Po eni uri vožnje z menoj na čolnu boste prerorejeni in pripravljeni za leto 2013.«

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. marca–21. aprila)

V prihodnjih dneh se vas bo držala sreča. Vse slabe izkušnje iz preteklosti bodo pozabljene. V iskanju pravih poti boste večkrat prijetno presenečeni in to vam bo še bolj utrdilo samozavest.

Bik (22. aprila–20. maja)

Obeta se vam kar nekaj romantičnih trenutkov. Oseba, ki vas že dalj časa naskrivaj opazuje, se vam bo približala in izdala svoja čustva. Ker pa ste po naravi, sploh kar se tiče ljubezni, zelo pazljivi, bo zveza napredovala zelo počasi.

Dvojčka (21. maja–21. junija)

Uživali boste z zavestjo, da je življenje prekratko, da bi se obremenjevali z nepomembnimi zadevami. V celem tednu boste skušali čim več storiti za sebe, tako na duhovni ravni kot tudi drugače. Zakasnelo darilo vas bo presenetilo bolj, kot si mislite.

Rak (22. junija–22. julija)

Dneve, ki prihajajo, boste maksimalno posvetili samo sebi in svojim najbližjim. Skušali boste pozabiti na vse tegobe, ki vas tarejo, in tudi uspelo vam bo. V pogovoru s prijateljem boste prišli do čudovite ideje in pohiteli z uresničitvijo.

Lev (23. julija–23. avgusta)

V ljubezni imate za sedaj vse dobro, a treba se bo potruditi, da tako tudi ostane za vnaprej. Nobena stvar v življenju ni samoumevna, kar ste v preteklosti že okusili na svoji koži. Ne ponovite starih napak in strah bo odveč.

Devica (24. avgusta–23. septembra)

Vaše misli bodo še nekaj časa neurejene. Šele pozitivno sporočilo, ki ga prejmete še pravi čas, vas spravi na realna tla. Denarni podvig, o katerem boste razmišljali, je bolje preložiti na kasnejši čas. Pred vami je lepo praznovanje.

Tehtnica (24. septembra–23. oktobra)

Kot ponavadi boste tudi sedaj izdelali popoln načrt in niti najmanj ne boste pričakovali zapletov. A kljub pazljivosti in vloženemu trudu pride do rahlih posledic. Včasih je pač določene stvari bolje prepustiti usodi in času.

Škorpion (24. oktobra–22. novembra)

Pred vami je uspešna ljubezenska akcija, ki se ji boste predali na vse možne načine. Za nasvete prijatelj vam ne bo mar, pa čeprav bodo videli več korakov naprej od vas. Pri finančah boste nespametni, kar pa se vam bo poznalo šele kasneje.

Strelec (23. novembra–21. decembra)

Mirno se boste prepustili prazničnim dnevom, saj vas občutek, da nad vami ni nobene posebne nevarnosti, ne vara. Sem in tja bo mimo prišla kakšna neutemeljena in nepotrebna skrb, a se ne boste pustili premotiti. Čaka vas presenečenje.

Kozorog (22. decembra–20. januarja)

Čez cel teden se vam bodo porajale nove in nove ideje. Čeprav še nekaj časa ne boste videli cilja pred sabo, se zato ne boste obremenjevali. Zaposleni boste z drugimi stvarmi, saj se vam približuje ljubezen, kar je že zadnji čas.

Vodnar (21. januarja–19. februarja)

Ne samo, da boste drugim dopustili, da vas razvajajo, ampak boste tudi sami sebi posvetili več pozornosti. Že nekaj časa ste se počutili dokaj nestabilno in brez občutka varnosti težko živite. Zato vam bodo dogodki v tem tednu zelo koristili.

Ribi (20. februarja–20. marca)

Pri finančah boste spet pretiravali, zato so temu primerne skrbi že na vidiku. Seveda se jih boste s svojim pozitivnim razmišljanjem lahko hitro znebili. A vseeno boste slej ko prej morali trezno pretehtati, kako naprej. Obisk vas bo prijetno presenetil.

Od zadaj

Ob dnevu samostojnosti in enotnosti lahko potrdimo našo samostojnost pri najemanju kreditov v tujini in enotnost v tem, da bo novo leto 1. januarja.

Decembrska štafeta treh dobrih mož: prvi je začel »nosit« Miklavž, ki je štafeto uspešno predal Božičku, trenutno za ekipo teče dedek Mraz, Slovenci pa željno čakamo junaka, ki bi prevzel štafeto za leto 2013.

LAŽJI SUDOKU

9				7			6
	3			5	8	4	
6			2				5
8	1		4				
		5			6		
			6		8		4
	8			9			6
		9	2	3			4
5			7				

Rešitev:

2	6	1	9	2	9	6	8
8	7	9	6	2	6	1	4
1	9	4	7	6	5	8	2
7	2	8	9	1	4	6	3
6	1	9	5	2	8	9	7
9	2	7	6	1	9	8	3
4	6	7	9	8	2	1	5
9	8	2	1	3	7	5	6

TEŽJI SUDOKU

	7			9			4
3			1				
	2	8					5
			4		1	8	
		1	2		6		
6	5					4	7
					9		5
	3			7			2

Rešitev:

1	2	9	7	2	5	6	8
5	8	6	6	2	9	7	1
6	7	8	9	1	3	5	9
4	3	6	9	2	1	8	7
7	1	5	4	8	6	9	2
2	9	8	1	6	7	4	5
9	5	1	6	7	4	9	2
8	6	2	9	1	5	7	3
6	7	2	5	6	9	1	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov.

TA JE DOBRA

Zdaj pa na delo

Nekega dne je Janez prišel v službo popolnoma gol. Sodelavci, vsi šokirani, pokličejo šefa. Ta je Janeza nemudoma poklical na zagovor in ga vprašal:

»Pa dobro, Janez. Kaj ti je danes, da si prišel gol v službo? A si ti normalen?« Janez je začel pripovedovati: »Poslušajte, šef! Ko sem šel zjutraj nekoliko prej v službo, me je skozi okno zagledala naša soseda in me povabila na kavo.« »Ne razumem, kakšno zvezo ima to s tem, da si prišel gol v službo.«

»Poslušajte naprej šef! Seveda grem k njej na kavo, za povrh pa dobim še cigarete, šilce žganja in piškote. Super postrežba, vam rečem. No, jaz tako uživam, pijem, kadim in jem piškote, ko soseda nenadoma pride izpod tuša, popolnoma gola in zahteva, da se slečem še jaz. In sem se slekel. Nato me soseda odpelje v spalnico in reče: »Ajdi, zdaj pa na delo! In evo mene v službi.«

Slabi časi

So vprašali ciganko po starih časih, češ kako se je včasih živelo?

Pa je odgovorila: »Super, nakupovala sem možu, otrokom, lahko sem si privoščila vse živo. Res se je super živelo včasih.«

In so spet vprašali: »Pa dobro, kako pa zdaj živite?«

»Kako živimo? Za en drek, čisto v vsaki trgovini so postavili varnostne kamere.«

Resnica o nedrčku

Nedrček je najbolj demokratičen del obleke. Tlačil velike, dviga male in ima množice pod kontrolo.

DRUŽABNA KRONIKA

BOŽIČNO-NOVOLETNI PIHALCI

Dobrodelnost se nadaljuje, Jerbas je bil razprodan, Pihalna godba Alpina Žiri pa že vrsto let pripravlja tradicionalen božično-novoletni koncert, ki je letos minil v znamenju 65. obletnice.

A. B., P. M. B.

Zaradi prostorske stiske zadnja leta koncert pripravljajo v športni dvorani OŠ Žiri in tudi tokrat je bil dobro obiskan. Pred dvema letoma je dirigentsko paličico prevzel mladi pozavnist **Branko Mrak** iz Logatca, ki v žirovski godbi vidi velik potencial. Tokratni repertoar je med drugim vseboval brazilske, židovske in pop ritme. Slišali smo Straussov Radetzky Marsch in de Meijev Oregon. Da bi se večer zaključil, kot se za veliko obletnico

spodobi, so godbeniki navdušenemu občinstvu naklonili še tri dodatne skladbe. Tako ni šlo brez Avsenikove Na Golici in tradicionalnih koračnic.

Tudi **Pihalni orkester Alples Železniki** je v športni dvorani v Železnikih na Stefanovo priredil tradicionalni božično-novoletni koncert. Štirinajsti po vrsti. Z njimi sta nastopila še pianist **Boštjan Grabnar** in pevec **Oto Pestner**, za vezni tekst je skrbel **Marcel Gomboc**, domače mažoretke pa so dogodek še dodatno popestrile. **Pihalni orkester občine Šenčur** pa je še tretji, ki je ravno tako v tem tednu pripravil koncert in ga poimenoval

V Košnikovi gostilni, kjer v Domu krajanov v Šenčurju seveda brez tradicionalnega Janeza, ki ga že vrsto let uspešno upodablja **Mito Trefalt**, ni šlo.

V Poljanah je bila glasbena narodno zabavna dogodivščina **Jerbas domačih** hitro razprodana, njegova rdeča nit pa so bili letos običaji in prigode v času božično-novoletnega časa, v Poljanski dolini, ki so jih prisotnim skozi besedo predstavile **Tončka Oblak**, **Olga** in **Katja Šubic**. So pa tudi v Domu J. Azmana v Bohinjski Bistrici organizirali dobrodelni, ravno tako glasbeni večer **Bohinj poje**, kjer so zbirali denar za prizadete v

času poplav. Zbrali so 1560 evrov. Tisoč evrov so namenili družinama **Kuhar – Kac** iz Starš pri Mariboru; preostali denar pa odnesli v Gorišnico, v bližino Ptuja, kjer na samem živi vdova Marija Herič, ki ji je hišo zalilo do oken, gospa je bila popolnoma odrezana od sveta skoraj štiri dni in za razliko od družine iz Starš si še ni opomogla. »Verjamemo, da ji bo tudi naš znesek pomagal. Na osnovi naše akcije bodo poskušali preko RK pridobiti še več sredstev, ki bi gospe Mariji v tem trenutku pomagala prebroditi zimo,« še doda **Jure Sodja**, predsednik Kulturnega društva Bohinj.

Foto: Polona M. Baldasini

Občinstvo v Žireh je najbolj navdušilo Thriller Michaela Jacksona, kjer je solo na saksofonu odigrala Sara Trček.

Foto: Polona M. Baldasini

Najstarejši član, tobentač Viki Žakelj pri Pihalni godbi Alpina Žiri igra že od vsega začetka, vseh 65 let.

Povezovalca koncerta v Železnikih Marcel Gomboc in nastopajoča Nina Pohleven / Foto: Andrej Tarfila

Oto Pestner in Boštjan Grabnar v družbi Pihalnega orkestra Alples Železniki. / Foto: Andrej Tarfila

Pihalni orkester občine Šenčur je tokrat koncertiral v Košnikovi gostilni. / Foto: Igor Kavčič

Na Jerbasu domačih v polni telovadnici OŠ Poljane na odru poleg dobre glasbe tudi smeha ni manjkalo. / Foto: Denis Bozovičar

VRTIMO GLOBUS

Najbolj dobrodelna je Taylor

Na lestvici najbolj dobrodelnih zvezdnikov, ki jo je objavila spletna stran DoSomething.org, je prvo mesto prepričljivo zasedla country pevka **Taylor Swift (23)**. Ta je v letu 2012 donirala 4 milijone dolarjev dvorani slavni. Med drugimi so se na lestvici znašli tudi Miley Cyrus, Channing Tatum, Lady Gaga, Justin Bieber, Robin Roberts, Pink, LeBron James, Selena Gomez in Ian Somerhalder.

Umrl filmski veteran Jack Klugman

Jack Klugman (90), z emmyjem nagrajeni igralec, zvezdnik televizijskih serij The Odd Couple in Quincy M.E. ter ljubljene filmskega in gledališkega občinstva zadnjih pet desetletij, je umrl minuli ponedeljek v Los Angelesu. »Imel je lepo življenje in užival vsak prav vsak trenutek v njem,« je o svojem očetu, ki je 1980 zaradi raka na grlu izgubil glas ter se kasneje naučil govoriti z nadzorovanjem dihanja, povedal njegov sin Adam.

Jessica znova noseča

Konec je z ugibanji – **Jessica Simpson (32)** je komaj sedem mesecev po porodu hčerke Maxwell sporočila, da bo drugič postala mamica. Novico je z maminimi oboževalci delila kar mala Maxwell, ki na fotografiji sporoča, da bo postala starejša sestra. »Pa vesel božič vam želimo,« je s pomočjo mamice zaželela mala Maxwell.

Poslovil se je Charles Durning

Dan pred božičem je v domači hiši na Manhattanu umrl vsestranski igralec **Charles Durning (89)**. V bogati filmski karieri je bil dvakrat nominiran za oskarja, leta 1982 za vlogo v komediji The Best Little Whorehouse in Texas, dve leti kasneje pa za vlogo v komediji To Be or Not to Be. Prejel je tudi zlati globus.

Eva Čebulj iz Adergasa je šestnajstletna dijakinja kranjske gimnazije, ki v domačem gostišču rada pomaga v strežbi, sicer pa se pridno posveča šoli, a kljub temu najde čas za svojo veliko ljubezen – glasbo. **Igra namreč kitaro in klavir, rada pa tudi poje.**

/ Foto: Tina Dokl

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

Janez Rozman s.p. - Rozman bus, www.rozmanbus.si, tel: 04/5315 249
SILVESTROVANJE BANJA VRUČICA: 30. 12.-2. 1. 2013; **TRST:** 11. 1.; **AKCIJA BANJA VRUČICA IN TERAPIJE:** 18. 2.-25. 2.; **AKCIJA BIOTERME KOPALNI:** 21. 1., 28. 1.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 20.-24. 1. - **AKCIJA, PUSTOVANJE:** 7.-10. 2. **SREČNO NOVO LETO 2013**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat.

PIREDITVE**Večer kulture**

Žiri – V Krajevni knjižnici Žiri se bo jutri, v soboto, 29. decembra, ob 19. uri začel Večer kulture s predstavitvijo knjige Moški na položajih, ženske v strahu, otroci na češnjah: zbirka spominov na vojno za obrambo samostojne Slovenije leta 1991.

IZLETI**Na Šmarjetno goro**

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 3. januarja, na pohodniški izlet na Šmarjetno goro. Nezahtevne hoje bo za dve uri in pol. Odhod bo z avtobusne postaje Kranj, odkoder se boste na pot peš odpravili ob 9. uri.

OBVESTILA**Brezplačno drsanje v Kranju**

Kranj – Mestna občina Kranj v času božično-novoletnih počitnic vabi vse občanke in občane na brezplačno drsanje v Ledno dvorano na Zlato polje. Drsanje bo možno danes, v petek, 28. decembra, od 10. do 12. ure, jutri, v soboto, 29. decembra, od 16.30 do 18. ure, v nedeljo, 30. decembra, od 10. do 11.30. V ponedeljek, 31. decembra, in v torek, 1. januarja 2013, bo dvorana zaprta. Brezplačno drsanje je možno tudi na montažnem drsalistišču, ki je postavljeno na Slovenskem trgu in sicer najmanj do konca februarja 2013 oziroma dokler bodo dopuščale vremenske razmere.

KONCERTI**Božični koncert MePZ Lipnica**

Naklo – Mešani pevski zbor Lipnica (Kulturno društvo Kamna Gorica) vabi na Božični koncert Kaj se vam zdi, pastirci vi z gosti, pevsko skupino Sosedje iz Žirovnice, ki bo danes, v petek, 28. decembra, ob 18.30 v cerkvi Sv. Petra v Naklem.

Veliki novoletni koncert Slovenskega citrarskega kvarteta

Radovljica – Veliki novoletni koncert Slovenskega citrarskega kvarteta iz cikla Večeri dobre glasbe bo v četrtek, 3. januarja, ob 19. uri v Baročna dvorana radovljiške Graščine. Koncert je za abonma in za izven.

PREDSTAVE**Jaka in Sraka**

Slovenski Javornik – DPD Svoboda France Mencinger Javornik Koroška Bela vabi na ogled lutkovne predstave Jaka in Sraka, ki bo jutri, v soboto, 29. decembra, ob 17. uri v mali dvorani Svobode na Slovenskem Javorniku.

Glede na to, da je doma narejeno pecivo najboljša pot, kako na svojo družino ali goste narediti dober vtis, smo prepričani, da bo knjiga med najbolj priljubljenimi na vaši kuhinjski polici. Knjigo odlikuje več kot 120 receptov raznih piškotov, sladkega in slanega peciva. Vsak recept pa tudi spremlja kakovostna barvna fotografija.

168 strani, spiralna vezava. Redna cena: **12,50 EUR**. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **10 EUR**. Ceni knjige prištejemo še poštino.

Knjigo lahko kupite na sedežu Gorenjskega glasu, jo naročite po tel.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Redna cena knjige je 23,90 evrov. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le **20 EUR** + poština.

Izjemno zanimiva knjiga odstira nova odkritja o obmejnih krajih, gorah in dolinah med Peco in Obirjem. Mnogi bolj znane kraje poznate, Olševo in Goro sv. Heme. Kaj pa Cimpesar, Volinov vrh in Pluže? Kdo pozna skrito grapo Remšenik ali sončne planine na Topici? Knjiga vam slikovito predstavlja slabo poznane naravne bisere v Karavankah.

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:
www.komunala-kranj.si
info@komunala-kranj.si
Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!**Spletne copatke za dojenčke**

Glasove Muce Copatarice so pred kratkim kranjski porodnišnici izročile 334 parov copatk.

DINA KAVČIČ

Kranj – Glasove Muce Copatarice so skupina žensk, ki deluje od jeseni leta 2010. Od takrat se enkrat na mesec sestanejo na Gorenjskem pletoje copatke za novorojenčke, ki se rodijo v kranjski porodnišnici. Od začetka pa do letošnjega decembra so napletle že 1.771 parov copatk in z njimi osrečile predvsem mamice novorojenčkov. Na zadnjem obisku v porodnišnici so oddale 334 parov copatk, osebje pa jih je kot vedno prijazno sprejelo in pogostilo s sokom in pecivom. Ob prijetnem klepetu nam je direktorica Andreja Cerkenjenik Škafar povedala, da je zelo ponosna na kader, predvsem na ekipo mladih babic, ki se kljub mladosti obnašajo kot prave babice in porodnice obravnavajo s

pristno toplino. Dejala je še, da bodo po novem letu dobili novo porodno posteljo, načrtujejo pa tudi obnovo celotnega porodnega bloka. Pri porodih omogočajo pestro izbiro metod za lajšanje porodnih bolečin, ki so pri nosečnicah vedno bolj priljubljene.

Glasove Muce Copatarice, ki so v tem času postale prave prijateljice, bodo copatke za male nogice pletle še naprej. Še posebej so vesele, da z njimi lahko pomagajo tudi v teh težkih časih, ko se nemalo družin sooča s socialno stisko. In če tudi vi želite v prazničnih dneh pomagati, lahko sodelujete v dveh donatorskih akcijah, ki potekata v kranjski porodnišnici za nakup defibrilatorja in grelnikov za novorojenčke. Več informacij najdete na njihovi spletni strani www.bolnisnica-kranj.si.

Glasove Muce Copatarice so copatke mamicama male Nuše (na sliki levo) in Lane izročile kar v sobi.

BLED

Znova bodo sklenili krog prijateljstva

Okoli Blejskega jezera bodo tudi letos sklenili krog prijateljstva. Od 12. ure dalje bo na stojnicah ob pešpoti okoli jezera mogoče spoznati dejavnosti občinskih društev in klubov, v Veliki Zaki pa bo od 15. ure dalje tudi otroški tabor, v okviru katerega bo Društvo za varstvo okolja Bled s pomočjo turističnega društva pripravilo labirint na obali jezera. Ob 17. uri pa bodo pred teraso kavarne Park med obiskovalce razdelili tisoč bakel in se odpravili na sprehod okrog jezera. Ob 18. uri pa bo v Veliki Zaki mogoče uživati še v Blejski vodni simfoniji. **M. R.**

GLEDALIŠKA DOŽIVETJA PRAZNIČNEGA DECEMBRA

PREŽIVITE DECEMBRSKI VEČER V GLEDALIŠČU IN SI ŠE PRED KONCEM LETA NARIŠITE NASMEH NA OBRAZ!

Vinko Möderndorfer:
LIMONADA SLOVENICA
Malce hudobna komedija o današnjem času
Petek, 28. december ob 19.30

PREDSTAVA ZA OTROKE
Ela Peroci – Desa Muck: **MUCA COPATARICA**
Otroška klasika za vse čase!
Nedelja, 30. decembra ob 16.00

SILVESTRSKA PREDSTAVA
Nikolaj Vasiljevič Gogolj:
REVIZOR
Komedija o oblastnikih s kozarcem šampanjca
Silvestrski večer ob 19.00

PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE
KRANJ

Rezervacija in nakup vstopnic pri gledališki blagajni Prešernovega gledališča Kranj od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.00, ob sobotah od 9.30 do 10.30 ter uro pred predstavo. Telefon 04 20 10 200.

www.pgk.si

Radio Triglav
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

domplan

Domplan d.d., PE Nepremičnine,
Mesti trg 20, 4220 Škofja Loka
T: 04/51 10 831, F: 04/51 10 835,
M: 041 647 434, E nepremicine@domplan.si
Domplan d.d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/ 20 68 700, F: 04/20 68 701
M: 041 647 433, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

Družba Domplan širi dejavnost posredovanja nepremičnin na območje občine Škofja Loka in Medvode. V naši enoti na Mestnem trgu 20 v Škofji Loki vam nudimo ugodno vse storitve v zvezi s posredovanjem nepremičnin in sicer:

- Iskanje kupcev in prodajalcev nepremičnin;
- Strokovno svetovanje in ocenjevanje tržne vrednosti nepremičnine;
- Organiziranje ogleda nepremičnine;
- Preverjanje in pridobitev vseh potrebnih dokumentov o nepremičnini (v ZK, v katastru stavb);

Skrb za oglaševanje po različnih medijih;

- Izdelava ustreznih pogodb z lastno pravno službo;
- Pomoč in svetovanje pri vpisu lastninske pravice na ime kupca v zemljiško knjigo.

Družba Domplan na nepremičninskem trgu Gorenjske predstavlja jamstvo za tehnično strokovno upravljanje nepremičnin ter varnost in zaupanje pri posredovanju le-teh.

STANOVANJE - PRODOMO

Kranj, Vodovodni stolp, trisobno v III. nadst. izmere 73,80 m², l. izgr. 1965, obnovljeno l. 2005 (kopalnica, WC, CK na plin, instalacije v kuhinji in kopalnici) vpisano v ZK, klet, balkon, cena 116.000,00 EUR.

Tržič, Ravne, 1s+kabinet, l. nadst. v izmeri 55,70 m², l. izgr. 1989, lepo ohranjeno in sončno, CK, balkon, klet, ZK še ni urejena, sta pa obe originalni pogodbi, cena 75.000,00 EUR.

Kranj, Zlato polje, trisobno, II. nadst. v izmeri 97,07 m² (uporabne površine 73 m²), l. izgr. 1949, prenovljeno l. 2007 - okna, CK, l. 2008 - kopalnica, WC, ZK urejeno, stanovanje je prazno, cena 107.000,00 EUR.

Kranj, staro mestno jedro, trisobno, mansarda, izmere 100 m², l. izgr. 1983, kuhinja, dnevni prostor, 2x spalnica, kopalnica, WC, CK, klet, dvigala in balkona ni, cena 80.000,00 EUR.

HIŠE - PRODOMO

Kranj, staro mestno jedro, enonadstropna, 120 m² stanovanjske površine na parceli velikosti 262 m², l. izgr. 1935, prenovljena l. 2002 - okna, vse instalacije, kopalnica, CK na olje, dvorišče, kjer je možno parkiranje za dva avtomobila, terasa s 115 m² vrta, cena 165.000,00 EUR.

Kranj, Klanec, vrstna, tlorisa 125 m² na parceli velikosti 182 m², l. izgr. 1974, uporabne površine 3x 80 m², streha zamenjana l. 2007, ogrevanje na plin, v hiši garaža, lepa sončna lokacija, cena 228.000,00 EUR.

Kranj, mestno jedro, pod Jelenovim klanecem, dvonadstropna tlorisa 88 m² na parceli velikosti 319 m², podkletena, v hiši je garaža l. izgr. 1930, streha obnovljena 1970, fasada 2010, drugače potrebna obnove, lokacija sončna, cena 130.000,00 EUR.

Davča, enonadstropna tlorisa 90 m² na parceli velikosti 942 m², l. izgr. 1930, obnovo streha 1950, l. 2000 obnovljeno - tlaki, WC, kuhinja, vse instalacije, zelo lepa sončna lokacija, pribl. 6 km oddaljena od smučišča Cerkno, cena 99.000,00 EUR.

Trstenik, na izredno lepi sončni lokaciji, medetažna s 300 m² uporabne stanov. površine na parceli velikosti 1144 m², l. izgr. 1999, cena 375.000,00 EUR, v kateri je vključena tudi vsa oprema izdelana po meri.

POSLOVNI PROSTOR PRODOMO

Tržič, Deteljica, na dobri, prometni lokaciji za trgovino, pisarniško ali računalniško dejavnost v skupni izmeri 1130 m² (klet 522 m² in v etaži 581 m²) l. izgr. 1978, možnost parkiranja, CK, ZK urejeno, cena 740 EUR/m² in še en poslovni prostor v kleti za trgovino ali skladišče izmere 605 m², l. izgr. 1978, cena 640 EUR/m².

Tržič, v centru mesta na glavni ulici, pritličje v izmeri 30 m², l. izgr. 1900, že delno prenovljen, primeren za neživilsko trgovino, cena 25.000,00 EUR.

PARCELA - PRODOMO

Tržič, Hudo, velikosti 1099 m², zelo lepa, ravna, vsi priključki, cena 119 EUR/m².

Bašelj, velikosti 1007 m², zelo sončna in mirnem okolju, malo v naklonu, na parceli že elektrika, voda in telefon, cena 115,00 EUR/m².

Kranj, proti Naklemu, v industrijski coni v izmeri 3260 m² za proizvodnjo, skladišča, parkirišče, cena 130 EUR/m² in še pribl. 18 EUR/m² za komunalni prispevek.

Kranj, Planina I, Županičeva ulica v izmeri 1429 m², možna je samo gradnja podzemne garažne hiše, cena 80,00 EUR/m².

Preddvor, Tupaliče v izmeri 2184 m² za poslovni objekt velikosti tlorisa 19,30 x 13,60 m² z gradbenim dovoljenjem, cena 140 EUR/m².

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

PRAZNIČNI DELOVNI ČAS:

Pon., 24.12.2012 od 7. - 12.
Čet., 27.12.2012 od 7.-15.
Pet., 28.12.2012 od 7. - 15.
Pon., 31.12.2012 od 7. - 12.

SREČNO 2013

ODDAJA MALIH OGLASOV
in ZAHVAL MED PRAZNIKI:

Male oglase in zahvale oziroma osmrtnice sprejemamo za objavo v ponedeljek, 24.12. do petka, 21.12. do 14. ure; za petek, 28.12. do ponedeljka, 24.12. do 14. ure in za ponedeljek, 31.12. do petka, 28.12., do 14. ure.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODOMO

NOVO, luksuzno stanovanje, cca 300 m², v Šenčurju, tel.: 040/871-299 12005518

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Fax: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

ODDAM

2.5-SOBNO stanovanje v hiši v Škofji Loki, 1. nadstropje, 75 m², cena 350 EUR + stroški, tel.: 041/719-442 12005551

OPREMLJENO stanovanje v Kranju, tel.: 041/322-653 12005641

HIŠE

PRODOMO

ENODRUŽINSKO hišo na Hrvaškem - Draganici, ob cesti Karlovac - Zagreb, tel.: 070/557-560 12005613

POSESTI

NAJMEM

TRAVNIK ali njivo v okolici Kranja, tel.: 040/730-922 12004595

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC Ineks na Savski cesti 34 Kranj (bivša Trenča) oddamo, velikosti od 100 do 750 m². Cena 2,95 EUR/m² mesečno, tel.: 041/426-898 12004845

Izžrebanci nagradne križanke, katere sponzor je bila kitajska trgovina **HONG KONG** iz Kranja, so: **Boris Pertot** iz Kranja; **Majda Bogataj** iz Škofje Loke; **Milena Neumann** z Jesenic; **Nika Mohorč** z Bleda in **Slava Pelko** iz Žabnice. Po pošti prejmejo darilni bon za nakup v trgovini v vrednosti 20 evrov. Čestitamo!

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO v Šorlijevi ulici v Kranju, tel.: 040/190-600 12005346

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODOMO

MITSUBISHI Pajero 3.2 DID, letnik 11/2003, 3 vrata, srebrne barve, 206.000 km, lepo ohranjen, novi sedeži, komplet zimskih in letnih gum, strešni prtlačnik, cena 8.900 EUR, tel.: 041/681-045 12005387

AVTODELI IN OPREMA

PRODOMO

GUME in platišča za različne avte, akumulatorji različnih moči, rabljeni - preizkušeni, tel.: 041/722-625 12005123

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

AVTOMOBILI, celi ali poškodovani, lahko tudi z okvaro motorja, od let. 1997 dalje, tel.: 041/638-882, Marjan 12005311

TEHNIKA

PRODOMO

NOTESNIK Eee PC 1000H, trdi disk 160 GB, zaslon 10 inch, črne barve, malo rabljen, s torbico in miško, Cena 170 EUR, tel.: 031/605-101, Kranj 12005508

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODOMO

DRVA - metrska ali razžagana, možna dostava, tel.: 041/718-019 12005308

BUKOVA drva, cena 55 EUR, mešana drva, cena 40 EUR, možnost razreza in dostave, tel.: 040/338-719 12005307

BUKOVA in hrastova suha drva, ugodno, tel.: 031/765-738 12005638

BUKOVA, brezova in jesenova drva, cena 50 EUR/m³, tel.: 041/657-175 12005471

PO UGODNI ceni prodam lesne brikete za kurjavo, tel.: 04/53-31-648, 040/887-425 12005526

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

3-DELNO omaro, tel.: 04/20-11-058 12005630

PRODOMO

KUHINJSKO mizo, raztegljivo, dimenzije 150 x 90, zelo ugodno, 041/262-046 12005646

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OSTRINO svojega vida lahko brezplačno preverite v Optiki Aleksandra, Qlandia Kranj in Kamnik, 04/234 234 2, www.optika.si 12005554

89.8 91.1 96.3

RADIO SORA
Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4,
4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50,
fax: 04/506 50 60,
e-mail:
info@radio-sora.si

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

MLADO črno muco, vajeno bivanja v stanovanju in na hišni WC, tel.: 041/254-235 12005640

KMETIJSKI STROJI

PRODOMO

HIDRAVLIČNI cepilniki drv, 13, 17, 21 in 25 ton ter transportni trakovi za transport drv in senenih bal. Kozina, Kranj, d.o.o., Pintarjeva ul. 5, Kranj, tel.: 041/652-285 12004664

KUPIM

TRAKTOR, poleg lahko tudi plug in brane ter kiperprikolico Tehnostroj, tel.: 041/235-349 12005531

PRIDELKI

PRODOMO

SOK, naraven, domači iz jabolok, visokodebelnih dreves, cena 1.20 EUR/lit. in jabolka 0,80 EUR/kg, ugodno prodajamo. Kmetija Primc, Hudo 1 (pri Kovorju), Tržič, tel.: 041/747-623 12005621

VINO - cviček, integrirana pridelava, v rinfuzi ali ustekleničen, z dokumentacijo, tel.: 031/206-874 12005509

VZREJNE ŽIVALI

PRODOMO

BIKCA simentalca, starega 2 meseca in prodam nerjaveči vzdni štedilnik, tel.: 041/862-078 12005642

ČB BIKCA, tel.: 041/350-423 12005639

ČB BIKCA, starega 10 dni in kravo križano, drugi bredo 5 mesecev, tel.: 031/248-021 12005644

ČB BIKCE od 4 mesece naprej, tel.: 040/816-363 12005643

MLADO kravo stetelem, 04/51-81-447 12005645

DAMJAKE za odstrel, tel.: 041/657-175 12005470

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 2 - 8 tednov, tel.: 051/441-722 12005636

BIKCA simentalca do 7 dni ali 250 kg, tel.: 041/271-294 12005637

DOBRO kravo simentalco, visoko bredo - v 9. mesecu, tel.: 041/450-680 12005562

NAJVEČJI odkupovalec živine za izvoz v Slovenijo. Plačilo 3 dni. Brezplač. dostava peletov, briketov in drv. Smreka center, d.o.o., Žabnica, tel.: 04/25-51-313 12005305

Trda vezava,
168 strani.
Red na cena knjige je
22,90 EUR. Če knjigo
kupite ali naročite
na Gorenjskem
glasu, je cena

18 EUR
* Poština

Knjiga je vedno lepo darilo.

Naj tudi v vašem domu zadiši po omamnem vonju pravkar pečene kruha! V knjigi boste našli 70 receptov za telo in dušo, od osnovnih receptov do prefinjenih posebnih kruhov, s številnimi namigi za izboljšanje vaše pekovske veščine.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

STORITVE

NUDIM

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter, s. p., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zaves, plise zaves, komarniki, markize, www.asteriks.net 12005309

ADAPTACIJE novogradnje od temelja do strehe. Notranje omete, fasade, kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 12005611

EKOCLEAN, d.o.o., Podljubelj 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistern, filtracije, prevoz in odkup kurilnega olja, tel.: 041/989-987 12005314

MIZARSTVO LESPO d.o.o., Brode 13, Šk. Loka izdeluje notranja vrata, vgradne omare, kuhinje in drugo pohištvo, tel.: 041/341-290 12004054

SLO DOM - stene, stropi knauf, armstrong; izdel. podstreh in adaptacije stanovanj; laminati, okna, vrata, str. okna Velux; pleskarska dela, Slavko Markotič, s. p., Suška c. 28, Šk. Loka, tel.: 0590/20-722, 041/806-751 12005313

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic. Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik s.p., Vinharje 14, Poljana nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468 12005332

POUČUJEMO klavir in el. klaviature za vse starosti; www.klavir-online.eu 12004848

ZASEBNI STIKI

ŽENITNA posredovalnica Zaupanje za vse starosti. Dolenja vas 85, Prebold, tel.: 031/836-378 12002834

OBVESTILA

ČIŠČENJE in razrez cistern, prečrpavanje, filtracija in prevoz kurilnega olja. Ekol, d.o.o., Laze 18 a, Kranj, tel.: 04/25-19-922 12005485

RAZNO

PRODOMO

ZRAČNO suhe smrekove colarice in plohe, tel.: 040/776-484 12005623

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve
Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

OSMRTNICA

V neizmerni žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 77. letu starosti za vedno zapustil naš dragi

MUJO HUMIČ
z Mlake pri Kranju, Štefeta ulica 16

Pogreb dragega pokojnika bo danes, v petek, 28. decembra 2012, ob 15. uri na pokopališču na Kokrici. Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje v poslovljni vežici na tamkajšnjem pokopališču. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Vsi njegovi
Kranj, 24. decembra 2012

ZAHVALA

Mesec dni pred 98. rojstnim dnevom nas je zapustila draga teta in sestra

ANTONIJA BENEDIK
roj. Lotrič
Jorcova Tončka iz Dolenje vasi

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se prišli posloviti od nje. Hvala za izrečena sožalja in sveče. Hvala ZD Železniki, UKC Ljubljana in bolnišnici Petra Držaja in osebjem doma Bor - Črni Vrh nad Idrijo. Prav tako se zahvaljujemo g. župniku Damjanu Proštu za lep pogrebni obred, pogrebni službi Akris, pevcem in trobenčarju. Še enkrat hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo imeli radi in se poslovili od nje.

Žalujoci: nečakinja Veronika in ostalo sorodstvo
Dolenja vas, 21. decembra 2012

LOTO

Rezultati 104. kroga - 26. decembra 2012
10, 12, 14, 17, 26, 27, 35 in 25
Lotko: **5 3 6 3 6 0**
Loto PLUS: **7, 9, 18, 19, 25, 30, 39 in 17**
Sklad 105. kroga za Sedmico: 250.000 EUR
Sklad 105. kroga za Lotka: 190.000 EUR
Sklad 105. kroga za PLUS: 1.060.000 EUR

ANKETA

Kam za
praznike?

SAMO LESJAK

Mimoidoče smo povprašali, kako preživljajo praznične dni in kje bodo dočkali začetek novega leta. Bo finančna recesija okrnila tudi najdaljšo noč v letu?

Foto: Gorazd Kavčič

Pavle Logonder, Crngrob:

»Božič sem preživel v družinskem krogu, udeležili smo se polnočnice. Novo leto bomo pričakali kar v domačem kraju skupaj s prijatelji. Preostale dni pa kar delavno, saj časi niso ravno rožnati.«

Dolfe Ramovš, Šenčur:

»Silvestrovati nameravam na čudovito okrašenih ulicah Kranja v prijetni družbi. Sicer pa v teh dneh hodim v hribe, če bo vreme dopuščalo, se bom odpravil smučat na Krvavec.«

Meta Katarina Tavčar, Dorfarje:

»Praznične dni preživljam aktivno – zdrav duh v zdravem telesu. Močno se že veselim novega leta, saj gremo s prijatelji v Čateške Toplice, kjer bomo skupaj veselo zažurali.«

Jernej Strah Bergant, Ljubljana:

»Imam tri majhne otroke, tako da praznične dni preživljam z družino. Odpravimo se na kak krajši izlet ali sprehod in uživamo v praznično okrašenem ambientu.«

Katarina Kogovšek, Šenčur:

»Kakšnih posebnih načrtov za praznovanje nimam, saj mi veliko časa vzameta študij ter delo v gostinstvu. Za silvestrovo se bom s prijatelji odpravila v prelepo belo Ljubljano.«

Na sveti večer hodili za zvoncem

V Železnikih so tudi letos na predvečer božiča ohranjali star običaj »hoja za zvoncem«. Z zvonjenjem in ubranim petjem božičnih pesmi so poskrbeli, da domačini niso zaspali k polnočni maši.

ANA ŠUBIC

Železniki – Ko je v ponedeljek zvečer ura v zvoniku cerkve sv. Antona Puščavnika v Železnikih odbila deset, je izpred kulturnega doma proti zgornjemu koncu mesta krenila procesija petdesetih udeležencev, ki so z zvonjenjem in ubranim petjem božičnih pesmi skrbeli, da domačini niso zaspali k polnočni maši. Gre za star običaj »hoja za zvoncem«, njegove korenine segajo v 17. stoletje. Domislil si ga je ugledni domačin, fužinar Jurij Plavec.

»Železniki so bili v 17. stoletju še podružnica selške fare. Leta 1622 se je Jurij Plavec na pobudo Železnikarjev odpravil k patriarhu v Oglej, da bi izposloval ustanovitev samostojne župnije v Železnikih. Bil je uspešen, tako da je iz Ogleja prinesel listino, s katero je bila ustanovitev nove župnije v Selški dolini potrjena. Vendar pa je Plavec po ustanovitvi župnije prvo leto zaspal k polnočnici, saj so se zvonovi iz zvonika farne cerkve v zgornji konec Železnikov slabo slišali. Da se to ne bi več zgodilo, je mladim fantom kupil poseben zvon, da so na sveti

Hoje za zvoncem se je letos udeležilo okoli 50 domačinov. Na čelu procesije zvonijo samski fantje. / Foto: Andrej Tarfila

večer zvonili po zgornjem koncu Železnikov in budi-li ljudi k polnočnici. Zvoniti so začeli dve uri pred polnočjo, da je bilo še dosti časa za pripravo na polnočno mašo v farni cerkvi. Fantje so navodila skrbno upoštevali in priljubljeni običaj se je ohranil vse do danes,« je pojasnil Tomaž Weiffenbach, predsednik Turističnega društva

Železniki. Slednje že vrsto let v sodelovanju z Mešanim pevskim zborom Domel in Lovsko družino Železniki ohranja star običaj.

»Hoja za zvoncem je spet lepo uspela, domačini ta običaj zelo spoštujejo,« ugotavlja Weiffenbach. Na plavžu so fantje tudi letos pozvonili pri posameznih hišah, lovsko družina pa je

udeležencem postregla s toplim čajem in kuhanim vinom. »Na čelu procesije sicer zvonimo samski fantje, pozvonili pa naj bi predvsem pri samskih dekletih. Fant, ki na koncu običaja zadnji pozvoni, naj bi dal ostalim vedeti, da je to njegovo zadnje zvonjenje in da se bo v prihajajočem letu oženil,« je še pojasnil Weiffenbach.

Prinašajo dobro voljo
in odganjajo zle duhove

VILMA STANOVNIK

Kranj – V dneh od svetega Štefana do novega leta je čas tudi za kolednike, po zaslugi Kranjskih furmanov smo njihove pesmi in dobre volje deležni tudi v Kranju in okolici. Fantje v božično-novoletnem času namreč hodijo od vrat do vrat, s tem pa ohranjajo tradicijo obrednega koledovanja.

»Po pravilih naj bi res hodili od hiše do hiše zgolj v dneh od svetega Štefana do novega leta, saj smo božično-novoletni koledniki. Ker pa je zanimanje za naše nastope veliko in ker želimo ustreči čim več tistim, ki nas povabijo, pa smo začeli koledovati že nekaj dni prej,«

je ob obisku na Gorenjskem glasu povedal umetniški vodja Furmanov **Adrijan Novak** in dodal, da koledujejo že devetnajst let, želijo pa si, da stare pesmi ne bi šle v pozabo.

Kranjski furmani, ki delujejo pod okriljem akademske folklorne skupine Ozara Kranj (letos so dobili tudi občinsko priznanje), tako iz domov preganjajo zle duhove, s koledniškimi pesmimi pa prinašajo veselje in voščilo srečo v novem letu. Igrajo na različne inštrumente od diatonične harmonike, klarineta, violine, nekaj posebnega pa je hudičev boben, ki je ostanek janičarske godbe in povsod vzbuja še posebno pozornost.

Kranjski furmani v božičnem in novoletnem času s koledniškimi pesmimi prinašajo veselje in voščilo srečo, včeraj pa so zapeli tudi v prostorih Gorenjskega glasa. / Foto: Gorazd Kavčič

vremenska napoved

Danes bo sprva oblačno, nato pa se bo zjasnilo. Jutri in v nedeljo bo večinoma jasno, zjutraj po nižinah megleno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

0/7 °C

SOBOTA

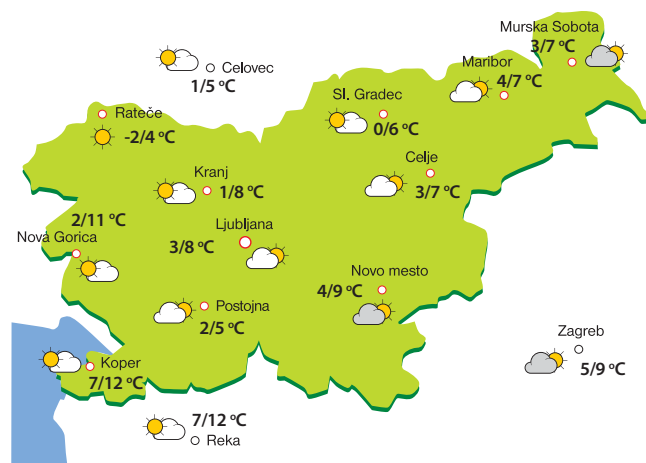

-4/3 °C

NEDELJA

-4/5 °C

RADIO KRANJ d.o.o.
Srtarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si